II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2022/439

z 20. októbra 2021,

ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy na spresnenie metodiky hodnotenia, ktorou sa majú riadiť príslušné orgány pri posudzovaní toho, či úverové inštitúcie a investičné spoločnosti dodržiavajú požiadavky na používanie prístupu na základe interných ratingov

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 ([1]), a najmä na jeho článok 144 ods. 2 tretí pododsek, článok 173 ods. 3 tretí pododsek a článok 180 ods. 3 tretí pododsek,

Keďže:

(1) Požiadavka stanovená v nariadení (EÚ) č. 575/2013, aby príslušné orgány posudzovali to, či inštitúcie dodržiavajú požiadavky na používanie prístupu na základe interných ratingov (IRB), sa vzťahuje na všetky požiadavky na používanie prístupu IRB bez ohľadu na stupeň ich významnosti a týka sa nepretržitého dodržiavania daných požiadaviek. Uvedená požiadavka sa v dôsledku toho nevzťahuje len na posudzovanie pôvodnej žiadosti inštitúcie o povolenie na používanie ratingových systémov na účely výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje, ale aj na: posudzovanie všetkých dodatočných žiadostí inštitúcie o povolenie na používanie ratingových systémov zavedených na základe schváleného plánu inštitúcie týkajúceho sa postupnej implementácie prístupu IRB; posudzovanie žiadosti o závažné zmeny interných prístupov, na ktorých používanie získala inštitúcia povolenie v súlade s článkom 143 ods. 3 uvedeného nariadenia a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 529/2014 ([2]); zmeny prístupu IRB, ktoré treba oznámiť v súlade s článkom 143 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a delegovaného nariadenia (EÚ) č. 529/2014; priebežné preskúmavanie prístupu IRB, na ktorého používanie získala inštitúcia povolenie v súlade s článkom 101 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ ([3]); posudzovanie žiadostí o povolenie na návrat k používaniu menej sofistikovaných prístupov v súlade s článkom 149 nariadenia (EÚ) č. 575/2013. Príslušné orgány by mali uplatňovať rovnaké kritériá na všetky tieto konkrétne aspekty

([1]) Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 529/2014 z 12. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy na posudzovanie závažnosti rozšírení a zmien v prístupe založenom na interných ratingoch a v pokročilom prístupe merania (Ú. v. EÚ L 148, 20.5.2014, s. 36).

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

posudzovania súladu s požiadavkami na používanie prístupu IRB. Pravidlá, ktorými sa stanovuje uvedená metodika hodnotenia, by sa preto mali uplatňovať vo všetkých uvedených prípadoch s cieľom zabezpečiť harmonizáciu metodík hodnotenia príslušnými orgánmi a predchádzať riziku regulačnej arbitráže.

(2) Metodika hodnotenia by mala pozostávať z metód, ktoré budú používať príslušné orgány na nepovinnom alebo povinnom základe, a mali by sa v nej stanoviť kritériá, ktoré podliehajú overeniu zo strany príslušných orgánov.

(3) Na zabezpečenie konzistentného posudzovania súladu s požiadavkami, ktoré sa musia dodržať pri používaní prístupu IRB v celej Únii, je nevyhnutné, aby príslušné orgány pri uvedenom posudzovaní uplatňovali rovnaké metódy. V dôsledku toho treba stanoviť súbor metód, ktoré budú uplatňovať všetky príslušné orgány. Vzhľadom na povahu posudzovania modelov, ako aj ich rozmanitosť a osobitosti by však príslušné orgány pri uplatňovaní týchto metód mali konať aj na základe vlastného uváženia v oblasti dohľadu, pokiaľ ide o špecifické skúmané modely. V metodike hodnotenia stanovenej v tomto nariadení by sa mali stanoviť minimálne kritériá, na základe ktorých budú príslušné orgány overovať súlad s požiadavkami na používanie prístupu IRB, a príslušným orgánom by sa mala uložiť povinnosť overovať všetky ostatné príslušné kritériá, ktoré sú na tento účel potrebné. Okrem toho je v určitých prípadoch, keď príslušný orgán nedávno vykonal posúdenie podobných ratingových systémov v rovnakej triede expozícií, primerané umožniť použitie výsledkov takýchto posúdení namiesto toho, aby musel príslušný orgán opätovne vykonávať posúdenie, ak príslušný orgán na základe vlastného uváženia dospel k záveru, že nedošlo k ich závažnej zmene. Malo by sa tak predísť zložitosti, zbytočnému zaťaženiu a duplicite práce.

(4) Ak majú príslušné orgány posúdiť, či inštitúcia dodržiava požiadavky na používanie prístupu IRB na iné účely, než je pôvodná žiadosť o povolenie, mali by uplatniť len tie pravidlá, ktoré sú relevantné vzhľadom na rozsah posúdenia na uvedené iné účely, a v každom prípade by mali vychádzať zo záverov predchádzajúcich posúdení.

(5) Ak sa posúdenie týka žiadostí o povolenia uvedených v článku 20 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, vo vzťahu k spoločnému rozhodovaciemu procesu sa uplatnia vykonávacie technické predpisy uvedené v odseku 8 uvedeného článku.

(6) Príslušné orgány sú povinné overiť, či inštitúcie dodržiavajú osobitné regulačné požiadavky na používanie prístupu IRB, ako aj zhodnotiť celkovú kvalitu riešení, systémov a prístupov uplatňovaných inštitúciou a požadovať neustále zlepšovanie a prispôsobovanie sa zmeneným okolnostiam, aby sa dosiahol nepretržitý súlad s uvedenými požiadavkami. Pri takomto posudzovaní je vo veľkej miere potrebné, aby príslušné orgány uplatňovali svoju diskrečnú právomoc. Pravidlá týkajúce sa metodiky hodnotenia by na jednej strane mali umožniť príslušným orgánom uplatňovať svoju diskrečnú právomoc prostredníctvom vykonávania kontrol, ktoré by podľa potreby dopĺňali kontroly uvedené v tomto nariadení, a na druhej strane by mali zabezpečiť harmonizáciu a porovnateľnosť postupov dohľadu v rôznych jurisdikciách. Príslušné orgány by z rovnakých dôvodov mali mať potrebnú flexibilitu na uplatnenie najvhodnejšej voliteľnej metódy alebo akejkoľvek inej metódy potrebnej na overenie konkrétnych požiadaviek, pričom by mali okrem iného brať ohľad na závažnosť druhov expozícií, na ktoré sa vzťahujú jednotlivé ratingové systémy, zložitosť modelov, osobitosť situácie, konkrétne riešenia uplatňované inštitúciou, kvalitu dôkazov poskytnutých inštitúciou, ako aj zdroje, ktoré majú k dispozícii samotné príslušné orgány. Príslušné orgány by okrem toho mali z rovnakých dôvodov mať možnosť vykonať potrebné dodatočné testy a overenia v prípade pochybností týkajúcich sa dodržiavania požiadaviek na prístup IRB v súlade so zásadou proporcionality, pričom by sa mal brať ohľad na povahu, veľkosť a zložitosť podnikania a štruktúry inštitúcie.

(7) Na zabezpečenie konzistentnosti a komplexnosti posudzovania prístupu IRB ako celku by príslušné orgány mali v prípade následných žiadostí o povolenie na základe schváleného plánu inštitúcie pre postupnú implementáciu vychádzať pri posudzovaní minimálne z pravidiel používania a testu skúseností, zaradenia do stupňov alebo skupín, ratingových systémov a kvantifikácie rizika, keďže tieto aspekty posudzovania sa týkajú každého jednotlivého ratingového systému v rámci prístupu IRB.

(8) Na posúdenie primeranosti uplatňovania prístupu IRB by sa mali overiť všetky ratingové systémy a súvisiace postupy, ak inštitúcia delegovala úlohy, činnosti alebo funkcie súvisiace s návrhom, implementáciou a validáciou ratingových systémov na tretiu stranu alebo jej bol poskytnutý ratingový systém alebo združené údaje od dodávateľa, ktorý je treťou stranou. Predovšetkým by sa malo overiť, či sa v inštitúcii uplatnili primerané kontroly a či je k dispozícii úplná dokumentácia. Keďže za delegované postupy a výkonnosť ratingových systémov poskytnutých dodávateľom, ktorý je treťou stranou, je v konečnom dôsledku zodpovedný riadiaci orgán inštitúcie, malo by sa navyše overiť aj to, či má inštitúcia dostatočnú úroveň interných poznatkov o delegovaných postupoch a zakúpených ratingových systémoch. Príslušné orgány by preto mali posúdiť všetky úlohy, činnosti a funkcie, ktoré boli delegované, a ratingové systémy, ktoré boli poskytnuté dodávateľmi, ktorí sú tretími stranami, podobným spôsobom ako v prípade, keď bol prístup IRB plne vyvinutý prostredníctvom interných procesov inštitúcie.

(9) S cieľom zabrániť tomu, aby inštitúcie len čiastočne dokončili postupnú implementáciu prístupu IRB počas predĺženého obdobia, by príslušné orgány mali overiť primeranosť časovej lehoty na implementáciu takzvaného „plánu zavádzania“, dodržanie tejto lehoty a nevyhnutnosť zmien tohto plánu zavádzania. Malo by sa overiť, či existuje vymedzený a primeraný maximálny časový rámec na implementáciu prístupu IRB pre všetky expozície, na ktoré sa vzťahuje plán zavádzania.

(10) Je dôležité posúdiť spoľahlivosť funkcie validácie, a tým aj nezávislosť od útvaru kontroly kreditného rizika, úplnosť, frekvenciu a primeranosť metód a postupov a spoľahlivosť procesu podávania správ s cieľom overiť, že prebehne objektívne posúdenie ratingových systémov a že existuje len obmedzená motivácia zamaskovať nedostatky a slabiny modelu. Príslušné orgány by pri overovaní toho, či je zavedená primeraná úroveň nezávislosti funkcie validácie, mali vziať do úvahy veľkosť a zložitosť inštitúcie.

(11) Keďže ratingové systémy predstavujú základ prístupu IRB a ich kvalita môže významne ovplyvniť úroveň požiadaviek na vlastné zdroje, výkonnosť ratingových systémov by sa mala pravidelne preskúmavať. Vzhľadom na to, že odhady parametrov rizika musia podliehať preskúmaniu aspoň raz za rok a že ratingové systémy by mali byť pravidelne preskúmavané zo strany príslušných orgánov a funkcie interného auditu, a vzhľadom na to, že na vykonanie tejto úlohy sú potrebné vstupné informácie od funkcie validácie, je primerané overiť, že k validácii výkonu ratingových systémov vzťahujúcich sa na významné portfóliá a k spätnému testovaniu všetkých ostatných ratingových systémov dochádza aspoň raz ročne.

(12) Všetky oblasti prístupu IRB sa majú efektívne pokryť internými auditmi. Napriek tomu by sa malo overiť, či sa zdroje interného auditu využívajú efektívne so zameraním na najrizikovejšie oblasti. Určitá flexibilita je dôležitá najmä v prípade inštitúcií, ktoré využívajú viaceré ratingové systémy. V dôsledku toho by príslušné orgány mali overiť, či sa výročné preskúmania vykonávajú s cieľom určiť oblasti, v ktorých sú počas roka potrebné dôkladnejšie preskúmania.

(13) Na zabezpečenie minimálnej úrovne harmonizácie vo vzťahu k rozsahu použitia ratingových systémov (tzv. „test používania“) by mali príslušné orgány overiť, či sú ratingové systémy zahrnuté do príslušných postupov inštitúcie v rámci širších procesov riadenia rizík, schvaľovania úverov a rozhodovacích procesov, alokácie interného kapitálu a funkcií správy a riadenia spoločnosti. To sú základné oblasti, v ktorých je v rámci interných procesov potrebné použitie parametrov rizika, čo znamená, že ak existujú rozdiely medzi parametrami rizika v uvedených oblastiach a parametrami, ktoré sa používajú na účel výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje, by sa malo overiť, či sú tieto rozdiely odôvodnené.

(14) Pokiaľ ide o požiadavky na testy skúseností, príslušné orgány by počas posudzovania toho, či boli ratingové systémy používané inštitúciou pred požiadaním o používanie prístupu IRB „vo všeobecnosti v súlade“ s požiadavkami prístupu IRB, mali overiť najmä to, či sa počas minimálne troch rokov pred použitím prístupu IRB používal ratingový systém v rámci procesov inštitúcie v oblasti merania a riadenia interných rizík a či tento systém podliehal monitorovaniu, internej validácii a internému auditu. Takéto spresnenie metodiky hodnotenia je potrebné na zabezpečenie minimálnej úrovne harmonizácie. Príslušné orgány by mali overiť, či sa ratingové systémy implementovali aspoň v najzákladnejších oblastiach používania s cieľom ubezpečiť sa, že inštitúcia efektívne používala ratingové systémy a že zamestnanci aj riadiaci pracovníci sú zvyknutí na uvedené parametre a dobre rozumejú ich významu a nedostatkom. Monitorovanie, validácia a interný audit počas skúmaného obdobia by napokon mali ukázať, že ratingové systémy boli v súlade so základnými požiadavkami prístupu IRB a že sa počas uvedeného obdobia postupne zlepšovali.

(15) V prípade neretailových expozícií je potrebná nezávislosť procesu zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín, pretože v rámci tohto procesu je zvyčajne nevyhnutný aj ľudský úsudok. V prípade retailových expozícií je proces zaraďovania zvyčajne plne automatický a zakladá sa na objektívnych informáciách o dlžníkovi a jeho transakciách. Správnosť procesu zaraďovania je zabezpečená náležitou implementáciou ratingového systému v systémoch IT a postupoch inštitúcie. Ak sú však povolené zmeny, v rámci ratingového postupu sa musí uplatniť ľudský úsudok. V dôsledku toho a vzhľadom na to, že osoby zodpovedné za vytváranie alebo obnovovanie expozícií majú zvyčajne tendenciu určiť lepší rating s cieľom zvýšiť predaj a objemy úverov, ak sa použijú zmeny, a to aj v prípade retailových expozícií, malo by sa overiť, či určenie ratingu schválil jednotlivec alebo výbor, ktorý je nezávislý od osôb zodpovedných za vytváranie alebo obnovovanie expozícií.

(16) Ak sú ratingy staršie než 12 mesiacov alebo ak sa preskúmanie určenia ratingu nevykonalo včas v súlade s politikou inštitúcie, príslušné orgány by mali overiť, či sa vykonali konzervatívne úpravy z hľadiska výpočtu rizikovo vážených aktív. Malo by sa to urobiť z viacerých dôvodov. Ak je rating neaktuálny alebo je založený na neaktuálnych informáciách, posúdenie rizika nemusí byť presné. Konkrétne platí, že ak sa situácia dlžníka za posledných 12 mesiacov zhoršila, v ratingu sa to nezohľadní a riziko sa podcení. Okrem toho by sa podľa všeobecného pravidla týkajúceho sa odhadovania parametrov rizika mala prijať väčšia miera konzervatívnosti v prípade, že odhad parametrov rizika sa zakladá na nedostatočných údajoch alebo predpokladoch. Rovnaké pravidlo by sa malo uplatniť aj na proces zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín, t. j. ak sa pri procese zaraďovania zohľadnili nedostatočné informácie, mala by sa pri výpočte rizikových váh prijať väčšia miera konzervatívnosti. Metóda uplatnenia väčšej miery konzervatívnosti pri výpočte rizikových váh by sa nemala špecifikovať, keďže inštitúcia môže priamo upraviť rating, odhad parametrov rizika alebo rizikovú váhu. Úprava by mala byť primeraná dĺžke obdobia, počas ktorého boli rating alebo informácie, na ktorých sa rating zakladá, neaktuálne.

(17) Inštitúcie musia zdokumentovať špecifické vymedzenie zlyhania a straty, ktoré sa používa interne, a zabezpečiť súlad s vymedzením pojmov uvedeným v nariadení (EÚ) č. 575/2013. Príslušné orgány by pri posudzovaní tejto konzistentnosti mali overiť, či inštitúcie majú jasné politiky, v ktorých sa stanovuje, kedy sa dlžník alebo facilita klasifikuje ako v stave zlyhania. Tieto politiky musia byť v súlade so všeobecnými zásadami týkajúcimi sa identifikácie stavu zlyhania. Orgán EBA prijal usmernenia o uplatňovaní vymedzenia stavu zlyhania podľa článku 178 nariadenia (EÚ) č. 575/2013. Tieto politiky by takisto mali byť zakotvené v procesoch a systémoch inštitúcií v oblasti riadenia rizík, keďže na základe nariadenia (EÚ) č. 575/2013 sa osobitne požaduje, aby interný rating, t. j. vrátane zaradenia do stupňa ratingu zlyhania, zohrával zásadnú úlohu v riadení rizík a iných interných procesoch inštitúcie, čo by malo takisto podliehať overovaniu zo strany príslušných orgánov.

(18) Informácie o plnení záväzku zo strany dlžníka a o expozíciách v stave zlyhania a expozíciách, ktoré nie sú v stave zlyhania, sú základom interných postupov inštitúcie, kvantifikácie parametrov rizika a výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje. Z tohto dôvodu musí byť popri identifikácii dlžníkov, ktorí zlyhali, spoľahlivý a účinný aj proces reklasifikácie dlžníkov, ktorí zlyhali, do stavu bez zlyhania. Príslušné orgány by mali overiť, či sa obozretným procesom reklasifikácie zabezpečuje, aby dlžníci neboli reklasifikovaní do stavu bez zlyhania, ak inštitúcia očakáva, že expozície sa pravdepodobne za krátky čas vrátia do stavu zlyhania.

(19) Na to, aby bolo možné poskytnúť príslušným orgánom konzistentný a presný prehľad ratingových systémov, ktoré inštitúcia používa, a aby sa ratingové systémy dali časom zlepšovať, musia príslušné orgány posudzovať úplnosť registra súčasných a minulých verzií ratingových systémov, ktoré inštitúcia používa (ďalej len „register ratingových systémov“). Vzhľadom na skutočnosť, že požiadavky testu skúseností sa týkajú uplynulých troch rokov od preskúmania žiadosti o schválenie interného modelu, a že príslušné orgány majú vykonávať pravidelné celkové preskúmanie interného modelu, a to minimálne raz za tri roky, je vhodné, aby príslušné orgány overili, či sa takýto register ratingových systémov vzťahuje minimálne na tie verzie interných modelov, ktoré inštitúcia používala počas uplynulých troch rokov.

(20) Ľudský úsudok sa používa v rôznych štádiách vývoja a používania ratingových systémov. Primerané uplatňovanie ľudského úsudku môže zvýšiť kvalitu modelu a presnosť jeho predpovedí. Keďže však ľudský úsudok subjektívne mení odhady na základe predchádzajúcich skúseností, jeho uplatňovanie by malo podliehať kontrole. Príslušné orgány by preto mali overiť, či je uplatňovanie ľudského úsudku odôvodnené tým, že pozitívne prispieva k presnosti predpovedí. Veľký počet zmien vo výsledkoch modelu tak môže naznačovať, že do ratingového systému neboli zahrnuté určité dôležité informácie. Príslušné orgány by preto mali overiť, či inštitúcie pravidelne analyzujú počet zmien a ich odôvodnenia a či sa všetky zistené nedostatky modelu náležite riešia v rámci preskúmania modelu.

(21) Príslušné orgány by v každom prípade mali posúdiť, či inštitúcia vo svojich odhadoch parametrov rizika prijala dostatočnú mieru konzervatívnosti. Táto miera konzervatívnosti by mala zohľadňovať všetky zistené nedostatky v údajoch alebo metódach používaných na kvantifikáciu rizika a zvýšenú neistotu, ktorá môže byť dôsledkom, napríklad, zmien v úverovej politike alebo politike realizácie náhrad. Ak inštitúcia prestane dodržiavať požiadavky na prístup IRB, príslušné orgány by mali overiť, či spĺňa požiadavku, že ratingové systémy sa včas opravujú. Uplatnenie miery konzervatívnosti by sa nemalo používať ako alternatíva k opravovaniu modelov a zabezpečeniu ich úplného súladu s požiadavkami nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

(22) Pokiaľ ide o kvantifikáciu rizika, je žiaduce, aby odhady pravdepodobnosti zlyhania (PD) boli relatívne stabilné v čase, aby sa predišlo nadmernej cyklickosti požiadaviek na vlastné zdroje. Príslušné orgány by mali overiť, či sa odhady PD zakladajú na dlhodobom priemere ročných mier zlyhania. Keďže vlastné zdroje by mali inštitúciám pomôcť prežiť v období stresu, v odhadoch rizika by sa navyše malo zohľadniť možné zhoršenie hospodárskych podmienok, a to aj v období prosperity. Príslušné orgány by napokon mali vo všetkých prípadoch zvýšenej neistoty prameniacej z nedostatočných údajov overiť, či sa prijala väčšia miera konzervatívnosti. Ak dĺžka dostupného časového radu nezahŕňa očakávanú variabilitu v mierach zlyhania, mali by sa prijať primerané metódy, v ktorých sa zohľadnia chýbajúce údaje.

(23) Odhad straty v prípade zlyhania (LGD) je založený na priemere realizovaných LGD váženom počtom zlyhaní. Ak je hodnota expozície relevantným rizikovým faktorom, mala by sa brať do úvahy spoločne s ďalšími možnými rizikovými faktormi na účely oddelenia alebo diferenciácie rizika LGD s cieľom zabezpečiť, aby sa parameter vypočítal pre homogénne skupiny alebo stupne facility. Príslušné orgány by mali overiť, či sa tento prístup primerane uplatňuje, keďže zabezpečuje konzistentnosť s výpočtom parametra PD a zmysluplné uplatnenie vzorca rizikovej váhy. V nariadení (EÚ) č. 575/2013 sa rozlišuje medzi metódou odhadu LGD pre jednotlivé expozície na účely výpočtu hodnôt rizikovo vážených expozícií a priemerom odhadov LGD vypočítaných na úrovni portfólia. Na rozdiel od odhadov jednotlivých LGD sa dolné ohraničenie LGD pre retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom, ktoré sa uplatňuje na celkovej úrovni portfólia, vymedzuje ako expozíciami vážená priemerná strata v prípade zlyhania. Príslušné orgány by na zabezpečenie primeraných úrovní parametrov rizika pre expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom mali overiť, či sa správne uplatňujú dolné ohraničenia LGD.

(24) S expozíciami v stave zlyhania, ktoré sa po návrate do stavu bez zlyhania za krátky čas opäť reklasifikujú na expozície v stave zlyhania, by sa malo zaobchádzať ako s expozíciami v stave zlyhania od momentu, keď nastane zlyhanie, keďže dočasná reklasifikácia na stav bez zlyhania sa s najväčšou pravdepodobnosťou vykonala na základe neúplných informácií o skutočnej situácii dlžníka. Zaobchádzanie s viacnásobnými zlyhaniami ako s jediným zlyhaním teda lepšie odzrkadľuje skutočnú skúsenosť so zlyhaním. Príslušné orgány by preto mali overiť, či sa pri odhadoch parametrov rizika zaobchádza s viacnásobnými zlyhaniami toho istého dlžníka za krátke obdobie ako

s jediným zlyhaním. Zaobchádzanie s viacnásobnými zlyhaniami rovnakého dlžníka ako so samostatnými prípadmi zlyhania by navyše mohlo mať za následok závažné chyby v odhadoch parametrov rizika, pretože vyššie miery zlyhania by viedli k vyšším odhadom PD. LGD by však na druhej strane bola podhodnotená, pretože s prvými zlyhaniami dlžníka by sa zaobchádzalo ako s prípadmi nápravy, s ktorými nesúvisí žiadna strata, a to aj napriek tomu, že inštitúcia stratu utrpela. Vzhľadom na prepojenie medzi odhadmi PD a LGD a s cieľom zabezpečiť realistický odhad očakávanej straty by navyše zaobchádzanie s viacnásobnými zlyhaniami na účely odhadu PD a LGD malo byť konzistentné.

(25) Rozsah informácií, ktoré má inštitúcia k dispozícii v súvislosti s expozíciami v stave zlyhania, sa výrazne odlišuje od rozsahu dostupných informácií týkajúcich sa bezproblémových expozícií. V prípade expozícií v stave zlyhania sú k dispozícii najmä dva dodatočné rizikové faktory, a to obdobie v stave zlyhania a realizované náhrady. Odhad LGD vykonaný pred zlyhaním preto nie je dostačujúci, keďže v odhadoch rizika by sa mali zohľadňovať všetky významné rizikové faktory. V prípade expozícií v stave zlyhania je navyše už známe, aké boli hospodárske podmienky v okamihu zlyhania. LGD pre expozície v stave zlyhania by navyše mala zohľadňovať súčet hodnôt strát očakávaných na základe aktuálnej hospodárskej situácie a možných neočakávaných strát, ktoré môžu nastať počas obdobia realizácie náhrad. Príslušné orgány by preto mali overiť, či sa LGD pre expozície v stave zlyhania (ďalej len „LGD v stave zlyhania“) odhaduje priamo alebo ako súčet najlepšieho odhadu očakávaných strát (ďalej len „EL_{BE}“) a dodatočnej hodnoty, ktorá vyjadruje neočakávanú stratu, ktorá môže nastať počas obdobia realizácie náhrad. Bez ohľadu na uplatnený prístup by sa pri odhade LGD v stave zlyhania mali zohľadniť informácie o období v stave zlyhania a náhradách realizovaných až do vykonania odhadu, pričom by sa mala vziať do úvahy možná nepriaznivá zmena v hospodárskych podmienkach v rámci očakávanej dĺžky procesu realizácie náhrad.

(26) V prípade inštitúcií používajúcich vlastné odhady LGD by mali byť interné požiadavky na riadenie kolaterálu vo všeobecnosti v súlade s požiadavkami uvedenými v tretej časti hlave II kapitole 4 oddiele 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013. Príslušné orgány by sa mali zamerať na požiadavky na oceňovanie kolaterálu a právnu istotu, pretože je dôležité zabezpečiť pravidelné a spoľahlivé oceňovanie kolaterálu a to, aby oceňovanie odzrkadľovalo skutočnú trhovú cenu v aktuálnych hospodárskych podmienkach. Frekvencia a charakter precenenia by sa mali upraviť podľa druhu kolaterálu, keďže neaktuálne alebo nepresné ocenenie by mohlo mať za následok podcenenie rizika súvisiaceho s expozíciami voči kreditným rizikám. Zároveň treba zabezpečiť, aby bol kolaterál právne účinný a vymožiteľný vo všetkých príslušných jurisdikciách. V opačnom prípade by sa s expozíciou malo zaobchádzať ako s nezabezpečenou; ak by sa takýto kolaterál zohľadnil pri kvantifikácii rizika, mohlo by to viesť k podceneniu rizika.

(27) Príslušné orgány by mali overiť, či sa na účel pokročilého prístupu IRB, t. j. v prípade používania vlastných odhadov LGD, ručitelia považujú za oprávnených, ak sa im rating prideľuje prostredníctvom ratingového systému schváleného na základe prístupu IRB; ostatní ručitelia môžu byť takisto oprávnení za predpokladu, že sú klasifikovaní ako inštitúcia, ústredná vláda alebo centrálna banka, alebo ako podnikateľský subjekt, ktorý má ratingové hodnotenie od externej ratingovej agentúry (ECAI), a že záruka spĺňa podmienky stanovené v tretej časti hlave II kapitole 4 oddiele 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ktoré sa uplatňujú aj pri štandardizovanom prístupe.

(28) Pri posudzovaní procesu zaraďovania expozícií do tried by sa mali stanoviť osobitné požiadavky na overovanie príslušnými orgánmi v prípade zaraďovania expozícií medzi retailové expozície z dôvodu preferenčného zaobchádzania s nimi z hľadiska výpočtu hodnôt rizikovo vážených expozícií. Niektoré triedy expozícií sú vymedzené na základe charakteristík transakcie, iné na základe druhu dlžníka, a preto môžu existovať expozície, ktoré napĺňajú kritériá viac než jednej triedy expozícií. Príslušné orgány by preto mali overiť, či inštitúcia uplatňuje správne sekvenovanie klasifikácie, s cieľom zabezpečiť konzistentné a jednoznačné zaraďovanie expozícií do tried.

(29) Príslušné orgány by mali overiť, či sa v rámci procesov riadenia rizík a kapitálu zohľadňujú výsledky stresových testov, pretože integráciou výsledkov stresových testov do procesov rozhodovania sa zabezpečí, že scenáre a ich vplyv na požiadavky na vlastné zdroje sa vypracúvajú a vykonávajú zmysluplne a že v riadení inštitúcie sa zohľadňujú výhľadové aspekty požiadaviek na vlastné zdroje.

(30) Inštitúcie, ktoré používajú vlastné odhady LGD a konverzných faktorov, by na účely výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje mali vypočítať aj efektívnu splatnosť expozícií v rámci prístupu IRB. V prípade revolvingových expozícií je inštitúcia vystavená riziku počas dlhšieho obdobia, než je dátum splatenia aktuálneho čerpania, keďže dlžník môže čerpať dodatočné sumy. Príslušné orgány by preto mali overiť, či sa výpočet efektívnej splatnosti revolvingových expozícií zakladá na dátume uplynutia platnosti facility.

(31) Výpočet rozdielu medzi očakávanými výškami strát na jednej strane a úpravami kreditného rizika, dodatočnými úpravami ocenenia a inými zníženiami vlastných zdrojov na strane druhej („nedostatok v rámci prístupu IRB“) by sa mal vykonať na agregovanej úrovni samostatne pre portfólio expozícií v stave zlyhania a pre portfólio expozícií, ktoré nie sú v stave zlyhania. Treba oddeľovať expozície v stave zlyhania a expozície, ktoré nie sú v stave zlyhania, aby sa zabezpečilo, že záporné hodnoty dosiahnuté pri výpočte vykonanom pre portfólio expozícií v stave zlyhania sa nepoužijú na započítanie oproti kladným hodnotám dosiahnutým pri výpočte pre portfólio expozícií, ktoré nie sú v stave zlyhania. Okrem toho je celkový výpočet v súlade so všeobecnou koncepciou vlastných zdrojov, podľa ktorej by mali byť vlastné zdroje plne k dispozícii na krytie neočakávaných strát v prípade platobnej neschopnosti inštitúcie. Keďže hodnoty úprav kreditného rizika, dodatočných úprav ocenenia a iných znížení vlastných zdrojov zahrnuté vo výpočte nedostatku v rámci prístupu IRB sa už odpočítali od vlastných zdrojov na krytie očakávaných strát (EL), časť prevyšujúca celkovú EL je plne dostupná na krytie zistených strát zo všetkých expozícií v stave zlyhania. Príslušné orgány by preto mali overiť, či sa úpravy vlastných zdrojov založené na nedostatku v rámci prístupu IRB vypočítavajú a uplatňujú správnym spôsobom.

(32) Nespoľahlivé, nepresné, neúplné alebo neaktuálne údaje môžu viesť k chybným odhadom rizika a chybným výpočtom požiadaviek na vlastné zdroje. Ak sa takéto údaje navyše použijú v rámci procesov inštitúcie v oblasti riadenia rizík, môže to viesť k nesprávnym rozhodnutiam týkajúcim sa úverov a riadenia. Na zabezpečenie spoľahlivosti a vysokej kvality údajov by infraštruktúra a postupy týkajúce sa zberu a uchovávania údajov mali byť dobre zdokumentované a mali by obsahovať úplný opis charakteristík a zdrojov údajov s cieľom zabezpečiť ich správne používanie v rámci interných procesov a procesov výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje. Príslušné orgány by teda mali overiť kvalitu údajov používaných v rámci procesu odhadu parametrov rizika, pri zaraďovaní expozícií do stupňov alebo skupín a pri výpočte požiadaviek na vlastné zdroje a dokumentáciu o týchto údajoch.

(33) Kvalita údajov, presnosť odhadu rizika a správnosť výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje do veľkej miery závisia na spoľahlivosti systémov IT používaných na účel prístupu IRB. Kontinuitu a konzistentnosť postupov riadenia rizík a výpočtov požiadaviek na vlastné zdroje navyše možno zabezpečiť len vtedy, keď sú systémy IT používané na uvedené účely bezpečné, chránené a spoľahlivé a infraštruktúra IT je dostatočne stabilná. Preto je nevyhnutné, aby príslušné orgány overili aj spoľahlivosť systémov IT inštitúcie a stabilitu infraštruktúry IT.

(34) Príslušné orgány by mali overiť, či sa, ak je to možné, neprekrývajúce sa pozorovania výnosov z kapitálových expozícií používajú na vývoj a validáciu vnútorných modelov pre kapitálové expozície. Neprekrývajúce sa pozorovania zabezpečujú vyššiu kvalitu predpovedí vzhľadom na to, že všetkým pozorovaniam sa pripisuje rovnaká váha a pozorovania navzájom úzko nekorelujú.

(35) Použitie prístupu IRB si vyžaduje schválenie zo strany príslušných orgánov, pričom všetky závažné zmeny tohto prístupu sa musia schváliť. Príslušné orgány by na základe toho mali overiť, či interné postupy riadenia, a najmä interné postupy schvaľovania takýchto zmien zabezpečujú, že sa vykonajú len zmeny, ktoré sú v súlade s nariadením (EÚ) č. 575/2013 a delegovaným nariadením (EÚ) č. 529/2014, a že klasifikácia zmien v tomto kontexte je konzistentná, aby sa predišlo regulačnej arbitráži.

(36) Ustanovenia tohto nariadenia spolu úzko súvisia, keďže sa všetky týkajú aspektov metodiky hodnotenia, ktorú majú príslušné orgány uplatňovať pri posudzovaní toho, či inštitúcia koná v súlade s prístupom IRB. Aby sa zabezpečila súdržnosť medzi uvedenými ustanoveniami, ktoré by mali nadobudnúť účinnosť v rovnakom čase, a aby sa osobám, ktoré sa nimi musia riadiť, umožnil komplexný prehľad a kompaktný prístup k uvedeným ustanoveniam, je žiaduce začleniť všetky regulačné technické predpisy týkajúce sa metodiky hodnotenia v rámci prístupu IRB vyžadované na základe nariadenia (EÚ) č. 575/2013 do jedného nariadenia.

(37) Toto nariadenie vychádza z návrhu regulačných technických predpisov, ktorý Komisii predložil Európsky orgán pre bankovníctvo.

(38) Európsky orgán pre bankovníctvo uskutočnil otvorené verejné konzultácie o návrhu regulačných technických predpisov, z ktorého toto nariadenie vychádza, analyzoval potenciálne súvisiace náklady a prínosy a požiadal o stanovisko Skupinu zainteresovaných strán v bankovníctve zriadenú v súlade s článkom 37 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 ([4]),

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O METODIKE HODNOTENIA

Článok 1

Posudzovanie súladu s požiadavkami na používanie prístupu na základe interných ratingov

1. Príslušné orgány uplatňujú toto nariadenie na účely posúdenia toho, či inštitúcia dodržiava požiadavky na používanie prístupu na základe interných ratingov (ďalej len „prístup IRB“), takto:

a) na účely posudzovania pôvodných žiadostí o povolenie na používanie prístupu IRB, ako je stanovené v článku 144 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, uplatňujú príslušné orgány všetky ustanovenia tohto nariadenia;

b) na účely posudzovania žiadostí o povolenie rozšíriť používanie prístupu IRB v súlade so schváleným plánom postupnej implementácie, ako je stanovené v článku 148 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, uplatňujú príslušné orgány kapitoly 4, 5, 7 a 8, ako aj všetky ostatné časti tohto nariadenia, ktoré sú relevantné vo vzťahu k uvedenej žiadosti;

c) na účely posudzovania žiadostí o predchádzajúce povolenie vykonať zmeny, ako je uvedené v článku 143 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, uplatňujú príslušné orgány všetky časti tohto nariadenia, ktoré sú relevantné vo vzťahu k uvedeným zmenám;

d) na účely posudzovania zmien ratingových systémov a prístupov interných modelov pre kapitálové expozície, ktoré boli oznámené v súlade s článkom 143 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, uplatňujú príslušné orgány všetky časti tohto nariadenia, ktoré sú relevantné vo vzťahu k uvedeným zmenám;

e) na účely vykonávania priebežného preskúmavania používania prístupu IRB podľa článku 101 smernice 2013/36/EÚ uplatňujú príslušné orgány všetky časti tohto nariadenia, ktoré sú relevantné vo vzťahu k uvedenému preskúmavaniu;

f) na účely posudzovania žiadostí o povolenie na návrat k používaniu menej sofistikovaných prístupov v súlade s článkom 149 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatňujú príslušné orgány články 6 až 8 tohto nariadenia.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Popri kritériách uvedených v ustanoveniach v bode 1 tohto nariadenia overujú príslušné orgány aj všetky ostatné relevantné kritériá, ktoré sú potrebné na posúdenie súladu s požiadavkami na používanie prístupu IRB.

Článok 2

Metódy, ktoré uplatnia príslušné orgány

1. Na účely posúdenia pôvodných žiadostí o povolenie na používanie prístupu IRB uplatňujú príslušné orgány všetky povinné metódy stanovené v tomto nariadení. Môžu takisto uplatniť iné metódy stanovené v tomto nariadení v súlade s odsekom 7 a akékoľvek iné metódy v súlade s odsekom 8.

2. Na účely posudzovania žiadostí o povolenie na rozšírenie používania prístupu IRB v súlade s plánom postupnej implementácie uplatňujú príslušné orgány všetky povinné metódy stanovené v kapitolách 4, 5, 7 a 8. Môžu takisto uplatniť iné metódy stanovené v tomto nariadení v súlade s odsekom 7 a akékoľvek iné metódy v súlade s odsekom 8.

3. Na účely posudzovania žiadostí o predchádzajúce povolenia na vykonanie zmien v prístupe IRB preskúmavajú príslušné orgány dokumenty, ktoré inštitúcie musia predložiť v súvislosti so zmenou v súlade s článkom 8 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 529/2014. Môžu takisto uplatniť iné metódy stanovené v tomto nariadení v súlade s odsekom 7 a akékoľvek iné metódy v súlade s odsekom 8.

4. Na účely posudzovania zmien ratingových systémov a prístupov interných modelov pre kapitálové expozície, ktoré boli oznámené, preskúmavajú príslušné orgány dokumenty, ktoré inštitúcie musia predložiť v súvislosti so zmenou v súlade s článkom 8 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 529/2014, pričom môžu uplatniť všetky metódy stanovené v tomto nariadení v súlade s odsekom 7 a akékoľvek iné metódy v súlade s odsekom 8.

5. Na účely vykonávania priebežného preskúmavania používania prístupu IRB môžu príslušné orgány uplatňovať ktorékoľvek z metód stanovených v tomto nariadení v súlade s odsekom 7 a akékoľvek iné metódy v súlade s odsekom 8.

6. Na účely posudzovania žiadostí o návrat k používaniu menej sofistikovaných metód môžu príslušné orgány uplatňovať ktorékoľvek z metód stanovených v kapitole 2 tohto nariadenia v súlade s odsekom 7 a akékoľvek iné metódy v súlade s odsekom 8.

7. Ak sa týmto nariadením stanovuje voliteľné použitie metód, príslušné orgány môžu uplatniť ktorékoľvek z uvedených metód, ktoré sú vhodné a primerané vzhľadom na povahu, veľkosť a stupeň zložitosti podnikania a organizačnej štruktúry inštitúcie, pričom zohľadnia:

a) významnosť druhov expozícií, na ktoré sa vzťahujú ratingové systémy;

b) zložitosť ratingových modelov a parametrov rizika a ich uplatňovania.

8. Popri metódach stanovených v tomto nariadení môžu príslušné orgány použiť iné metódy, ktoré sú vhodné a primerané vzhľadom na povahu, veľkosť a stupeň zložitosti podnikania a organizačnej štruktúry inštitúcie, ak je to potrebné na posúdenie súladu s požiadavkami na používanie prístupu IRB.

9. Príslušné orgány môžu pri uplatňovaní metód stanovených v tomto nariadení zohľadniť výsledky nedávnych posúdení, ktoré vykonali sami alebo ktoré vykonali iné príslušné orgány, ak tieto posúdenia spĺňajú obe tieto podmienky:

a) posúdenie sa celkom alebo sčasti zakladalo na povinných metódach;

b) predmet posúdenia zahŕňal rovnaký alebo podobný ratingový systém v rovnakej triede expozícií.

Článok 3

Kvalita dokumentácie

1. Na overenie toho, či inštitúcia dodržiava požiadavku na dokumentáciu stanovenú v článku 144 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či dokumentácia týkajúca sa ratingových systémov podľa vymedzenia v článku 142 ods. 1 bode 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 („ratingové systémy“):

a) je dostatočne podrobná a presná na to, aby ju bolo možné efektívne použiť;

b) je schválená na primeranej úrovni riadenia inštitúcie;

c) pokiaľ ide o jednotlivé dokumenty, obsahuje aspoň záznam o druhu dokumentu, autorovi, posudzovateľovi, schvaľujúcom pracovníkovi, vlastníkovi, dátumoch vypracovania a schválenia, čísle verzie a histórii zmien dokumentu;

d) umožňuje tretím stranám preskúmať a potvrdiť funkčnosť ratingových systémov, a najmä preskúmať a potvrdiť, že:

   i) dokumentácia k návrhu ratingového systému je dostatočne podrobná na to, aby umožňovala tretím stranám porozumieť logike všetkých aspektov ratingového systému vrátane predpokladov, matematických vzorcov a, v prípade zapojenia ľudského úsudku, rozhodnutí a postupov týkajúcich sa vývoja ratingového systému;

   ii) dokumentácia k ratingovému systému je dostatočne podrobná na to, aby umožňovala tretím stranám porozumieť fungovaniu, obmedzeniam a kľúčovým predpokladom každého ratingového modelu a každého parametra rizika a replikovať vývoj modelu;

   iii) dokumentácia k ratingovému postupu je dostatočne podrobná na to, aby umožňovala tretím stranám porozumieť metóde zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín a ich skutočnému zaradeniu do stupňov alebo tried a replikovať toto zaradenie.

2. Príslušný orgán na účely odseku 1 overuje, či má inštitúcia zavedené politiky, v ktorých sa stanovujú osobitné normy týkajúce sa dokumentácie, ktoré zabezpečujú, že:

a) interná dokumentácia je dostatočne podrobná a presná;

b) konkrétnym osobám alebo útvarom sa pridelí zodpovednosť za zabezpečenie toho, aby bola dokumentácia úplná, konzistentná, presná, aktuálna, schválená ako primeraná a chránená;

c) inštitúcia primerane dokumentuje svoje politiky, postupy a metodiky týkajúce sa uplatňovania prístupu IRB.

Článok 4

Účasť tretej strany

1. Na posúdenie súladu s požiadavkami týkajúcimi sa stability a integrity ratingových systémov stanovenými v článku 144 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v prípade, že inštitúcia delegovala úlohy, činnosti alebo funkcie súvisiace s návrhom, uplatňovaním a validáciou jej ratingových systémov na tretiu stranu alebo odkúpila ratingový systém alebo združené údaje od tretej strany, overuje príslušný orgán, či uvedené delegovanie alebo odkúpenie nebráni uplatňovaniu tohto nariadenia, pričom overuje, či:

a) sa vrcholový manažment inštitúcie vymedzený v článku 3 ods. 1 bode 9 smernice 2013/36/EÚ („vrcholový manažment“), ako aj riadiaci orgán inštitúcie alebo výbor určený uvedeným riadiacim orgánom aktívne podieľajú na dohľade a prijímaní rozhodnutí v súvislosti s úlohami, činnosťami alebo funkciami delegovanými na tretiu stranu alebo s ratingovými systémami odkúpenými od tretích strán;

b) majú zamestnanci inštitúcie dostatočné znalosti, pokiaľ ide o úlohy, činnosti alebo funkcie delegované na tretie strany a štruktúru údajov a ratingových systémov nadobudnutých od tretích strán, a či im dostatočne rozumejú;

c) je zabezpečená kontinuita funkcií alebo procesov zadaných externým subjektom, a to aj prostredníctvom primeraného plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí;

d) účasť tretej strany neobmedzuje alebo nebráni internému auditu alebo inej kontrole úloh, činností a funkcií delegovaných na tretie strany;

e) bol príslušnému orgánu poskytnutý úplný prístup k všetkým príslušným informáciám.

2. Ak sa tretia strana zúčastňuje na úlohách týkajúcich sa vývoja ratingového systému a odhadov rizika pre inštitúciu, príslušný orgán, overuje, či:

a) sú splnené požiadavky na základe odseku 1 písm. a) až e);

b) tretia strana nevykonáva činnosti validácie vo vzťahu k uvedeným ratingovým systémom a odhadom rizika;

c) tretia strana poskytuje inštitúcii informácie potrebné na výkon uvedených činností validácie.

3. Ak inštitúcia na účely vývoja ratingového systému a odhadu rizika používa údaje, ktoré sú združené medzi inštitúciami, a tretia strana vyvíja ratingový systém, tretia strana môže inštitúcii poskytnúť pomoc v oblasti činností validácie tým, že bude vykonávať úlohy súvisiace s validáciou, pri ktorých je potrebný prístup k združeným údajom.

4. Na účely uplatnenia odsekov 1, 2 a 3 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú dohody s treťou stranou a ostatné príslušné dokumenty, v ktorých sú stanovené úlohy tretej strany;

b) získavajú písomné vyhlásenia príslušných zamestnancov inštitúcie alebo tretej strany, na ktorých je delegovaná úloha, činnosť alebo funkcia, alebo ich vypočujú;

c) získavajú písomné vyhlásenia od vrcholového manažmentu alebo riadiaceho orgánu inštitúcie alebo tretej strany, na ktorých je delegovaná úloha, činnosť alebo funkcia, alebo od výboru inštitúcie určeného riadiacim orgánom, alebo ich vypočujú;

d) v prípade potreby preskúmajú ostatné príslušné dokumenty inštitúcie alebo tretej strany.

Článok 5

Dočasný nesúlad s požiadavkami týkajúcimi sa prístupu IRB

Na účely uplatňovania článku 146 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušný orgán:

a) preskúma, či je plán inštitúcie na včasný návrat k súladu s požiadavkami dostatočný na nápravu nesúladu a či je harmonogram primeraný vzhľadom na:

   i) závažnosť nesúladu;

   ii) rozsah opatrení potrebných na návrat k súladu;

   iii) zdroje, ktoré má inštitúcia k dispozícii;

b) pravidelne monitoruje pokrok v realizácii plánu inštitúcie na včasný návrat k súladu;

c) prostredníctvom uplatnenia metodík hodnotenia stanovených v tomto nariadení overí, či inštitúcia dodržiava príslušné požiadavky po implementácii plánu.

KAPITOLA 2

METODIKA HODNOTENIA PLÁNOV POSTUPNEJ IMPLEMENTÁCIE A TRVALÉHO ČIASTOČNÉHO POUŽÍVANIA ŠTANDARDIZOVANÉHO PRÍSTUPU

Článok 6

Všeobecné ustanovenia

1. Na posúdenie toho, či inštitúcia dodržiava podmienky implementácie prístupu IRB stanovené v článku 148 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a podmienky na trvalé čiastočné používanie stanovené v článku 150 uvedeného nariadenia, príslušné orgány overujú obe z týchto skutočností:

a) či sú pôvodné krytie a plán inštitúcie pre postupnú implementáciu prístupu IRB primerané v súlade s článkom 7;

b) či sa triedy expozícií, druhy expozícií alebo obchodné útvary, pri ktorých sa uplatňuje štandardizovaný prístup, môžu trvale vyňať z prístupu IRB;

2. Na účely overovania podľa odseku 1 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú plán inštitúcie pre postupnú implementáciu prístupu IRB;

b) preskúmavajú príslušné interné politiky a postupy inštitúcie vrátane metód výpočtu podielov expozícií, na ktoré sa má vzťahovať postupná implementácia prístupu IRB a trvalé vyňatie z prístupu IRB;

c) preskúmavajú úlohy a zodpovednosti útvarov a riadiacich orgánov, ktoré sa zúčastňujú na zaraďovaní jednotlivých expozícií do prístupu IRB alebo štandardizovaného prístupu;

d) preskúmavajú príslušné zápisnice zo zasadnutí vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

e) preskúmavajú príslušné zistenia funkcie interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

f) preskúmavajú príslušné správy o pokroku v úsilí inštitúcie o nápravu nedostatkov a zmiernenie rizík zistených počas auditov;

g) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočujú.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány:

a) preskúmať funkčnú dokumentáciu o systémoch IT, ktoré sa používajú v rámci procesu zaraďovania jednotlivých expozícií do prístupu IRB alebo štandardizovaného prístupu;

b) vykonať testovanie vzoriek a preskúmať dokumenty týkajúce sa charakteristík dlžníkov a vzniku a udržiavania expozícií zahrnutých vo vzorke;

c) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 7

Postupná implementácia prístupu IRB

1. Pri posudzovaní pôvodného krytia a plánu inštitúcie pre postupnú implementáciu prístupu IRB v súlade s článkom 148 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) plán postupnej implementácie zahŕňa aspoň:

   i) spresnenie rozsahu uplatňovania pre každý ratingový systém, ako aj druhy expozícií, ktorým sa prideľuje rating prostredníctvom jednotlivých ratingových modelov;

ii) plánované dátumy uplatňovania prístupu IRB vo vzťahu k jednotlivým druhom expozícií;

iii) informácie o hodnotách celkovej expozície v čase posudzovania a hodnoty rizikovo vážených expozícií vypočítaných v súlade s prístupom uplatňovaným v čase posudzovania jednotlivých druhov expozícií;

b) plán postupnej implementácie zahŕňa všetky expozície inštitúcie a podľa potreby aj materskej spoločnosti inštitúcie a všetky expozície dcérskych spoločností inštitúcie, ak sa expozície neposudzujú v súlade s článkom 8;

c) je implementácia naplánovaná v súlade s článkom 148 ods. 1 druhým a tretím pododsekom nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

d) ak má inštitúcia povolenie používať prístup IRB pre akúkoľvek triedu expozícií, či používa prístup IRB pre kapitálové expozície s výnimkou prípadov uvedených v článku 148 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

e) sú postup a lehoty implementácie prístupu IRB stanovené na základe reálnych možností inštitúcie, pokiaľ ide o dostupnosť údajov, ratingové systémy a obdobia skúseností uvedené v článku 145 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a či sa nepoužívajú selektívne na účely dosiahnutia nižších požiadaviek na vlastné zdroje;

f) postupnosť implementácie prístupu IRB zabezpečuje, že sa uprednostní implementácia vo vzťahu k expozíciám voči kreditným rizikám týkajúcim sa hlavnej oblasti obchodnej činnosti inštitúcie;

g) je stanovená presná lehota v súvislosti s implementáciou prístupu IRB pre každý druh expozície a obchodné útvary, a či je táto lehota primeraná vzhľadom na povahu a rozsah činností inštitúcie.

2. Príslušné orgány určia, či je lehota uvedená v odseku 1 písm. g) primeraná vzhľadom na všetky tieto skutočnosti:

a) zložitosť operácií inštitúcie vrátane operácií jej materskej spoločnosti a dcérskych spoločností;

b) počet obchodných útvarov a línií v rámci inštitúcie a prípadne jej materskej spoločnosti a dcérskych spoločností;

c) počet a zložitosť ratingových systémov, ktoré musia implementovať všetky subjekty, na ktoré sa vzťahuje plán postupnej implementácie;

d) plány pre implementáciu ratingových systémov v dcérskych spoločnostiach so sídlom v tretích krajinách, ak existujú závažné právne alebo iné ťažkosti v súvislosti so schvaľovaním modelov IRB;

e) dostupnosť presných, primeraných a úplných časových radov;

f) operačnú schopnosť inštitúcie vyvíjať a implementovať ratingové systémy;

g) predchádzajúce skúsenosti inštitúcie s riadením osobitných druhov expozícií.

3. Príslušné orgány môžu pri posudzovaní toho, či inštitúcia dodržiava plán postupnej implementácie prístupu IRB, ktorý podlieha povoleniu zo strany príslušných orgánov v súlade s článkom 148 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, zvážiť zmeny postupnosti a príslušných lehôt len v prípade, že je splnená minimálne jedna z týchto podmienok:

a) dochádza k významným zmenám v podnikateľskom prostredí, a najmä k zmenám v stratégii, fúziách a akvizíciách;

b) dochádza k významným zmenám v príslušných regulatórnych požiadavkách;

c) príslušný orgán, interný audit alebo funkcia validácie zistili závažné nedostatky v rámci ratingových systémov;

d) došlo k významným zmenám prvkov uvedených v odseku 2 alebo sa niektorý z prvkov uvedených v odseku 2 primerane nezohľadnil v schválenom pláne postupnej implementácie prístupu IRB.

Článok 8

Podmienky na trvalé čiastočné používanie

1. Príslušné orgány pri posudzovaní toho, či inštitúcia dodržiava podmienky na trvalé čiastočné používanie štandardizovaného prístupu vo vzťahu k expozíciám uvedeným v článku 150 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, overujú, či:

a) inštitúcia posudzuje a zohľadňuje dostupnosť externých údajov týkajúcich sa reprezentatívnych protistrán;

b) sa posudzujú náklady inštitúcie na vývoj ratingového systému pre protistrany v príslušnej triede expozícií pri zohľadnení veľkosti inštitúcie a povahy a rozsahu jej činností;

c) sa posudzuje operačná schopnosť inštitúcie vyvinúť a implementovať ratingový systém pri zohľadnení povahy a rozsahu činnosti inštitúcie.

2. Príslušné orgány pri posudzovaní toho, či inštitúcia dodržiava podmienky na trvalé čiastočné používanie štandardizovaného prístupu vo vzťahu k expozíciám uvedeným v článku 150 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, overujú, či inštitúcia overila a zohľadnila aspoň jedno z týchto kritérií:

a) expozície vrátane viacerých samostatne riadených portfólií a obchodných línií nie sú dostatočne homogénne na to, aby umožňovali vývoj stabilného a spoľahlivého ratingového systému;

b) hodnota rizikovo vážených expozícií vypočítaná v súlade so štandardizovaným prístupom je výrazne vyššia ako očakávaná hodnota rizikovo vážených expozícií vypočítaná v súlade s prístupom IRB;

c) expozície sa týkajú obchodného útvaru alebo línie inštitúcie, ktoré sa plánujú ukončiť;

d) expozície zahŕňajú portfóliá, ktoré podliehajú podielovej konsolidácii čiastočne vlastnených dcérskych spoločností, v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

3. Príslušné orgány pri posudzovaní toho, či inštitúcia dodržiava podmienky na trvalé čiastočné používanie štandardizovaného prístupu, overujú, či inštitúcia pravidelne monitoruje súlad s požiadavkami článku 150 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

KAPITOLA 3

METODIKA HODNOTENIA FUNKCIE VALIDÁCIE INTERNÝCH ODHADOV A INTERNÉHO RIADENIA A DOHĽADU INŠTITÚCIE

ODDIEL 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 9

Všeobecné ustanovenia

1. Na posúdenie toho, či inštitúcia dodržiava požiadavky na interné riadenie vrátane požiadaviek na vrcholový manažment a riadiaci orgán, interné predkladanie správ, kontrolu kreditného rizika a interný audit, dohľad a validáciu, príslušné orgány overujú všetky tieto kritériá:

a) stabilitu dojednaní, mechanizmov a procesov validácie ratingových systémov inštitúcie a vhodnosť zamestnancov zodpovedných za validáciu („funkciu validácie“) uvedenú v článku 144 ods. 1 písm. c) a f), článku 174 písm. d), článku 185 a článku 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súvislosti s:

   i) nezávislosťou funkcie validácie v súlade s článkom 10;

   ii) úplnosťou a frekvenciou uplatňovania procesu validácie v súlade s článkom 11;

   iii) primeranosťou metód a postupov funkcie validácie v súlade s článkom 12;

   iv) spoľahlivosťou procesu predkladania správ a procesu riešenia záverov, zistení a odporúčaní z validácie v súlade s článkom 13;

b) interné riadenie a dohľad inštitúcie vrátane útvaru kontroly kreditného rizika a interného auditu inštitúcie, ako sa uvádza v článkoch 189, 190 a 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súvislosti s:

   i) úlohou vrcholového manažmentu a riadiaceho orgánu v súlade s článkom 14;

   ii) podávaním správ o hospodárení v súlade s článkom 15;

   iii) útvarom kontroly kreditného rizika v súlade s článkom 16;

   iv) interným auditom v súlade s článkom 17.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné interné politiky a postupy inštitúcie;

b) preskúmavajú príslušné zápisnice zo zasadnutí vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

c) preskúmavajú príslušné správy týkajúce sa ratingových systémov, ako aj všetky závery a rozhodnutia prijaté na základe uvedených správ;

d) preskúmavajú príslušné správy o činnostiach funkcií kontroly kreditného rizika, interného auditu, dohľadu a validácie vypracované zamestnancami zodpovednými za jednotlivé funkcie alebo ktoroukoľvek z ostatných kontrolných funkcií inštitúcie, ako aj závery, zistenia a odporúčania týchto funkcií;

e) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

3. Na posúdenie funkcie validácie uplatňujú príslušné orgány popri metódach uvedených v odseku 2 všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú úlohy a zodpovednosti všetkých zamestnancov zapojených do funkcie validácie;

b) preskúmavajú primeranosť a vhodnosť ročného pracovného plánu validácie;

c) preskúmavajú príručky validácie, ktoré používa funkcia validácie;

d) preskúmavajú proces kategorizácie zistení a príslušné odporúčania podľa ich závažnosti;

e) preskúmavajú konzistentnosť záverov, zistení a odporúčaní funkcie validácie;

f) preskúmavajú úlohu funkcie validácie v internom postupe schvaľovania ratingových systémov a všetkých súvisiacich zmien;

g) preskúmavajú akčný plán každého príslušného odporúčania, a to aj z hľadiska nasledujúcich postupov, na základe schválenia na príslušnej úrovni riadenia.

4. Na posúdenie útvaru kontroly kreditného rizika uvedeného v článku 144 ods. 1 písm. c) a článku 190 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatňujú príslušné orgány popri požiadavkách uvedených v odseku 2 všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú úlohy a zodpovednosti všetkých príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu útvaru kontroly kreditného rizika;

b) preskúmavajú príslušné správy predložené útvarom kontroly kreditného rizika a vrcholovým manažmentom riadiacemu orgánu alebo ním poverenému výboru.

5. Na posúdenie interného auditu alebo iného porovnateľného nezávislého útvaru auditu uvedeného v článku 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatňujú príslušné orgány popri požiadavkách uvedených v odseku 2 všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné úlohy a zodpovednosti všetkých príslušných zamestnancov zapojených do interného auditu;

b) preskúmavajú primeranosť a vhodnosť ročného pracovného plánu interného auditu;

c) preskúmavajú príslušné príručky auditu a pracovné programy a zistenia a odporúčania uvedené v príslušných správach o auditoch;

d) preskúmavajú akčný plán každého príslušného odporúčania, a to aj z hľadiska nasledujúcich postupov, na základe schválenia na príslušnej úrovni riadenia.

6. Príslušné orgány môžu popri metódach uvedených v odseku 2 na účely overovania podľa odseku 1 preskúmať aj ďalšie príslušné dokumenty inštitúcie.

ODDIEL 2

Metodika hodnotenia funkcie validácie

Článok 10

Nezávislosť funkcie validácie

1. Pri posudzovaní nezávislosti funkcie validácie na účely článku 144 ods. 1 písm. f), článku 174 písm. d), článku 185 a článku 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či útvar zodpovedný za funkciu validácie alebo, ak neexistuje samostatný útvar určený iba na funkciu validácie, zamestnanci vykonávajúci funkciu validácie spĺňajú všetky tieto podmienky:

a) funkcia validácie je nezávislá od zamestnaneckých a riadiacich funkcií, ktoré zodpovedajú za vznik a obnovovanie expozícií a za návrh a vývoj modelu;

b) zamestnanci vykonávajúci funkciu validácie nie sú tí istí ako zamestnanci zodpovední za návrh a vývoj ratingového systému a zamestnanci zodpovední za funkciu kontroly kreditného rizika;

c) podliehajú priamo vrcholovému manažmentu.

2. Ak je útvar zodpovedný za funkciu validácie organizačne oddelený od útvaru kontroly kreditného rizika a každý útvar podlieha iným členom vrcholového manažmentu, príslušné orgány na účely odseku 1 overujú obe tieto skutočnosti:

a) či má funkcia validácie primerané zdroje vrátane skúsených a kvalifikovaných pracovníkov na plnenie svojich úloh;

b) či odmeňovanie zamestnancov a vrcholových manažérov zodpovedných za funkciu validácie nie je prepojené s plnením úloh týkajúcich sa kontroly kreditného rizika alebo vzniku či obnovovania expozícií.

3. Ak je útvar zodpovedný za funkciu validácie organizačne oddelený od útvaru kontroly kreditného rizika a obidva útvary podliehajú rovnakému členovi vrcholového manažmentu, príslušné orgány na účely odseku 1 overujú všetky tieto skutočnosti:

a) či má funkcia validácie primerané zdroje vrátane skúsených a kvalifikovaných pracovníkov na plnenie svojich úloh;

b) či odmeňovanie zamestnancov a vrcholových manažérov zodpovedných za funkciu validácie nie je prepojené s plnením úloh týkajúcich sa kontroly kreditného rizika alebo vzniku či obnovovania expozícií;

c) či je zavedený proces rozhodovania, aby sa zabezpečilo, že vrcholový manažment inštitúcie riadne zohľadňuje závery, zistenia a odporúčania funkcie validácie;

d) či nie sú nenáležite ovplyvňované závery, zistenia a odporúčania funkcie validácie;

e) či sa včas rozhoduje o všetkých nápravných opatreniach potrebných na riešenie záverov, zistení a odporúčaní funkcie validácie a či sa včas vykonávajú;

f) či interný audit pravidelne hodnotí splnenie podmienok uvedených v písmenách a) až e).

4. Ak neexistuje samostatný útvar zodpovedný za funkciu validácie, príslušné orgány na účely odseku 1 overujú všetky tieto skutočnosti:

a) či má funkcia validácie primerané zdroje vrátane skúsených a kvalifikovaných pracovníkov na plnenie svojich úloh;

b) či odmeňovanie zamestnancov a vrcholových manažérov zodpovedných za funkciu validácie nie je prepojené s plnením úloh týkajúcich sa kontroly kreditného rizika alebo vzniku či obnovovania expozícií;

c) či je zavedený proces rozhodovania, aby sa zabezpečilo, že vrcholový manažment inštitúcie riadne zohľadňuje závery, zistenia a odporúčania funkcie validácie;

d) či nie sú nenáležite ovplyvňované závery, zistenia a odporúčania funkcie validácie;

e) či sa včas rozhoduje o všetkých nápravných opatreniach potrebných na riešenie záverov, zistení a odporúčaní funkcie validácie a či sa včas vykonávajú;

f) či interný audit pravidelne hodnotí splnenie podmienok uvedených v písmenách a) až e);

g) či sú zamestnanci vykonávajúci funkciu validácie a zamestnanci vykonávajúci iné úlohy účinne oddelení;

h) či inštitúcia nie je globálne a inak systémovo významnou inštitúciou v zmysle článku 131 smernice 2013/36/EÚ.

5. Pri posudzovaní nezávislosti funkcie validácie príslušné orgány takisto posudzujú, či je výber inštitúcie primeraný, pokiaľ ide o organizáciu funkcie validácie podľa bodov 2, 3 a 4, s prihliadnutím na povahu, veľkosť a rozsah inštitúcie a zložitosť rizík obsiahnutých v jej obchodnom modeli.

Článok 11

Úplnosť a frekvencia procesu validácie

1. Pri posudzovaní úplnosti funkcie validácie príslušné orgány na účely požiadaviek stanovených v článku 144 ods. 1 písm. f), článku 174 písm. d), článku 185 a článku 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 overujú, či:

a) inštitúcia vymedzila a zdokumentovala úplný proces validácie pre všetky ratingové systémy;

b) inštitúcia primerane často vykonáva proces validácie uvedený v písmene a).

2. Pri posudzovaní úplnosti procesu validácie podľa odseku 1 písm. a) príslušné orgány overujú, či funkcia validácie:

a) kriticky skúma všetky aspekty špecifikácie interných ratingov a parametrov rizika vrátane postupov zberu údajov a ich čistenia, možností metodiky a štruktúry modelu a postupu výberu premenných;

b) overuje primeranosť implementácie interných ratingov a parametrov rizika v systémoch IT a či sa konzistentne uplatňujú vymedzenia stupňa a skupiny vo všetkých útvaroch a geografických oblastiach inštitúcie;

c) overuje výkonnosť ratingových systémov pri zohľadnení prinajmenšom diferenciácie a kvantifikácie rizika a stability interných ratingov a parametrov rizika a špecifikácií modelu;

d) overuje všetky zmeny týkajúce sa interných ratingov a parametrov rizika a ich závažnosť v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) č. 529/2014 a či dôsledne nadväzuje na svoje vlastné závery, zistenia a odporúčania.

3. Pri posudzovaní toho, či je frekvencia procesu validácie uvedená v odseku 1 písm. b) primeraná, príslušné orgány overujú, či sa proces validácie vykonáva pravidelne pre všetky ratingové systémy inštitúcie v súlade s ročným pracovným plánom a či:

a) sa procesy požadované v článku 185 písm. b) a článku 188 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 („spätné testovanie“) vykonávajú pre všetky ratingové systémy najmenej raz ročne;

b) sa v prípade ratingových systémov, ktoré sa vzťahujú na významné druhy expozícií, overuje výkonnosť ratingových systémov v súlade s odsekom 2 písm. c) najmenej raz ročne.

4. Ak inštitúcia požiada o povolenie na používanie interných ratingov a parametrov rizika ratingového systému alebo o akékoľvek významné zmeny interných ratingov a parametrov rizika ratingového systému, príslušné orgány overujú, či inštitúcia vykonáva validáciu uvedenú v odseku 2 písm. a), b) a c) pred použitím ratingového systému na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje a na účely interného riadenia rizík.

Článok 12

Primeranosť metód a postupov funkcie validácie

Pri posudzovaní primeranosti metód a postupov validácie na účely požiadaviek stanovených v článku 144 ods. 1 písm. f), článku 174 písm. d), článku 185 a článku 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či tieto metódy a postupy umožňujú dôsledné a zmysluplné posúdenie výkonnosti interných ratingových systémov a systémov odhadovania rizika, a overujú, či:

a) sú metódy a postupy validácie vhodné na posúdenie presnosti a konzistentnosti ratingového systému;

b) metódy a postupy validácie zodpovedajú povahe, stupňu zložitosti a rozsahu uplatňovania ratingových systémov a dostupnosti údajov inštitúcie;

c) metódy a postupy validácie jasne určujú ciele, normy a obmedzenia validácie, obsahujú opis všetkých testov validácie, súborov údajov a procesov čistenia údajov, stanovujú zdroje údajov a referenčné časové obdobia a stanovujú pevné ciele a tolerancie pre definované metriky pre počiatočnú aj pravidelnú validáciu;

d) sa použité metódy validácie, predovšetkým vykonané testy, referenčný súbor údajov použitý na validáciu a príslušné čistenie údajov, uplatňujú dôsledne v priebehu času;

e) metódy validácie zahŕňajú spätné testovanie a referenčné porovnávanie stanovené v článku 185 písm. c) a článku 188 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

f) metódy validácie zohľadňujú spôsob, akým sa v interných ratingoch a parametroch rizika zohľadňujú hospodárske cykly a súvisiaca systematická variabilita v zaznamenaných zlyhaniach, najmä pokiaľ ide o odhadovanie PD.

Článok 13

Spoľahlivosť procesu predkladania správ a procesu riešenia záverov, zistení a odporúčaní týkajúcich sa validácie

Pri posudzovaní spoľahlivosti procesu predkladania správ a procesu riešenia záverov, zistení a odporúčaní týkajúcich sa validácie na účely požiadaviek stanovených v článku 144 ods. 1 písm. f), článku 174 písm. d), článku 185 a článku 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) správy o validácii určujú a opisujú použité metódy validácie, vykonané testy, použitý referenčný súbor údajov a príslušné procesy čistenia údajov a či zahŕňajú výsledky týchto testov, závery validácie, zistenia a príslušné odporúčania;

b) sa závery, zistenia a odporúčania správ o validácii priamo poskytujú vrcholovému manažmentu a riadiacemu orgánu inštitúcie alebo ním poverenému výboru;

c) sa závery, zistenia a odporúčania správ o validácii prejavujú v zmenách a zlepšeniach návrhu interných ratingov a odhadov rizík, a to aj v situáciách opísaných v článku 185 písm. e) prvej vete a článku 188 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

d) sa rozhodovací proces inštitúcie uskutočňuje na príslušnej úrovni riadenia.

ODDIEL 3

Metodika hodnotenia interného riadenia a dohľadu

Článok 14

Úloha vrcholového manažmentu a riadiaceho orgánu

Pri posudzovaní správy a riadenia inštitúcie podľa článku 189 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sú rozhodovací proces inštitúcie, jej hierarchia, hierarchické vzťahy a úrovne zodpovednosti jasne stanovené v internej dokumentácii inštitúcie a či sú dôsledne uvedené v zápisniciach jej vnútorných orgánov;

b) riadiaci orgán alebo ním poverený výbor a vrcholový manažment schvaľujú aspoň tieto významné aspekty ratingových systémov:

   i) všetky príslušné politiky týkajúce sa návrhu a implementácie ratingových systémov a uplatňovania prístupu IRB vrátane politík týkajúcich sa všetkých významných aspektov priradenia ratingu, odhadovania parametrov rizika a procesov validácie;

   ii) všetky príslušné politiky riadenia rizík vrátane politík týkajúcich sa infraštruktúry IT a pohotovostného plánovania;

   iii) parametre rizika všetkých ratingových systémov používaných v interných procesoch riadenia rizík a pri výpočte požiadaviek na vlastné zdroje;

c) riadiaci orgán alebo ním poverený výbor formálnym rozhodnutím stanoví primeranú organizačnú štruktúru na spoľahlivú implementáciu ratingových systémov;

d) riadiaci orgán alebo ním poverený výbor formálnym rozhodnutím schváli špecifikáciu prijateľnej úrovne rizika pri zohľadnení interného ratingového systému inštitúcie;

e) vrcholový manažment dobre pozná všetky ratingové systémy inštitúcie, ich formu a fungovanie, požiadavky prístupu IRB a prístup inštitúcie k plneniu uvedených požiadaviek;

f) vrcholový manažment upozornil riadiaci orgán alebo ním poverený výbor na podstatné zmeny alebo výnimky v zavedených politikách, ktoré podstatne ovplyvnia fungovanie ratingových systémov inštitúcie;

g) je vrcholový manažment schopný trvale zabezpečovať dobré fungovanie ratingových systémov;

h) vrcholový manažment prijíma príslušné opatrenia v prípade zistenia nedostatkov ratingových systémov na základe kontroly kreditného rizika, validácie, interného auditu alebo inej kontrolnej funkcie.

Článok 15

Podávanie správ o hospodárení

Pri posudzovaní primeranosti podávania správ o hospodárení podľa článku 189 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) správy o hospodárení obsahujú informácie o všetkých týchto skutočnostiach:

   i) profil rizika dlžníkov alebo expozícií pre každý stupeň;

   ii) migrácia medzi stupňami;

   iii) odhad príslušných parametrov rizika pre každý stupeň;

   iv) porovnanie realizovaných mier zlyhania a, ak sa používajú vlastné odhady, porovnanie realizovanej LGD a realizovaných konverzných faktorov oproti očakávaniam;

   v) predpoklady a výsledky stresových testov;

   vi) výkonnosť ratingového procesu, oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie, a stav prác na zlepšení nedostatkov ratingových systémov, ktoré sa predtým zistili;

   vii) správy o validácii;

b) sú forma a frekvencia podávania správ o hospodárení primerané vzhľadom na význam a druh informácií a na úroveň príjemcu v hierarchii pri zohľadnení organizačnej štruktúry organizácie;

c) podávanie správ o hospodárení umožňuje vrcholovému manažmentu monitorovať kreditné riziko v celkovom portfóliu expozícií, na ktoré sa vzťahuje prístup IRB;

d) je podávanie správ o hospodárení primerané vzhľadom na povahu, veľkosť a stupeň zložitosti podnikania a organizačnej štruktúry inštitúcie.

Článok 16

Útvar kontroly kreditného rizika

1. Pri posudzovaní interného riadenia a dohľadu inštitúcie vo vzťahu k útvaru kontroly kreditného rizika podľa článku 190 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sú útvary kontroly kreditného rizika oddelené a nezávislé od zamestnaneckých a riadiacich funkcií, ktoré zodpovedajú za vznik a obnovovanie expozícií;

b) sú útvary kontroly kreditného rizika funkčné a vhodné na svoje úlohy.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. a) príslušné orgány overujú, či:

a) útvary kontroly kreditného rizika tvoria v rámci inštitúcie odlišné organizačné štruktúry;

b) sú vedúci útvarov kontroly kreditného rizika súčasťou vrcholového manažmentu;

c) je funkcia riadenia kreditného rizika organizovaná pri zohľadnení zásad stanovených v článku 76 ods. 5 smernice 2013/36/EÚ;

d) zamestnanci a vrcholový manažment zodpovední za útvar alebo útvary kontroly kreditného rizika nie sú zodpovední za vznik alebo obnovovanie expozícií;

e) vrcholoví manažéri útvaru alebo útvarov riadenia kreditného rizika a útvarov zodpovedných za vznik alebo obnovovanie expozícií podliehajú rôznym členom riadiaceho orgánu inštitúcie alebo ním menovaného výboru;

f) odmeňovanie zamestnancov a vrcholového manažmentu zodpovedných za útvar alebo útvary kontroly kreditného rizika nie je prepojené s plnením úloh súvisiacich so vznikom alebo obnovovaním expozícií.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. b) príslušné orgány overujú, či:

a) sú útvary kontroly kreditného rizika primerané povahe, veľkosti a stupňu zložitosti podnikania a organizačnej štruktúry inštitúcie, a najmä zložitosti ratingových systémov a ich implementácie;

b) majú útvary kontroly kreditného rizika primerané zdroje a skúsených a kvalifikovaných pracovníkov na vykonávanie všetkých príslušných činností;

c) útvary kontroly kreditného rizika zodpovedajú za vypracovanie alebo výber ratingových systémov, za ich implementáciu, dozor nad nimi a ich výkonnosť v súlade s požiadavkami článku 190 ods. 1 druhej vety nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a či do oblastí zodpovednosti daného útvaru alebo daných útvarov patria oblasti uvedené v článku 190 ods. 2 uvedeného nariadenia;

d) útvary kontroly kreditného rizika pravidelne informujú vrcholový manažment o výkonnosti ratingových systémov, oblastiach, v ktorých je potrebné zlepšenie, a o stave prác na zlepšení nedostatkov, ktoré sa predtým zistili.

Článok 17

Interný audit

1. Pri posudzovaní interného riadenia a dohľadu inštitúcie v súvislosti s interným auditom alebo iným porovnateľným nezávislým útvarom auditu, ako sa uvádza v článku 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu aspoň raz za rok preskúmava:

   i) všetky ratingové systémy inštitúcie;

   ii) fungovanie funkcie kontroly kreditného rizika;

   iii) fungovanie procesu schvaľovania úverov;

   iv) fungovanie funkcie internej validácie;

b) preskúmanie podľa písmena a) uľahčuje špecifikáciu oblastí v ročných pracovných plánoch, ktoré si vyžadujú podrobné preskúmanie súladu so všetkými požiadavkami uplatniteľnými na prístup IRB stanovený v článkoch 142 až 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) je interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu funkčný a vhodný na plnenie svojich úloh.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. c) príslušné orgány overujú, či:

a) interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu poskytuje vrcholovému manažmentu a riadiacemu orgánu inštitúcie dostatočné informácie o súlade ratingových systémov so všetkými uplatniteľnými požiadavkami na prístup IRB;

b) je interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu primeraný vzhľadom na povahu, veľkosť a stupeň zložitosti podnikania a organizačnej štruktúry inštitúcie, a najmä zložitosť ratingových systémov a ich implementáciu;

c) má interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu primerané zdroje a skúsených a kvalifikovaných pracovníkov na vykonávanie všetkých príslušných činností;

d) sa interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu nepodieľa na žiadnom aspekte fungovania ratingových systémov, ktoré preskúmava v súlade s odsekom 1 písm. a);

e) je interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu nezávislý od zamestnaneckých a riadiacich funkcií, ktoré zodpovedajú za vznik a obnovovanie expozícií, a podlieha priamo vrcholovému manažmentu;

f) odmeňovanie zamestnancov a vrcholového manažmentu zodpovedných za funkciu interného auditu nie je prepojené s plnením úloh súvisiacich so vznikom alebo obnovovaním expozícií.

KAPITOLA 4

METODIKA HODNOTENIA TESTU POUŽÍVANIA A TESTU SKÚSENOSTÍ

Článok 18

Všeobecné ustanovenia

1. Na posúdenie toho, či inštitúcia spĺňa požiadavky na používanie ratingových systémov na účely článku 144 ods. 1 písm. b), článku 145, článku 171 ods. 1 písm. c), článku 172 ods. 1 písm. a), článku 172 ods. 1 písm. c), článku 172 ods. 2 a článku 175 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) interné ratingy a odhady zlyhaní a strát ratingových systémov použité vo výpočte vlastných zdrojov zohrávajú zásadnú úlohu v procese riadenia rizík, schvaľovania úverov a rozhodovania v súlade s článkom 19;

b) interné ratingy a odhady zlyhaní a strát ratingových systémov použité vo výpočte vlastných zdrojov zohrávajú zásadnú úlohu v procese alokácie interného kapitálu v súlade s článkom 20;

c) interné ratingy a odhady zlyhaní a strát ratingových systémov použité vo výpočte vlastných zdrojov zohrávajú zásadnú úlohu vo funkciách správy a riadenia v súlade s článkom 21;

d) sú údaje a odhady používané inštitúciou na výpočet vlastných zdrojov a údaje a odhady používané na interné účely konzistentné a či sú v prípade rozdielov tieto rozdiely úplne zdokumentované a odôvodnené;

e) sú ratingové systémy vo všeobecnosti v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 169 až 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a či ich inštitúcia uplatňovala najmenej tri roky pred použitím prístupu IRB podľa článku 145 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a to v súlade s článkom 22.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné interné politiky a postupy inštitúcie;

b) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov, ktoré sa podieľajú na správe a riadení kreditného rizika;

c) preskúmavajú rozdelenie právomocí na prijímanie rozhodnutí o poskytnutí úveru, príručky riadenia úverov a systémy obchodných kanálov;

d) preskúmavajú analýzu, ktorú inštitúcia vykonala v súvislosti so schválením úveru, a údaje o zamietnutých žiadostiach o úver vrátane všetkých týchto skutočností:

   i) rozhodnutia o úveroch, ktoré sa odchyľujú od politiky poskytovania úverov inštitúcie („výnimky“),

   ii) prípady, v ktorých môže ľudský úsudok viesť k odchýlke od vstupných alebo výstupných parametrov ratingových systémov („zmeny“), a odôvodnenia týchto zmien,

iii) expozície bez ratingu a dôvody chýbajúcich ratingov,

iv) manuálne rozhodnutia a medzné body;

e) preskúmavajú politiky reštrukturalizácie úverov inštitúcie;

f) preskúmavajú zdokumentované pravidelné podávanie správ o kreditnom riziku;

g) preskúmavajú dokumentáciu o výpočte interného kapitálu inštitúcie a alokácii interného kapitálu na druhy rizika, dcérske spoločnosti a portfóliá;

h) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

i) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov;

j) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

3. Na účely posudzovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť aj ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) preskúmať dokumentáciu systémov včasného varovania;

b) preskúmať metodiku úprav kreditného rizika a zdokumentovanú analýzu jej súladu s výpočtom požiadaviek na vlastné zdroje;

c) preskúmať zdokumentovanú analýzu ziskovosti inštitúcie upravenej o riziko;

d) preskúmať politiky oceňovania inštitúcie;

e) preskúmať postupy inkasovania a vymáhania pohľadávok;

f) preskúmať príručky plánovania a správy o rozpočtovaní nákladov na riziko;

g) preskúmať politiku odmeňovania a zápisnice výboru pre odmeňovanie;

h) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 19

Test používania v procese riadenia rizík, rozhodovania a schvaľovania úverov

1. Pri posudzovaní toho, či interné ratingy a odhady zlyhaní a strát ratingových systémov použité vo výpočte požiadaviek na vlastné zdroje zohrávajú zásadnú úlohu v procese riadenia rizík, rozhodovania a schvaľovania úverov inštitúcie, ako sa požaduje v článku 144 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o zaraďovanie do stupňov alebo skupín v súlade s článkom 171 ods. 1 písm. c) a ods. 2 uvedeného nariadenia, pokiaľ ide o zaraďovanie expozícií v súlade s článkom 172 ods. 1 písm. a), b) a c) uvedeného nariadenia a pokiaľ ide o dokumentáciu ratingových systémov v súlade s článkom 175 ods. 3 uvedeného nariadenia, príslušné orgány overujú, či:

a) je počet expozícií bez ratingu a zastaraných ratingov nevýznamný;

b) uvedené interné ratingy a odhady zlyhaní a strát zohrávajú dôležitú úlohu, a to najmä pri:

i) rozhodovaní o schválení, zamietnutí, reštrukturalizácii a obnove kreditnej facility;

ii) vypracúvaní politík poskytovania úverov tým, že ovplyvňujú buď maximálne limity expozície, požadované techniky zmierňovania rizika a zvyšovania kreditnej kvality alebo akýkoľvek iný aspekt globálneho profilu kreditného rizika inštitúcie;

iii) procese monitorovania dlžníkov a expozícií;

2. Ak inštitúcie používajú interné ratingy a odhady zlyhaní a strát v ktorejkoľvek z nasledujúcich oblastí, príslušné orgány posudzujú, ako toto použitie prispieva k uvedeným ratingom a odhadom, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu v procese riadenia rizík, rozhodovania a schvaľovania úverov inštitúcie, ako sa uvádza v odseku 1:

a) oceňovanie každej kreditnej facility alebo dlžníka;

b) systémy včasného varovania používané na riadenie kreditného rizika;

c) stanovenie a implementácia politík a procesov inkasovania a vymáhania;

d) výpočet úprav kreditného rizika, ak je to v súlade s uplatniteľným účtovným rámcom;

e) pridelenie alebo delegovanie právomocí v procese schvaľovania úverov správnou radou interným výborom, vrcholovému manažmentu a zamestnancom.

Článok 20

Test používania pri alokácii interného kapitálu

1. Pri posudzovaní toho, či interné ratingy a odhady zlyhaní a strát ratingových systémov použité vo výpočte požiadaviek na vlastné zdroje zohrávajú zásadnú úlohu pri alokácii interného kapitálu inštitúcie, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány posudzujú, či tieto ratingy a odhady zohrávajú dôležitú úlohu pri:

a) posudzovaní výšky interného kapitálu, ktorú inštitúcia považuje za primeranú na krytie povahy a úrovne rizík, ktorým je alebo by mohla byť vystavená, ako sa uvádza v článku 73 smernice 2013/36/EÚ;

b) alokácii interného kapitálu medzi druhy rizík, dcérske spoločnosti a portfóliá.

2. Ak inštitúcie zohľadňujú interné ratingy a odhady zlyhaní a strát na účely výpočtu nákladov na riziká pre inštitúciu na rozpočtové účely, príslušné orgány posudzujú, ako zohľadnenie týchto prvkov prispieva k tomu, že ratingy a odhady zohrávajú zásadnú úlohu pri alokácii interného kapitálu inštitúcie.

Článok 21

Test používania vo funkciách správy a riadenia

1. Pri posudzovaní toho, či interné ratingy a odhady zlyhaní a strát ratingových systémov použité vo výpočte požiadaviek na vlastné zdroje zohrávajú zásadnú úlohu vo funkciách správy a riadenia inštitúcie, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány posudzujú, či tieto ratingy a odhady zohrávajú dôležitú úlohu pri:

a) podávaní správ o hospodárení;

b) monitorovaní kreditného rizika na úrovni portfólia.

2. Ak inštitúcie zohľadňujú interné ratingy a odhady zlyhaní a strát v ktorejkoľvek z nasledujúcich oblastí, príslušné orgány posudzujú, ako zohľadnenie týchto prvkov prispieva k tomu, že ratingy a odhady zohrávajú zásadnú úlohu vo funkciách správy a riadenia inštitúcie, ako sa uvádza v odseku 1:

a) plánovanie interného auditu;

b) návrh politík odmeňovania.

Článok 22

Test skúseností

1. Pri posudzovaní toho, či inštitúcia uplatňovala ratingové systémy vo všeobecnosti v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 169 až 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 najmenej tri roky pred použitím prístupu IRB na účely výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje, ako sa uvádza v článku 145 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) sa tieto ratingové systémy použili v procesoch riadenia rizika, rozhodovania a schvaľovania úverov inštitúcie, ako sa uvádza v článku 19 ods. 1 písm. b);

b) je k dispozícii primeraná dokumentácia o účinnom fungovaní ratingových systémov za tieto tri roky, najmä pokiaľ ide o príslušné správy o monitorovaní, validácii a audite.

2. Na účely posúdenia žiadosti o povolenie rozšíriť prístup IRB v súlade s plánom postupnej implementácie sa odsek 1 uplatňuje aj v prípade, ak sa rozšírenie týka expozícií, ktoré sa výrazne líšia od rozsahu existujúceho pokrytia, takže existujúce skúsenosti nemožno primerane považovať za dostatočné na splnenie požiadaviek stanovených v článku 145 ods. 1 a ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o dodatočné expozície, ako sa uvádza v článku 145 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

KAPITOLA 5

METODIKA HODNOTENIA NA ZARAĎOVANIE EXPOZÍCIÍ DO STUPŇOV ALEBO SKUPÍN

Článok 23

Všeobecné ustanovenia

1. Na účely posúdenia toho, či inštitúcia spĺňa požiadavky týkajúce sa zaraďovania dlžníkov alebo expozícií do stupňov alebo skupín stanovených v článkoch 169, 171, 172 a 173 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú obe tieto skutočnosti:

a) primeranosť definícií, postupov a kritérií, ktoré inštitúcia používa na zaraďovanie alebo preskúmanie zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín vrátane zaobchádzania so zmenami v súlade s článkom 24;

b) integritu procesu zaraďovania, ako sa uvádza v článku 173 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, vrátane nezávislosti procesu zaraďovania, ako aj preskúmania zaraďovania v súlade s článkom 25.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné vnútorné politiky a postupy inštitúcie;

b) preskúmavajú úlohy a zodpovednosti útvarov zodpovedných za vznik a obnovovanie expozícií a útvarov zodpovedných za zaraďovanie expozícii do stupňov alebo skupín;

c) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

d) preskúmavajú interné správy inštitúcie týkajúce sa výkonu procesu zaraďovania;

e) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

f) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky v procese zaraďovania alebo preskúmania a zmierniť riziká zistené počas auditov;

g) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočujú;

h) preskúmavajú kritériá používané pracovníkmi zodpovednými za ľudský úsudok pri zaraďovaní expozícií do stupňov alebo skupín.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť aj ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) preskúmať funkčnú dokumentáciu príslušných systémov IT;

b) vykonať testovanie vzoriek a preskúmať dokumenty týkajúce sa charakteristík dlžníka a vzniku a udržiavania expozícií;

c) vykonať vlastné testy na údajoch inštitúcie alebo požadovať, aby inštitúcia vykonala osobitné testy;

d) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 24

Vymedzenie, procesy a kritériá zaraďovania

1. Pri posudzovaní primeranosti vymedzenia, postupov a kritérií, ktoré inštitúcia používa na zaraďovanie alebo preskúmanie zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín v súlade s článkami 169, 171, 172 a 173 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) sú zavedené primerané postupy a mechanizmy, ktoré zabezpečujú dôsledné zaraďovanie dlžníkov alebo facilít do vhodného ratingového systému;

b) sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na zabezpečenie toho, aby bola každá expozícia inštitúcie zaradená do stupňa alebo skupiny v súlade s ratingovým systémom;

c) pre expozície voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám a pre kapitálové expozície, ak inštitúcia používa prístup PD/LGD stanovený v článku 155 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na zabezpečenie toho, aby všetky expozície voči rovnakému dlžníkovi boli zaradené do rovnakého stupňa dlžníka, vrátane expozícií podľa rôznych obchodných línií, oddelení, geografických oblastí, právnych subjektov v rámci skupiny a systémov IT, a na zabezpečenie správneho uplatňovania výnimky z požiadavky na ratingovú stupnicu dlžníkov, ktorá odzrkadľuje výlučne kvantifikáciu rizika zlyhania dlžníka pri expozíciách vo forme špecializovaného financovania, ako je stanovené v článku 170 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a výnimky z povinnosti zaraďovať samostatné expozície voči rovnakému dlžníkovi do rovnakého stupňa dlžníkov, ako je stanovené v článku 172 ods. 1 písm. e) uvedeného nariadenia;

d) sú definície a kritériá použité na zaraďovanie dostatočne podrobné, aby sa zabezpečilo spoločné porozumenie a dôsledné zaraďovanie do stupňov alebo skupín všetkými pracovníkmi zodpovednými za všetky obchodné línie, oddelenia, geografické oblasti, právne subjekty v rámci skupiny bez ohľadu na použitý systém IT;

e) sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na získanie všetkých príslušných informácií o dlžníkoch a facilitách;

f) sa zohľadňujú všetky relevantné, v súčasnosti dostupné a najaktuálnejšie informácie;

g) sa v prípade expozícií voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám a pre kapitálové expozície, ak inštitúcia používa prístup PD/LGD, zohľadňujú finančné aj nefinančné informácie;

h) v prípade, ak informácie potrebné na zaraďovanie expozícií do stupňov alebo skupín chýbajú alebo nie sú aktuálne, inštitúcia stanovila tolerancie pre definované metriky a prijaté pravidlá s cieľom primerane a konzervatívne zohľadniť túto skutočnosť;

i) sa účtovné závierky staršie ako 24 mesiacov považujú za zastarané a zaobchádza sa s nimi konzervatívnym spôsobom;

j) je zaraďovanie do stupňov alebo skupín súčasťou procesu schvaľovania úverov v súlade s článkom 19;

k) sú kritériá zaraďovania do stupňov alebo skupín v súlade so štandardmi inštitúcie pre poskytovanie úverov a jej postupmi zaobchádzania s problémovými dlžníkmi a facilitami.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 príslušné orgány posudzujú situácie, v ktorých sa ľudský úsudok používa na nahradenie vstupných alebo výstupných parametrov ratingového systému v súlade s článkom 172 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013. Overujú, či:

a) sú zdokumentované politiky, ktoré stanovujú dôvody a maximálny rozsah zmien a uvádzajú, v ktorých fázach procesu zaraďovania sú zmeny povolené;

b) sú zmeny dostatočne odôvodnené odkazom na dôvody stanovené v politikách uvedených v písmene a) a či je toto odôvodnenie zdokumentované;

c) inštitúcia pravidelne vykonáva analýzu výkonnosti expozícií, ktorých rating bol zmenený, vrátane analýzy zmien vykonaných každým zamestnancom, ktorý ich uplatňuje, a či sa výsledky tejto analýzy zohľadňujú v procese rozhodovania na príslušnej úrovni riadenia;

d) inštitúcia zhromažďuje úplné informácie o zmenách vrátane informácií pred zmenou a po nej, pravidelne monitoruje počet a odôvodnenia zmien a analyzuje vplyv zmien na výkonnosť modelu;

e) počet a odôvodnenia zmien nenaznačujú závažné nedostatky ratingového modelu.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 príslušné orgány overujú, či vymedzenie, postupy a kritériá zaraďovania napĺňajú všetky tieto skutočnosti:

a) skupiny prepojených klientov podľa vymedzenia v nariadení (EÚ) č. 575/2013 sú identifikované;

b) informácie o ratingoch a zlyhaniach iných príslušných subjektov v rámci skupiny prepojených klientov sa zohľadňujú pri zaradení stupňa dlžníka takým spôsobom, že ratingové stupne každého príslušného subjektu v skupine odrážajú odlišnú situáciu každého príslušného subjektu a jeho vzťahy s inými príslušnými subjektmi skupiny;

c) prípady, keď sú dlžníci zaradení do lepšieho stupňa ako ich materské spoločnosti, sú zdokumentované a odôvodnené.

Článok 25

Integrita procesu zaraďovania

1. Pri posudzovaní nezávislosti procesu zaraďovania v súlade s článkom 173 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sa zamestnanci a manažment zodpovední za konečné schválenie zaradenia alebo preskúmania zaradenia expozícií do stupňov alebo skupín nepodieľajú na vzniku alebo obnovovaní expozícií ani za ne nie sú zodpovední;

b) vrcholoví manažéri útvarov zodpovedných za konečné schválenie zaradenia alebo preskúmania zaradenia expozícií do stupňov alebo skupín a vrcholoví manažéri útvarov zodpovedných za vznik alebo obnovovanie expozícií podliehajú rôznym členom riadiaceho orgánu alebo príslušného určeného výboru inštitúcie;

c) odmeňovanie zamestnancov a manažmentu zodpovedných za konečné schválenie zaradenia alebo preskúmania zaradenia expozícií do stupňov alebo skupín nie je prepojené s plnením úloh súvisiacich so vznikom alebo obnovovaním expozícií;

d) sa na zmeny v triede retailových expozícií uplatňujú rovnaké postupy ako postupy uvedené v písmenách a), b) a c).

2. Pri posudzovaní primeranosti a frekvencie postupu zaraďovania, ako sa stanovuje v článku 173 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) primerané a podrobné politiky stanovujú frekvenciu preskúmaní, ako aj kritériá nevyhnutnosti častejších preskúmaní so zreteľom na vyššie riziko dlžníkov alebo problémové expozície a či sa tieto politiky v priebehu času dôsledne uplatňujú;

b) sa preskúmanie zaradenia vykonáva najneskôr dvanásť mesiacov od schválenia zaradenia a či sa v rámci tejto lehoty vykonajú akékoľvek úpravy, ktoré sa počas preskúmania ukážu ako potrebné;

c) sa vykonáva preskúmanie zaradenia, ak sú k dispozícii nové podstatné informácie o dlžníkovi alebo expozícii, a či sa bez zbytočného odkladu vykonajú všetky úpravy, ktoré sa počas preskúmania ukážu ako potrebné;

d) inštitúcia vymedzila kritériá a postupy na posúdenie významnosti nových informácií a následnej potreby opätovného zaradenia a či sa tieto kritériá a postupy uplatňujú konzistentne;

e) sa pri preskúmaní zaradenia používajú najnovšie dostupné informácie;

f) ak z praktických dôvodov nebolo zaradenie posúdené podľa písmen a) až e), či sú zavedené primerané politiky na zistenie, monitorovanie a nápravu situácie a či sú prijaté opatrenia na zabezpečenie návratu k súladu s písmenami a) až e);

g) je vrcholový manažment pravidelne informovaný o preskúmaniach zaradenia expozícií do stupňov alebo skupín a o všetkých oneskoreniach pri posúdeniach zaradenia podľa písmena f);

h) sú zavedené primerané politiky na účinné získavanie a pravidelnú aktualizáciu príslušných informácií a či je táto skutočnosť primerane zohľadnená v zmluvách s dlžníkmi.

3. Na účely overovania podľa odseku 2 príslušné orgány posudzujú hodnotu a počet expozícií, ktoré neboli preskúmané v súlade s odsekom 2 písm. a) až e), a overujú, či sa s týmito expozíciami pri výpočte hodnôt rizikovo vážených expozícií zaobchádza konzervatívnym spôsobom. Posúdenie a overenie sa vykonávajú samostatne pre každý ratingový systém a každý parameter rizika.

KAPITOLA 6

METODIKA POSUDZOVANIA NA IDENTIFIKÁCIU ZLYHANÍ

Článok 26

Všeobecné ustanovenia

1. Na posúdenie toho, či inštitúcia identifikuje všetky situácie, ktoré sa majú považovať za zlyhania v súlade s článkom 178 ods. 1 až 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2018/171 ([5]), príslušné orgány overujú všetky tieto skutočnosti:

a) podrobná špecifikácia a praktické uplatňovanie spúšťacích faktorov na identifikáciu zlyhania dlžníka v súlade s článkom 27;

b) spoľahlivosť a účinnosť postupu, ktorý inštitúcia používa na identifikáciu zlyhania dlžníka v súlade s článkom 28;

c) spúšťacie faktory a postup, ktoré inštitúcia používa na reklasifikáciu dlžníka, ktorý zlyhal, na stav bez zlyhania v súlade s článkom 29.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú interné kritériá, politiky a postupy inštitúcie na stanovenie toho, či došlo k zlyhaniu („vymedzenie zlyhania“) a na zaobchádzanie s expozíciami v stave zlyhania;

b) preskúmavajú úlohy a zodpovednosti útvarov a riadiacich orgánov, ktoré sa podieľajú na identifikácii zlyhania dlžníka a riadení expozícií v stave zlyhania;

([5]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/171 z 19. októbra 2017 o doplnení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy týkajúce sa prahu závažnosti pre kreditné záväzky po termíne splatnosti (Ú. v. EÚ L 32, 6.2.2018, s. 1).

c) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

d) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

e) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov;

f) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočujú;

g) preskúmavajú kritériá, ktoré používajú pracovníci zodpovední za manuálne priradenie stavu zlyhania dlžníkovi alebo expozícii a návratu do stavu bez zlyhania.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť aj ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) preskúmať funkčnú dokumentáciu systémov IT používaných v procese identifikácie zlyhania dlžníka;

b) vykonať testovanie vzoriek a preskúmať dokumenty týkajúce sa charakteristík dlžníka a vzniku a udržiavania expozícií;

c) vykonať vlastné testy na údajoch inštitúcie alebo požadovať, aby inštitúcia vykonala osobitné testy;

d) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 27

Spúšťacie faktory na identifikáciu zlyhania dlžníka

1. Pri posudzovaní podrobnej špecifikácie a praktického uplatňovania spúšťacích faktorov na identifikáciu zlyhania dlžníka, ktoré uplatňuje inštitúcia, a ich súladu s článkom 178 ods. 1 až 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a delegovaného nariadenia (EÚ) 2018/171 príslušné orgány overujú, či:

a) je zavedená primeraná politika v súvislosti s počítaním dní po splatnosti, a to vrátane prehodnotenia splatností facilít, poskytovania predĺžení splatnosti, úprav alebo odkladov, obnovení a vzájomných započítavaní existujúcich účtov;

b) vymedzenie zlyhania, ktoré uplatňuje inštitúcia, zahŕňa aspoň všetky spúšťacie faktory zlyhania stanovené v článku 178 ods. 1 a 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) ak inštitúcia v rámci svojich právnych subjektov používa viac ako jedno vymedzenie zlyhania, či je rozsah pôsobnosti každého vymedzenia zlyhania jasne špecifikovaný a či sú rozdiely medzi vymedzeniami odôvodnené.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 príslušné orgány posudzujú, či sa vymedzenie zlyhania vykonáva v praxi a či je dostatočne podrobné na to, aby ho mohli dôsledne uplatňovať všetci zamestnanci na všetky druhy expozícií, a či sú dostatočne špecifikované všetky tieto potenciálne ukazovatele nepravdepodobnosti platby:

a) stav neúročenia;

b) situácie, ktoré predstavujú špecifickú úpravu kreditného rizika vyplývajúcu zo zrejmého výrazného zníženia kvality úveru;

c) predaj kreditných záväzkov, ktorý predstavuje významnú ekonomickú stratu súvisiacu s úverom;

d) situácie, ktoré predstavujú núdzovú reštrukturalizáciu;

e) situácie, ktoré predstavujú podobnú ochranu ako konkurzné konanie;

f) ďalšie náznaky nepravdepodobnosti platby.

3. Príslušné orgány overujú, či politiky a postupy zaisťujú, aby dlžníci neboli klasifikovaní ako dlžníci, ktorí nezlyhali, v prípade, že sa uplatňuje niektorý zo spúšťacích faktorov zlyhania.

Článok 28

Spoľahlivosť a účinnosť postupu na identifikáciu zlyhania dlžníka

1. Pri posudzovaní spoľahlivosti a účinnosti postupu na identifikáciu zlyhania dlžníka v súlade s článkom 178 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na zabezpečenie včasnej identifikácie všetkých zlyhaní, najmä na zabezpečenie účinného a dostatočne častého zhromažďovania a aktualizovania príslušných informácií;

b) ak je identifikácia zlyhania dlžníka založená na automatických procesoch, vykonávajú sa testy na overenie toho, či sú zlyhania správne identifikované systémom IT;

c) sú na účely identifikácie zlyhania dlžníka na základe ľudského úsudku kritériá na posúdenie dlžníkov a spúšťacie faktory zlyhania stanovené dostatočne podrobne v internej dokumentácii, aby sa zabezpečila konzistentnosť pri identifikácii zlyhaní všetkými členmi personálu, ktorí sa podieľajú na tejto identifikácii;

d) ak inštitúcia uplatňuje vymedzenie zlyhania na úrovni dlžníka, sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na zabezpečenie toho, že po zistení zlyhania u dlžníka sa všetky expozície voči tomuto dlžníkovi zaregistrujú do stavu zlyhania vo všetkých príslušných systémoch, obchodných líniách a geografických oblastiach v rámci inštitúcie a jej dcérskych spoločností a prípadne v rámci jej materského podniku a jeho dcérskych spoločností;

e) ak sa priradenie stavu zlyhania všetkým expozíciám voči dlžníkovi podľa písmena d) oneskorí po zlyhaní jednej alebo viacerých expozícií dlžníka, či toto oneskorenie nevedie k chybám alebo nezrovnalostiam v riadení rizika, vykazovaní rizika, výpočte požiadaviek na vlastné zdroje alebo použití údajov pri kvantifikácii rizika.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 príslušné orgány posudzujú uplatňovanie prahu významnosti vymedzeného podľa článku 178 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 vo vymedzení zlyhania a súlad tohto prahu významnosti s prahom významnosti kreditného záväzku po lehote splatnosti stanoveným príslušnými orgánmi v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2018/171 a overujú, či:

a) sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na zabezpečenie priradenia stavu zlyhania v súlade s článkom 178 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 na základe posúdenia uvedeného v článku 178 ods. 2 písm. d) uvedeného nariadenia a v súlade s prahom významnosti relevantným pre kreditný záväzok po lehote splatnosti, ako je vymedzený príslušnými orgánmi v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2018/171;

b) je postup počítania dní po lehote splatnosti v súlade so zmluvnými alebo zákonnými povinnosťami dlžníka, primerane zohľadňuje čiastkové platby a uplatňuje sa konzistentne.

3. V prípade retailových expozícii príslušné orgány popri overení uvedenom v odseku 1 a posúdení uvedenom v odseku 2 overujú aj to, či:

a) inštitúcia má zavedenú jasnú politiku v súvislosti s uplatňovaním vymedzenia zlyhania pre retailové expozície, a to buď na úrovni dlžníka, alebo na úrovni individuálnej kreditnej facility;

b) politika uvedená v písm. a) je v súlade s riadením rizika inštitúcie a uplatňuje sa konzistentne;

c) ak inštitúcia uplatňuje vymedzenie zlyhania na úrovni individuálnej kreditnej facility:

   i) sú zavedené primerané postupy a mechanizmy na zabezpečenie toho, že po určení kreditnej facility v stave zlyhania bude táto kreditná facilita označená ako v stave zlyhania vo všetkých príslušných systémoch v rámci inštitúcie;

   ii) ak dôjde k časovému oneskoreniu v súvislosti s priradením stavu zlyhania kreditnej facility vo všetkých príslušných systémoch podľa bodu i), toto časové oneskorenie nevedie k chybám alebo nezrovnalostiam v riadení rizík, vykazovaní rizík, výpočte požiadaviek na vlastné zdroje alebo použití údajov pri kvantifikácii rizika.

Článok 29

Reklasifikácia do stavu bez zlyhania

1. Pri posudzovaní spoľahlivosti spúšťacích faktorov a procesu reklasifikácie dlžníka v stave zlyhania na stav bez zlyhania v súlade s článkom 178 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sú spúšťacie faktory reklasifikácie určené pre každý spúšťací faktor zlyhania a či je jasne stanovená identifikácia kreditných záväzkov a zaobchádzanie s kreditnými záväzkami, ktoré sú predmetom núdzovej reštrukturalizácie;

b) je reklasifikácia možná len po tom, čo prestanú platiť všetky spúšťacie faktory zlyhania a sú splnené všetky príslušné podmienky reklasifikácie;

c) sú spúšťacie faktory a postup reklasifikácie určené obozretne, a najmä či zabezpečujú, aby sa reklasifikácia na stav bez zlyhania nevykonávala v prípade, že inštitúcia očakáva, že kreditný záväzok nebude úplne splatený bez toho, aby inštitúcia podnikla kroky, ako je napríklad realizácia zabezpečenia.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány overujú, či politiky a postupy inštitúcie neumožňujú reklasifikáciu dlžníka v zlyhaní na stav bez zlyhania výlučne v dôsledku zmien v podmienkach kreditných záväzkov, pokiaľ inštitúcia nezistí, že v dôsledku týchto zmien sa už pri dlžníkovi nemá za to, že pravdepodobne nezaplatí.

3. Príslušné orgány overujú analýzu, z ktorej inštitúcia vychádzala pri stanovovaní svojich kritérií reklasifikácie. Overujú, či sa v analýze zohľadňuje predchádzajúci záznam inštitúcie o zlyhaní a percento dlžníkov v zlyhaní, ktorí sa po reklasifikácii do stavu bez zlyhania v krátkom časovom období opäť dostali do stavu zlyhania.

KAPITOLA 7

METODIKA HODNOTENIA NÁVRHU, PREVÁDZKOVÝCH PODROBNOSTÍ A DOKUMENTÁCIE RATINGOVÝCH SYSTÉMOV

ODDIEL 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 30

Všeobecné ustanovenia

1. Na posúdenie toho, či inštitúcia dodržiava požiadavky na návrh, riadenie a dokumentáciu ratingových systémov, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú všetky tieto skutočnosti:

a) primeranosť dokumentácie o odôvodnení, návrhu a prevádzkových podrobnostiach ratingových systémov, ako sa uvádza v článku 175 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, v súlade s článkami 31 a 32;

b) primeranosť štruktúry ratingových systémov, ako sa uvádza v článku 170 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, v súlade s článkami 33 až 36;

c) uplatňovanie špecifických požiadaviek na štatistické modely alebo iné mechanické metódy zo strany inštitúcie, ako sa uvádza v článku 174 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, v súlade s článkami 37 až 40.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné interné politiky inštitúcie;

b) preskúmavajú technickú dokumentáciu inštitúcie o metodike a procese vývoja ratingových systémov;

c) preskúmavajú príručky, metodiky a postupy vývoja, na ktorých sú založené ratingové systémy;

d) preskúmavajú zápisnice interných orgánov inštitúcie zodpovedných za schvaľovanie ratingových systémov vrátane riadiaceho orgánu alebo ním určených výborov;

e) preskúmavajú správy o výkonnosti ratingových systémov a odporúčania útvaru kontroly kreditného rizika, funkcie validácie, funkcie interného auditu alebo akejkoľvek inej kontrolnej funkcie inštitúcie;

f) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas monitorovania, validácií a príslušných auditov;

g) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) požadovať a analyzovať údaje používané v procese vývoja ratingových systémov;

b) vykonať svoje vlastné odhady alebo replikovať odhady inštitúcie vykonané počas vývoja a monitorovania ratingových systémov s využitím príslušných údajov poskytnutých inštitúciou;

c) požiadať inštitúciu o dodatočnú dokumentáciu alebo požiadať o poskytnutie analýzy súvisiacej s výberom metodiky na návrh ratingového systému a o poskytnutie informácií o získaných výsledkoch;

d) preskúmať funkčnú dokumentáciu systémov IT, ktorá je relevantná z hľadiska rozsahu posúdenia návrhu, prevádzkových podrobností a dokumentácie ratingových systémov;

e) vykonať vlastné testy príslušného orgánu v súvislosti s údajmi inštitúcie alebo požadovať, aby inštitúcia vykonala testy navrhnuté príslušným orgánom;

f) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

ODDIEL 2

Metodika hodnotenia dokumentácie o odôvodnení, návrhu a prevádzkových podrobnostiach ratingových systémov

Článok 31

Úplnosť dokumentácie ratingových systémov

1. Pri posudzovaní úplnosti dokumentácie o návrhu, prevádzkových podrobnostiach a odôvodnení ratingových systémov, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. e) a článku 175 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či je dokumentácia úplná a obsahuje tieto skutočnosti:

a) primeranosť ratingového systému a modelov použitých v rámci ratingového systému s prihliadnutím na charakteristiky portfólia;

b) opis zdrojov údajov a postupov čistenia údajov;

c) vymedzenie zlyhania a straty;

d) metodické výbery;

e) technická špecifikácia modelov;

f) nedostatky a obmedzenia modelov a možné faktory ich zmiernenia;

g) výsledky testov implementácie modelov v systémoch IT, predovšetkým informácie o tom, či bola implementácia úspešná a bezchybná;

h) vlastné posúdenie súladu s regulačnými požiadavkami na prístup na základe interných ratingov, ako sa uvádza v článkoch 169 až 191 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. a) príslušné orgány overujú, či:

a) dokumentácia jasne opisuje účel ratingového systému a modelov;

b) dokumentácia obsahuje opis rozsahu uplatnenia ratingového systému a rozsah uplatnenia modelov použitých v rámci ratingového systému, t. j. špecifikácia druhu expozícií, na ktoré sa vzťahuje každý model v rámci ratingového systému, a to kvalitatívne aj kvantitatívne, druh výstupov každého modelu a využitie výstupov;

c) dokumentácia objasňuje, ako sa informácie získané prostredníctvom ratingového systému a výsledky modelov zohľadňujú na účely procesov riadenia rizík, rozhodovania a schvaľovania úverov, ako sa uvádza v článku 19.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. b) príslušné orgány overujú, či dokumentácia obsahuje:

a) podrobné informácie týkajúce sa všetkých údajov použitých na vývoj modelu vrátane presného vymedzenia obsahu modelu, jeho zdroja, formátu a kódovania a prípadne vylúčenia údajov z neho;

b) akékoľvek postupy čistenia údajov vrátane postupov na vylúčenie údajov, zisťovanie a spracovanie odľahlých hodnôt a úpravy údajov, ako aj výslovné odôvodnenie ich použitia a vyhodnotenie ich vplyvu.

4. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. c) príslušné orgány overujú, či je dostatočne zdokumentované vymedzenie zlyhania a straty použité pri vývoji modelu, najmä ak sa na účely špecifikácie modelu používa iné vymedzenie zlyhania než vymedzenie, ktoré používa inštitúcia v súlade s článkom 178 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

5. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. d) príslušné orgány overujú, či dokumentácia obsahuje:

a) podrobnosti o návrhu, teórii, predpokladoch a logike, ktoré sú základom modelu;

b) podrobný opis metodík modelu a ich zdôvodnenie, štatistické techniky a aproximácie a prípadne odôvodnenie a podrobnosti o metódach segmentácie, výstupoch štatistických procesov a diagnostike a mierach predpovedacej sily modelov;

c) úlohu odborníkov z príslušných obchodných oblastí pri vývoji ratingového systému a modelov vrátane podrobného opisu procesu konzultácií s odborníkmi z príslušných obchodných oblastí pri navrhovaní ratingového systému a modelov, ako aj výstupov a odôvodnení, ktoré poskytli títo odborníci z príslušných obchodných oblastí;

d) objasnenie, ako sa štatistický model spája s ľudským úsudkom na odvodenie konečného výstupu modelu;

e) objasnenie, ako inštitúcia zohľadňuje neuspokojivú kvalitu údajov, nedostatok homogénnych skupín expozícií, zmeny v obchodných procesoch, ekonomické alebo právne prostredie a ďalšie faktory súvisiace s kvalitou údajov, ktoré môžu mať vplyv na výkonnosť ratingového systému alebo modelu;

f) opis analýz vykonaných na účely štatistických modelov alebo prípadne iných mechanických metód:

   i) jednorozmerná analýza zohľadnených premenných a príslušných kritérií na výber premenných;

   ii) viacrozmerná analýza vybraných premenných a príslušných kritérií na výber premenných;

   iii) postup návrhu konečného modelu vrátane:

      — konečného výberu premenných;

      — úprav premenných vyplývajúcich z viacrozmerných analýz na základe ľudského úsudku;

— transformácií premenných;

— priradenia váh premenným;

— metód zloženia zložiek modelu, najmä ak sa spojí prínos kvalitatívnych a kvantitatívnych zložiek.

6. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. e) príslušné orgány overujú, či dokumentácia obsahuje:

a) technickú špecifikáciu štruktúry konečného modelu vrátane špecifikácií konečného modelu, vstupných zložiek vrátane druhu a formátu vybraných premenných, váh použitých pre premenné a výstupných zložiek vrátane druhu a formátu výstupných údajov;

b) odkazy na počítačové kódy a nástroje používané z hľadiska programovacích jazykov a počítačových programov, ktoré umožňujú tretej strane reprodukovať konečné výsledky.

Na účely písmena b) môže byť tretia strana dodávateľom v prípade modelov dodávateľov.

7. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. f) príslušné orgány overujú, či dokumentácia obsahuje opis nedostatkov a obmedzení modelu, posúdenie splnenia kľúčových predpokladov modelu a predpokladanie situácií, v ktorých môže model zaostávať za očakávaniami alebo sa môže stať neprimeraným, ako aj posúdenie významu nedostatkov modelu a ich možných zmierňujúcich faktorov.

8. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. g) príslušné orgány overujú, či:

a) dokumentácia špecifikuje postup, ktorý je potrebné dodržať pri implementácii nového alebo zmeneného modelu do prostredia výroby;

b) dokumentácia zahŕňa výsledky testov implementácie ratingových modelov v systémoch IT vrátane potvrdenia, či je ratingový model implementovaný vo výrobnom systéme rovnaký ako model opísaný v dokumentácii a či funguje podľa plánu.

9. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. h) príslušné orgány overujú, či sa vlastné posúdenie toho, či inštitúcia dodržiava regulačné požiadavky na prístup IRB, vykonáva samostatne pre každý ratingový systém a či ho kontroluje interný audit alebo iný porovnateľný nezávislý útvar auditu.

Článok 32

Register ratingových systémov

1. Pri posudzovaní systému dokumentácie a postupov na zhromažďovanie a uchovávanie informácií o ratingových systémoch, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. e) a článku 175 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či inštitúcia implementovala a vedie register všetkých súčasných a predchádzajúcich verzií ratingových systémov najmenej za posledné tri roky (ďalej len „register ratingových systémov“).

2. Na účely odseku 1 príslušné orgány overujú, či postupy na vedenie registra ratingových systémov obsahujú pre každú verziu záznam týchto informácií:

a) rozsah použitia ratingového systému s uvedením, pre ktorý druh expozícií má každý ratingový model udeliť rating;

b) manažment zodpovedný za schválenie a dátum interného schválenia, dátum oznámenia príslušným orgánom, prípadne dátum schválenia príslušnými orgánmi a dátum implementácie verzie;

c) stručný opis všetkých zmien v porovnaní s predchádzajúcou verziou, ktorá bola zohľadnená v registri, vrátane opisu zmenených aspektov ratingového systému a odkazu na dokumentáciu modelu;

d) kategória zmeny priradená v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) č. 529/2014 a odkaz na kritériá zaradenia do kategórie zmeny.

ODDIEL 3

Metodika hodnotenia štruktúry ratingových systémov

Článok 33

Rizikové faktory a ratingové kritériá

1. Pri posudzovaní rizikových faktorov a ratingových kritérií použitých v ratingovom systéme na účely článku 170 ods. 1 písm. a), c) a e), ods. 3 písm. a) a ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú všetky tieto skutočnosti:

a) proces výberu príslušných rizikových faktorov a ratingových kritérií vrátane vymedzenia potenciálnych rizikových faktorov, kritérií výberu rizikových faktorov a rozhodnutí prijatých v súvislosti s príslušnými rizikovými faktormi;

b) súlad vybraných rizikových faktorov a ratingových kritérií a ich prínosu k posúdeniu rizika s očakávaniami komerčných používateľov ratingového systému;

c) súlad rizikových faktorov a ratingových kritérií vybraných na základe štatistických metód so štatistickými dôkazmi o diferenciácii rizík spojených s každým stupňom alebo skupinou.

2. Potenciálne rizikové faktory a ratingové kritériá, ktoré sa majú analyzovať v súlade s odsekom 1 písm. a), musia zahŕňať tieto faktory, ak sú pre druh expozícií k dispozícii:

a) rizikové charakteristiky dlžníka vrátane:

   i) pri expozíciách voči podnikateľským subjektom a inštitúciám: účtovnej závierky, kvalitatívnych informácií, rizika odvetvia, rizika krajiny, podpory materskej spoločnosti;

   ii) pri retailových expozíciách: účtovnej závierky alebo informácií o osobnom príjme, kvalitatívnych informácií, informácií o správaní, sociálno-demografických informácií;

b) charakteristiky rizika transakcie vrátane druhu produktu, druhu kolaterálu, nadriadenosti, pomeru úveru k hodnote;

c) informácií o platobnej disciplinovanosti: interných informácií alebo informácií odvodených z externých zdrojov, ako sú napríklad úverové kancelárie.

Článok 34

Rozdelenie dlžníkov a expozícií v stupňoch alebo skupinách

1. Pri posudzovaní rozdelenia dlžníkov a expozícií v rámci stupňov alebo skupín každého ratingového systému na účely článku 170 ods. 1 písm. b), d) a f), ods. 2 a ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) je počet ratingových stupňov a skupín primeraný na zabezpečenie zmysluplnej diferenciácie rizika a kvantifikácie charakteristík straty na úrovni stupňa alebo skupiny a či:

   i) v prípade expozícií voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám a expozícií vo forme špecializovaného financovania má ratingová stupnica dlžníkov aspoň počet stupňov stanovený v článku 170 ods. 1 písm. b) a ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

   ii) v prípade nakúpených pohľadávok klasifikovaných ako retailové expozície zoskupovanie odzrkadľuje postupy predávajúceho v oblasti upisovania a rôznorodosť jeho klientov;

b) koncentrácia počtu expozícií alebo dlžníkov nie je v žiadnom stupni alebo skupine nadmerná, pokiaľ nie je takéto rozdelenie podložené presvedčivými empirickými dôkazmi o homogenite rizika týchto expozícií alebo dlžníkov;

c) stupne alebo skupiny ratingu a facility pre retailové expozície majú dostatočný počet expozícií alebo dlžníkov v rámci jedného stupňa alebo jednej skupiny, pokiaľ nie je takéto rozdelenie podložené presvedčivými empirickými dôkazmi, že zoskupenie týchto expozícií alebo dlžníkov je primerané, alebo či sa používajú priame odhady parametrov rizika pre jednotlivých dlžníkov alebo expozície, ako sa uvádza v článku 169 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

d) stupne alebo skupiny ratingu a facility pre expozície voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám, ak sú k dispozícii dostatočné údaje, nemajú príliš málo expozícií alebo dlžníkov v jednom stupni alebo jednej skupine, pokiaľ nie je rozloženie expozícií alebo dlžníkov podložené presvedčivými empirickými dôkazmi, že zoskupenie týchto expozícií alebo dlžníkov je primerané, alebo či sa používajú priame odhady parametrov rizika pre jednotlivých dlžníkov alebo expozície, ako sa uvádza v článku 169 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

2. Popri overení uvedenom v odseku 1 príslušné orgány v prípade potreby posudzujú aj kritériá, ktoré inštitúcia uplatňuje pri určovaní:

a) maximálneho a minimálneho celkového počtu stupňov alebo skupín;

b) podielu expozícií a dlžníkov priradených ku každému stupňu alebo skupine.

3. Na účely bodov 1 a 2 príslušné orgány zohľadňujú súčasné a predchádzajúce pozorované rozdelenia počtu expozícií a dlžníkov a hodnôt expozícií vrátane migrácie expozícií a dlžníkov medzi rôznymi stupňami alebo skupinami.

Článok 35

Diferenciácia rizika

1. Pri posudzovaní diferenciácie rizika každého ratingového systému na účely článku 170 ods. 3 písm. b) a c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú všetky tieto skutočnosti:

a) či sú nástroje použité na posúdenie diferenciácie rizika správne a primerané vzhľadom na dostupné údaje a či je primeraná diferenciácia rizika podložená záznamami o časových radoch realizovaných mier zlyhania alebo mier strát pre stupne alebo skupiny za rôznych hospodárskych podmienok;

b) či inštitúcia vymedzila očakávanú výkonnosť ratingového systému v súvislosti s diferenciáciou rizika prostredníctvom jasne stanovených pevných cieľov a tolerancií pre vymedzené metriky a nástroje, ako aj opatrení na nápravu odchýlok od týchto cieľov alebo tolerancií; pre počiatočný vývoj a priebežnú výkonnosť môžu byť vymedzené samostatné ciele a tolerancie;

c) či ciele a tolerancie pre vymedzené metriky a nástroje a mechanizmy uplatňované na splnenie týchto cieľov a tolerancií zabezpečujú dostatočnú diferenciáciu rizika.

2. Príslušné orgány uplatňujú odsek 1 aj na posúdenie diferenciácie rizika pre iné ako retailové expozície podľa článku 170 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ak je na tento účel k dispozícii dostatočné množstvo údajov.

Článok 36

Homogenita

1. Pri posudzovaní homogenity dlžníkov alebo expozícií zaradených do rovnakého stupňa alebo skupiny na účely článku 170 ods. 1 a ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány posudzujú podobnosť dlžníkov a charakteristiky straty transakcií zahrnuté v každom stupni alebo skupine s ohľadom na všetky tieto faktory:

a) interné ratingy;

b) odhady PD;

c) prípadne vlastné odhady LGD;

d) prípadne vlastné odhady konverzných faktorov;

e) prípadne vlastné odhady celkových strát.

Pri retailových expozíciách posudzujú príslušné orgány uvedené faktory pre každý ratingový systém. Pri iných ako retailových expozíciách ich príslušné orgány posudzujú len pre ratingové systémy, v súvislosti s ktorými je k dispozícii dostatočné množstvo údajov.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány posudzujú rozsah hodnôt a rozdelenie dlžníka a charakteristík straty transakcií zahrnuté v každom stupni alebo skupine.

ODDIEL 4

Metodika hodnotenia osobitných požiadaviek na štatistické modely alebo iné mechanické metódy

Článok 37

Požiadavky na údaje

1. Pri posudzovaní postupu preverovania údajových vstupov do modelu v súlade s článkom 174 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú:

a) spoľahlivosť a kvalitu interných a externých zdrojov údajov a rozsah údajov získaných z týchto zdrojov, ako aj časové obdobie, ktoré zdroje pokrývajú;

b) postup zlučovania údajov, ak sa do modelu dodávajú údaje z viacerých zdrojov údajov;

c) odôvodnenie a rozsah vylúčení údajov rozdelené podľa dôvodov vylúčenia pomocou štatistík o podiele celkových údajov, na ktoré sa vzťahuje každé vylúčenie, ak boli určité údaje vylúčené zo vzorky vývoja modelu;

d) postupy na zaobchádzanie s chybnými a chýbajúcimi údajmi a zaobchádzanie s odľahlými hodnotami a kategorickými údajmi a overujú, či v prípade, ak došlo k zmene druhu kategorizácie, táto zmena nevedie k zníženiu kvality údajov alebo štrukturálnym prerušeniam údajov;

e) postupy transformácie údajov vrátane normalizácie a iných funkčných transformácií a vhodnosť týchto transformácií s ohľadom na riziko preplnenia modelu.

2. Pri posudzovaní reprezentatívnosti údajov použitých pri zostavovaní modelu, ako sa uvádza v článku 174 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú:

a) porovnateľnosť rizikových charakteristík dlžníkov alebo facilít zohľadnených v údajoch použitých pri zostavovaní modelu s expozíciami, na ktoré sa vzťahuje konkrétny ratingový model;

b) porovnateľnosť súčasných štandardov upisovania a vymáhania so štandardmi, ktoré sa uplatňovali v čase, ktorého sa týka referenčný súbor údajov použitý na modelovanie;

c) konzistentnosť vymedzenia zlyhania v čase v údajoch použitých na modelovanie a overujú:

   i) či boli vykonané úpravy na dosiahnutie súladu so súčasným vymedzením zlyhania, ak sa vymedzenie zlyhania počas obdobia pozorovania zmenilo;

   ii) či inštitúcia prijala primerané opatrenia, ktoré zabezpečujú reprezentatívnosť údajov, ak inštitúcia pôsobí vo viacerých jurisdikciách s rôznymi vymedzeniami zlyhania;

   iii) či vymedzenie zlyhania používané na účely špecifikácie modelu nemá nepriaznivý vplyv na štruktúru a výkonnosť ratingového modelu, ak je toto vymedzenie odlišné od vymedzenia zlyhania stanoveného v článku 178 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

d) ak sa pri vývoji modelu používajú externé údaje alebo údaje združené medzi inštitúciami, relevantnosť a primeranosť týchto údajov pre expozície, produkty a rizikový profil inštitúcie.

Článok 38

Návrh modelu

Pri posudzovaní návrhu ratingového modelu na účely článku 174 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú:

a) primeranosť modelu vzhľadom na jeho konkrétne použitie;

b) analýzu alternatívnych predpokladov alebo alternatívnych prístupov inštitúcie k tým, ktoré boli vybrané v modeli;

c) metodiku inštitúcie na vývoj modelu;

d) či príslušní pracovníci inštitúcie plne rozumejú schopnostiam a obmedzeniam modelu, najmä či dokumentácia modelu inštitúcie:

   i) opisuje, ktoré z obmedzení modelu súvisia so vstupmi modelu, neistými predpokladmi, komponentom spracovania modelu a či sa výstup modelu vykonáva manuálne alebo v systéme IT;

   ii) identifikuje situácie, v ktorých môže model zaostávať za očakávaniami alebo sa stane neprimeraným, a obsahuje posúdenie významnosti nedostatkov modelu a ich možných zmierňujúcich faktorov.

Článok 39

Ľudský úsudok

Pri posudzovaní toho, či je štatistický model alebo iná mechanická metóda doplnená ľudským úsudkom v súlade s článkom 174 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a či sa ľudský úsudok uplatňuje primeraným a vhodným spôsobom pri vývoji ratingového modelu a postupe zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín, príslušné orgány overujú, či:

a) je spôsob, akým sa uplatňuje ľudský úsudok, odôvodnený a riadne zdokumentovaný a či sa posudzuje vplyv ľudského úsudku na ratingový systém, pokiaľ je to možné aj prostredníctvom výpočtu okrajového prínosu ľudského úsudku k výkonnosti ratingového systému;

b) sa zohľadňujú všetky relevantné informácie, ktoré model nezohľadňuje, a či sa uplatňuje primeraná úroveň konzervatívnosti;

c) ak postup zaraďovania expozícií do stupňov alebo skupín v ratingovom systéme vyžaduje uplatnenie ľudského úsudku vo forme subjektívnych vstupných údajov alebo ak politika poskytovania úverov umožňuje nahradenie vstupov alebo výstupov modelu, sa uplatňujú všetky tieto skutočnosti:

   i) príručka pre používateľov modelov jasne vymedzuje vstupné údaje a situácie, v ktorých je možné vstupné údaje upraviť na základe ľudského úsudku;

   ii) situácie, v ktorých boli vstupné údaje skutočne upravené, sú obmedzené;

   iii) príručka pre používateľov modelov jasne vymedzuje situácie, v ktorých je možné nahradiť vstup alebo výstup ratingových modelov, a postupy nahradenia vstupu alebo výstupu modelov;

   iv) všetky údaje týkajúce sa uplatňovania ľudského úsudku a situácie, v ktorých boli vstupy alebo výstupy ratingových modelov nahradené, uchováva a pravidelne analyzuje útvar pre kontrolu kreditného rizika alebo funkcia validácie s cieľom zistiť jej vplyv na ratingový model;

d) sa uplatnenie ľudského úsudku náležite riadi a je primerané druhu expozícií pre každý ratingový systém.

Článok 40

Výkonnosť modelu

Pri posudzovaní predpovedacej sily modelu podľa článku 174 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či interné štandardy inštitúcie:

a) poskytujú prehľad predpokladov a teórie, ktoré sú základom metrík vybraných inštitúciou na účely posúdenia výkonnosti modelu;

b) špecifikujú uplatnenie metrík, uvádzajú, či je použitie každej metriky povinné alebo diskrečné a kedy sa má použiť, a zabezpečujú súdržnosť používania metrík;

c) špecifikujú podmienky uplatniteľnosti a prijateľné prahové hodnoty a akceptované odchýlky pre metriky a stanovujú, ako sa v takom prípade v procese posudzovania zohľadňujú štatistické chyby súvisiace s hodnotami týchto metrík, a ak sa počíta viac ako jedna metrika, stanovujú metódy agregácie viacerých výsledkov testov do jedného posúdenia;

d) určujú postup na zabezpečenie toho, aby sa situácie zhoršenia výkonnosti modelu, ktoré vedú k porušeniu prahových hodnôt uvedených v písmene c), oznámili príslušným členom vrcholového manažmentu, ktorí sú za to zodpovední, a či sa členom manažmentu zodpovedným za prijatie konečného rozhodnutia o implementácii potrebných zmien modelu poskytujú jasné pokyny k tomu, ako sa zohľadňujú výsledky metrík.

KAPITOLA 8

METODIKA HODNOTENIA KVANTIFIKÁCIE RIZIKA

ODDIEL 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 41

Všeobecné ustanovenia

1. S cieľom posúdiť súlad inštitúcie s požiadavkami na kvantifikáciu parametrov rizika na účely článku 144 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či inštitúcia:

a) dodržiava celkové požiadavky na odhad stanovené v článku 179 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súlade s článkami 42, 43 a 44;

b) dodržiava osobitné požiadavky na odhadovanie PD stanovené v článku 180 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súlade s článkami 45 a 46;

c) dodržiava špecifické požiadavky na vlastné odhady LGD stanovené v článku 181 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súlade s článkami 47 až 52;

d) dodržiava špecifické požiadavky na vlastné odhady konverzného faktora stanovené v článku 182 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súlade s článkami 53 až 56;

e) dodržiava požiadavky na posudzovanie vplyvu záruk a kreditných derivátov stanovené v článku 183 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súlade s článkom 57;

f) dodržiava požiadavky na odkúpené pohľadávky stanovené v článku 184 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v súlade s článkom 58.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 uplatňujú príslušné orgány všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné interné politiky inštitúcie;

b) preskúmavajú technickú dokumentáciu inštitúcie o príslušnej metodike a postupe odhadovania;

c) preskúmavajú a spochybňujú príslušný odhad príručiek, metodík a postupov parametrov rizika;

d) preskúmavajú príslušné zápisnice interných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu, výboru pre model alebo iných výborov;

e) preskúmavajú správy o výkonnosti parametrov rizika a odporúčania útvaru kontroly kreditného rizika, funkcie validácie, funkcie interného auditu alebo akejkoľvek inej kontrolnej funkcie inštitúcie;

f) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov, validácií a monitorovania;

g) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a členov vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočujú.

3. Na účely overovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť aj ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) požiadať o poskytnutie dodatočnej dokumentácie alebo analýzy, v ktorých sa zdôvodňujú metodické voľby inštitúcie a dosiahnuté výsledky;

b) vykonávať svoje vlastné odhadovanie parametrov rizika alebo replikovať odhady parametrov rizika inštitúcie na základe príslušných údajov poskytnutých inštitúciou;

c) požiadať o údaje použité v procese odhadovania a analyzovať ich;

d) preskúmavať funkčnú dokumentáciu systémov IT, ktoré sú relevantné pre rozsah posúdenia;

e) vykonávať svoje vlastné testy na údajoch inštitúcie alebo požiadajú inštitúciu, aby vykonala testy navrhnuté príslušnými orgánmi;

f) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

ODDIEL 2

Metodika hodnotenia celkových požiadaviek na kvantifikáciu parametrov rizika

Článok 42

Požiadavky na údaje

1. Pri posudzovaní dodržiavania celkových požiadaviek na odhadovanie stanovených v článku 179 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a požiadaviek na údaje použité na kvantifikáciu parametrov rizika a kvalitu týchto údajov príslušné orgány overujú:

a) úplnosť kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov a iných informácií súvisiacich s metódami použitými na kvantifikáciu parametrov rizika s cieľom zaistiť, že sa používajú všetky relevantné historické skúsenosti a empirické dôkazy;

b) dostupnosť kvantitatívnych údajov, ktoré poskytujú rozdelenie zaznamenaných strát podľa faktorov, ktoré sú rozhodujúce pre príslušné parametre rizika, ako sa uvádza v článku 179 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) reprezentatívnosť údajov použitých na odhad parametrov rizika pre určité druhy expozícií;

d) primeranosť počtu expozícií vo vzorke a dĺžku obdobia historického pozorovania uvedeného v článkoch 45, 47 a 53 použitých na kvantifikáciu s cieľom zabezpečiť, aby boli odhady inštitúcie presné a spoľahlivé;

e) opodstatnenie každého čistenia údajov a dokumentáciu k nemu vrátane akýchkoľvek vylúčení pozorovaní z odhadovania a potvrdenia toho, že tieto vylúčenia nespôsobujú zaujatosť kvantifikácie rizika; najmä pri odhadoch PD overujú opodstatnenie a dokumentáciu vplyvu čistenia údajov na dlhodobý priemer mier zlyhania;

f) súlad medzi súbormi údajov použitými na odhadovanie parametrov rizika, najmä pokiaľ ide o vymedzenie zlyhania, zaobchádzanie so zlyhaniami vrátane viacnásobných zlyhaní, ako sa uvádza v článku 46 ods. 1 písm. b) a článku 49, a zloženie vzorky.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. c) príslušné orgány posudzujú reprezentatívnosť údajov použitých na odhad parametrov rizika pre určité druhy expozícií tým, že posúdia:

a) štruktúru expozícií, na ktoré sa vzťahuje každý ratingový model, a jednotlivé rizikové charakteristiky dlžníka a facilít a to, či je súčasné portfólio v požadovanej miere porovnateľné s portfóliami, ktoré tvoria referenčný súbor údajov;

b) porovnateľnosť súčasných noriem pre upisovanie a realizáciu náhrady s normami, ktoré sa v danom čase uplatňujú na referenčný súbor údajov;

c) súlad vymedzenia zlyhania v období pozorovania:

   i) ak sa v období pozorovania zmenilo vymedzenie zlyhania, posudzujú opis úprav vykonaných v záujme dosiahnutia požadovanej úrovne súladu so súčasným vymedzením zlyhania;

   ii) ak sa vymedzenie zlyhania v jurisdikciách, v ktorých inštitúcia pôsobí, líši, posudzujú primeranosť opatrení a konzervatívnosť, ktoré inštitúcia uplatňuje;

d) ak sa na kvantifikáciu parametrov rizika používajú externé údaje a údaje združené v jednotlivých inštitúciách, posudzujú relevantnosť a vhodnosť týchto údajov na expozície, produkty a rizikový profil inštitúcie a vymedzenie zlyhania;

e) ak externé alebo združené údaje nie sú v súlade s interným vymedzením zlyhania inštitúcie, posudzujú opisy úprav externých alebo združených údajov vykonaných inštitúciou s cieľom dosiahnuť požadovanú úroveň súladu s interným vymedzením zlyhania.

3. Pri posudzovaní kvality údajov združených v jednotlivých inštitúciách, ktoré sa používajú na kvantifikáciu parametrov rizika, príslušné orgány uplatňujú metodiku hodnotenia stanovenú v odsekoch 1 a 2 a popri tom overujú aj súlad s požiadavkami stanovenými v článku 179 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Článok 43

Preskúmanie odhadov

Pri posudzovaní preskúmania parametrov rizika inštitúciou, ako sa stanovuje v článku 179 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, že:

a) postup a ročný plán preskúmania odhadov zabezpečujú včasné preskúmanie všetkých odhadov;

b) určili sa kritériá na identifikáciu situácií, ktoré sú podnetom pre častejšie preskúmanie;

c) metodiky a údaje použité na odhadovanie parametrov rizika odrážajú zmeny v procese upisovania a v zložení portfólií;

d) metodiky a údaje použité na odhadovanie LGD odzrkadľujú zmeny v procese realizácie náhrady, druhoch realizácie náhrady a trvaní procesu realizácie náhrady;

e) metodiky a údaje použité na odhadovanie konverzného faktora odzrkadľujú zmeny v postupe monitorovania nečerpaných súm;

f) súbory údajov použité na odhadovanie parametrov rizika zahŕňajú príslušné údaje z posledného obdobia pozorovania a aktualizujú sa najmenej raz ročne;

g) odhady parametrov rizika odzrkadľujú technický pokrok a ďalšie relevantné informácie.

Článok 44

Miera konzervatívnosti

1. Príslušné orgány posudzujú, či hodnoty parametrov rizika použité na výpočet kapitálových požiadaviek zahŕňajú náležitú mieru konzervatívnosti, ako sa uvádza v článku 179 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a to v týchto situáciách:

a) metódy a údaje nezabezpečujú dostatočnú istotu v súvislosti s odhadmi parametrov rizika, a to aj v prípade vysokej miery chýb v odhade;

b) útvary kontroly kreditného rizika, funkcia validácie alebo funkcia interného auditu či akákoľvek iná funkcia inštitúcie zistili relevantné nedostatky metód, informácií a údajov;

c) relevantné zmeny štandardov politík upisovania alebo realizácie náhrady alebo zmeny ochoty inštitúcie riskovať.

2. Príslušné orgány posudzujú, či inštitúcie nepoužívajú mieru konzervatívnosti ako náhradu prípadných nápravných opatrení uplatňovaných inštitúciou podľa článku 146 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

ODDIEL 3

Metodika hodnotenia osobitných požiadaviek na odhadovanie PD

Článok 45

Dĺžka obdobia historického pozorovania

Pri posudzovaní dĺžky obdobia historického pozorovania uvedeného v článku 180 ods. 1 písm. h) a ods. 2 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pri zohľadnení podmienok stanovených v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2017/72, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy, v ktorých sa spresňujú podmienky povolenia výnimky týkajúcej sa údajov ([6]), a výpočtu jednoročných mier zlyhania na základe interných skúsenostiach so zlyhaním, ako sa uvádza v článku 180 ods. 1 písm. e), príslušné orgány overujú:

a) či dĺžka obdobia historického pozorovania pokrýva aspoň minimálnu dĺžku v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 180 ods. 1 písm. h) a ods. 2 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a, ak je to vhodné, delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/72;

b) ak je v prípade zdroja údajov dostupné obdobie historického pozorovania dlhšie ako minimálne obdobie vyžadované v článku 180 ods. 1 písm. h) a ods. 2 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a údaje získané z tohto zdroja sú relevantné, overujú, že na odhad dlhodobého priemeru jednoročných mier zlyhania sa používajú informácie za toto dlhšie obdobie;

c) v prípade retailových expozícií, pri ktorých inštitúcia nepripisuje rovnaký význam všetkým použitým historickým údajom, overujú, či je to opodstatnené lepším predpovedaním mier zlyhania a či je nulová alebo veľmi malá váha uplatňovaná na konkrétne obdobie buď náležite opodstatnená, alebo vedie ku konzervatívnejším odhadom;

d) či existuje súlad medzi zavedenými štandardmi upisovania a ratingovými systémami a či sa v čase vzniku interných záznamov o zlyhaní používali porovnateľné štandardy upisovania alebo či sa zmeny štandardov upisovania a ratingových systémov riešili uplatňovaním miery konzervatívnosti, ako sa uvádza v článku 44 ods. 1 písm. c);

([6]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/72 z 23. septembra 2016, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy, v ktorých sa spresňujú podmienky povolenia výnimky týkajúcej sa údajov (Ú. v. EÚ L 10, 14.1.2017, s. 1).

e) v prípade expozícií voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám overujú, či vymedzenie dlžníkov s veľkým špekulatívnym kapitálom a dlžníkov, ktorých aktíva sú prevažne obchodované aktíva, ako sa uvádza v článku 180 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ako aj to, či obdobia volatilít podliehajúcich stresom u týchto dlžníkov, ako sa uvádza v tomto ustanovení, sú primerané.

Článok 46

Metóda odhadovania PD

1. Pri posudzovaní metódy odhadovania PD, ako sa uvádza v článku 180 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či sa jednoročná miera zlyhania pre každý stupeň alebo skupinu vypočítava v súlade s charakteristikami jednoročnej miery zlyhania vymedzenej v článku 4 ods. 1 bode 78 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a overujú, či:

a) menovateľ jednoročnej miery zlyhania zahŕňa dlžníkov alebo expozície, ktoré nie sú na začiatku obdobia jedného roka v stave zlyhania a sú zaradené do tejto ratingovej triedy alebo skupiny;

b) čitateľ jednoročnej miery zlyhania zahŕňa tých dlžníkov alebo tie expozície uvedené v písmene a), pri ktorých došlo počas uvedeného jedného roka k zlyhaniu; viacnásobné zlyhania v prípade toho istého dlžníka alebo tej istej expozície, ktoré boli pozorované počas jedného roka v súvislosti s mierou zlyhania, sa považujú za jedno zlyhanie, ako sa uvádza v článku 49 písm. b), pričom k nim došlo v deň prvého z týchto viacnásobných zlyhaní.

2. Príslušné orgány overujú, že metóda odhadovania PD podľa ratingového stupňa dlžníka alebo skupiny je založená na dlhodobom priemere jednoročných mier zlyhania.

Na tento účel overujú, či je obdobie používané inštitúciou na odhadovanie dlhodobého priemeru jednoročných mier zlyhania reprezentatívne pre pravdepodobný rozsah premenlivosti mier zlyhania pre daný druh expozícií.

3. V prípade, že pozorované údaje použité na odhadovanie PD nie sú reprezentatívne pre pravdepodobný rozsah premenlivosti mier zlyhania pre určitý druh expozícií, príslušné orgány overujú, či sú splnené tieto dve podmienky:

a) inštitúcia používa primeranú alternatívnu metódu na odhadovanie priemeru jednoročných mier zlyhania počas obdobia, ktoré je reprezentatívne pre pravdepodobný rozsah premenlivosti mier zlyhania pre daný druh expozícií;

b) v prípade, že sa po uplatnení primeranej metódy, ako sa uvádza v písmene a), odhadovanie priemerov mier zlyhania považuje za nespoľahlivé alebo inak obmedzené, uplatňuje sa primeraná miera konzervatívnosti.

4. Na účely overovania podľa odseku 1 príslušné orgány overujú, či sú všetky tieto prvky vhodné pre daný druh expozícií:

a) funkčná a štrukturálna forma metódy odhadu;

b) predpoklady, na ktorých je založená metóda odhadu;

c) cyklickosť metódy odhadu;

d) dĺžka obdobia historického pozorovania použitá v súlade s článkom 45;

e) miera konzervatívnosti uplatňovaná v súlade s článkom 44;

f) ľudský úsudok;

g) ak je to vhodné, výber rizikových faktorov.

5. V prípade expozícií voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám, ktoré sa týkajú dlžníkov s veľkým špekulatívnym kapitálom alebo dlžníkov, ktorých aktíva sú prevažne obchodované aktíva, ako sa uvádza v článku 180 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či PD odzrkadľuje výkonnosť podkladových aktív na základe období volatilít podliehajúcich stresom, ako sa uvádza v uvedenom ustanovení.

6. V prípade expozícií voči podnikateľským subjektom, inštitúciám, ústredným vládam a centrálnym bankám, pri ktorých inštitúcia využíva ratingovú stupnicu ECAI, príslušné orgány overujú analýzu inštitúcie týkajúcu sa dodržiavania požiadaviek stanovených v článku 180 ods. 1 písm. f) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a kontrolujú, či sa táto analýza zaoberá otázkou, či druhy expozícií, ktoré majú rating udelený ECAI, sú reprezentatívne pre druhy expozícií tejto inštitúcie a časový horizont na ratingové hodnotenie od ECAI.

7. V prípade retailových expozícií, pri ktorých inštitúcia odvodzuje odhady PD alebo LGD od odhadu celkových strát a primeraného odhadu PD alebo LGD, ako sa uvádza v článku 180 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú analýzu inštitúcie týkajúcu sa dodržiavania všetkých relevantných kritérií pre odhadovanie PD a LGD stanovených v článkoch 178 až 184 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

8. V prípade retailových expozícií príslušné orgány overujú, či inštitúcia pravidelne analyzuje a zohľadňuje očakávané zmeny PD počas obdobia životnosti expozícií voči kreditným rizikám (tzv. účinky sezónnych zmien), ako sa uvádza v článku 180 ods. 2 písm. f) nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

9. Pri posudzovaní štatistických modelov na odhadovanie PD príslušné orgány popri metódach stanovených v odsekoch 1 až 8 uplatňujú metodiku hodnotenia osobitných požiadaviek na štatistické modely alebo iné mechanické metódy stanovené v článkoch 37 až 40.

ODDIEL 4

Metodika hodnotenia špecifických požiadaviek na vlastné odhady LGD

Článok 47

Dĺžka obdobia historického pozorovania

Pri posudzovaní dĺžky obdobia použitého na odhadovanie LGD na účely článku 181 ods. 1 písm. j) a ods. 2 druhého pododseku nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/72 (ďalej len „obdobie historického pozorovania“) príslušné orgány overujú, či:

a) dĺžka obdobia historického pozorovania pokrýva aspoň minimálnu dĺžku v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 181 ods. 1 písm. j) a ods. 2 druhom pododseku nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a, ak je to vhodné, delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/72;

b) ak je v prípade zdroja údajov dostupné obdobie historického pozorovania dlhšie ako minimálne obdobie vyžadované v článku 181 ods. 1 písm. j) a ods. 2 druhom pododseku nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a údaje získané z tohto zdroja sú relevantné pre odhadovanie LGD, overujú, či sa používajú informácie za toto dlhšie obdobie;

c) v prípade retailových expozícií, pri ktorých inštitúcia nepripisuje rovnaký význam všetkým použitým historickým údajom, overujú, či je to opodstatnené lepším predpovedaním mier straty a či nulová alebo veľmi malá váha uplatňovaná na konkrétne obdobie je buď náležite opodstatnená, alebo vedie ku konzervatívnejším odhadom.

Článok 48

Metóda odhadovania LGD

Pri posudzovaní metódy vlastného odhadovania LGD, ako sa stanovuje v článku 181 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) inštitúcia posudzuje LGD na základe homogénneho stupňa alebo skupiny facility;

b) sa priemer realizovanej LGD pre stupeň alebo skupinu facility vypočítava na základe priemeru váženého zlyhaniami;

c) sa používajú všetky pozorované zlyhania, najmä či sa neukončené procesy realizácie náhrady konzervatívne zohľadňujú na účely odhadovania LGD a či výber obdobia výpočtu a metodiky na odhadovanie dodatočných nákladov a realizácie náhrad po, a v prípade potreby počas, tohto obdobia sú relevantné;

d) sa odhady LGD zabezpečených expozícií nezakladajú výlučne na odhadovanej trhovej hodnote kolaterálu a či zohľadňujú realizované príjmy z minulých likvidácií a potenciálnu neschopnosť inštitúcie získať kontrolu nad kolaterálom a speňažiť ho;

e) odhady LGD zabezpečených expozícií zohľadňujú potenciálne poklesy hodnoty kolaterálu od momentu odhadovania LGD až po konečnú realizáciu náhrady;

f) sa stupeň závislosti medzi rizikom dlžníka a kolaterálu, ako aj náklady na speňaženie kolaterálu zohľadňujú konzervatívne;

g) sa akékoľvek neuhradené poplatky z omeškania, ktoré sa kapitalizovali vo výkaze ziskov a strát inštitúcie pred zlyhaním, zahrnuli do miery expozície a straty danej inštitúcie;

h) sa náležite zohľadňuje možnosť budúceho čerpania po zlyhaní;

i) sú všetky tieto aspekty vhodné pre druh expozícií, na ktoré sa uplatňujú:

   i) funkčná a štrukturálna forma metódy odhadu;

   ii) predpoklady týkajúce sa metódy odhadu;

   iii) metóda odhadu účinku poklesu;

   iv) dĺžka použitých radov súborov;

   v) miera konzervatívnosti;

   vi) použitie ľudského úsudku;

   vii) ak je to vhodné, výber rizikových faktorov.

Článok 49

Zaobchádzanie s viacnásobnými zlyhaniami

Pokiaľ ide o zaobchádzanie s dlžníkmi, ktorí sa dostali do stavu zlyhania a uzdravili sa niekoľkokrát v priebehu obmedzeného obdobia, ako vymedzuje inštitúcia (ďalej len „viacnásobné zlyhania“), príslušné orgány posudzujú primeranosť metód používaných inštitúciou a overujú, či:

a) sú vymedzené explicitné podmienky, ktoré treba splniť predtým, ako sa facilita môže opäť považovať za facilitu, ktorá nezlyhala;

b) sa viacnásobné zlyhania zistené počas obdobia stanoveného inštitúciou považujú za jedno zlyhanie na účely odhadovania LGD na základe dátumu prvého pozorovaného zlyhania ako relevantného dátumu zlyhania a s ohľadom na proces realizácie náhrady od tohto dátumu až do konca procesu realizácie náhrady po poslednom pozorovanom zlyhaní za toto obdobie;

c) sa dĺžka obdobia, počas ktorého sa viacnásobné zlyhania uznávajú ako jedno zlyhanie, stanovuje s ohľadom na vnútorné politiky inštitúcie a analýzu zlyhania;

d) sa so zlyhaniami použitými na účely odhadovania PD a konverzného faktora zaobchádza v súlade so zlyhaniami použitými na účely odhadovania LGD.

Článok 50

Používanie odhadov LGD, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu

Pri posudzovaní toho, či je splnená požiadavka používať odhady LGD, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu, ako sa stanovuje v článku 181 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) inštitúcie používajú odhady LGD, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu, ak sú konzervatívnejšie než dlhodobý priemer;

b) inštitúcia na odôvodnenie svojich rozhodnutí uvádza dlhodobé priemery aj odhady LGD, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu;

c) inštitúcia uplatňuje dôsledný a dobre zdokumentovaný postup na identifikáciu hospodárskeho poklesu a posúdenie jeho vplyvov na miery návratnosti a na vypracúvanie odhadov LGD, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu;

d) inštitúcia začleňuje do odhadov LGD všetky nepriaznivé závislosti, ktoré sa zistili medzi vybranými ekonomickými ukazovateľmi na jednej strane a mierami návratnosti na strane druhej.

Článok 51

Odhadovanie LGD, ELBE a UL pre expozície v stave zlyhania

1. Pri posudzovaní požiadaviek na odhady LGD pre expozície v stave zlyhania a pre najlepší odhad očakávaných strát (ďalej len „ELBE“), ako sa uvádza v článku 181 ods. 1 písm. h) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či inštitúcia uplatňuje jeden z týchto prístupov, a posudzujú prístup uplatňovaný inštitúciou:

a) priame odhadovanie LGD pre expozície v stave zlyhania (ďalej len „LGD v stave zlyhania“) a priame odhadovanie ELBE;

b) priame odhadovanie ELBE a odhadovanie LGD v stave zlyhania ako súčet EL_{BE} a dodatočnej hodnoty vyjadrujúcej neočakávané straty súvisiace s expozíciami v stave zlyhania, ku ktorým môže dôjsť počas obdobia realizácie náhrad.

2. Pri posudzovaní prístupu inštitúcie v súlade s odsekom 1 príslušné orgány overujú, či:

a) metódy odhadu LGD v stave zlyhania, buď ako priame odhadovanie, alebo ako dodatočná hodnota k ELBE, zohľadňujú možné dodatočné neočakávané straty počas obdobia realizácie náhrad, a najmä či zohľadňujú možné nepriaznivé zmeny hospodárskych podmienok počas očakávanej dĺžky procesu realizácie náhrad;

b) LGD v stave zlyhania, buď ako priame odhadovanie, alebo ako dodatočná hodnota k EL_{BE}, a metódy odhadu ELBE zohľadňujú informácie o čase zlyhania a doteraz realizovaných náhradách;

c) ak inštitúcia používa priame odhadovanie LGD v stave zlyhania, či sú metódy odhadu v súlade s požiadavkami článkov 47, 48 a 49;

d) je odhad LGD v stave zlyhania vyšší ako EL_{BE} alebo, ak sa LGD v stave zlyhania rovná EL_{BE}, či sú takéto prípady pre jednotlivé expozície obmedzené a náležite odôvodnené inštitúciou;

e) metódy odhadu ELBE zohľadňujú všetky aktuálne dostupné a relevantné informácie, a najmä či zohľadňujú súčasnú hospodársku situáciu;

f) ak špecifické úpravy kreditného rizika prevyšujú odhady EL_{BE}, či sú rozdiely medzi nimi zanalyzované a náležite opodstatnené;

g) metódy odhadu LGD v stave zlyhania, buď ako priame odhadovanie alebo ako dodatočná hodnota k ELBE, a metódy odhadu EL_{BE} sú jasne zdokumentované.

Článok 52

Požiadavky na riadenie kolaterálu, právnu istotu a riadenie rizík

Pri posudzovaní toho, či inštitúcia zaviedla interné požiadavky na riadenie kolaterálu, právnu istotu a riadenie rizík, ktoré sú vo všeobecnosti v súlade s požiadavkami stanovenými v kapitole 4 oddiele 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ako sa uvádza v článku 181 ods. 1 písm. f) uvedeného nariadenia, príslušné orgány overujú, či aspoň politiky a postupy inštitúcie súvisiace s internými požiadavkami na oceňovanie kolaterálu a právnu istotu sú plne v súlade s požiadavkami tretej časti hlavy II kapitoly 4 oddielu 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

ODDIEL 5

Metodika hodnotenia špecifických požiadaviek na vlastné odhady konverzného faktora

Článok 53

Dĺžka obdobia historického pozorovania

Pri posudzovaní dĺžky obdobia použitého na odhadovanie konverzných faktorov uvedených v článku 182 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/72 (ďalej len „obdobie historického pozorovania“) príslušné orgány overujú, či:

a) dĺžka obdobia historického pozorovania pokrýva aspoň minimálnu dĺžku vyžadovanú v článku 182 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a, ak je to vhodné, delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/72;

b) ak je v prípade zdroja údajov dostupné obdobie pozorovania dlhšie ako minimálne obdobie vyžadované v článku 182 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a údaje získané z tohto zdroja sú relevantné pre odhadovanie konverzných faktorov, či sa používajú informácie za toto dlhšie obdobie;

c) v prípade retailových expozícií, pri ktorých inštitúcia nepripisuje rovnaký význam všetkým použitým historickým údajom, či je to opodstatnené lepším predpovedaním čerpania záväzkov a, ak sa na konkrétne obdobie uplatňuje nulová alebo veľmi malá váha, či je to buď náležite opodstatnené, alebo to vedie ku konzervatívnejším odhadom.

Článok 54

Metóda odhadu konverzných faktorov

Pri posudzovaní metódy odhadovania konverzných faktorov, ako sa uvádza v článku 182 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) inštitúcia posudzuje odhady konverzných faktorov na základe stupňa alebo skupiny facility;

b) sa priemer realizovaných konverzných faktorov pre stupeň alebo skupinu facility vypočítava na základe priemeru váženého zlyhaniami;

c) sa na odhadovanie konverzných faktorov používajú všetky pozorované zlyhania v rámci zdrojov údajov;

d) sa možnosť dodatočného čerpania zohľadňuje konzervatívne s výnimkou retailových expozícií, ak sú zahrnuté do odhadov LGD;

e) odhadovanie konverzných faktorov odzrkadľuje politiky a stratégie inštitúcie týkajúce sa monitorovania účtov, vrátane monitorovania limitov, a spracovania platieb;

f) sú všetky tieto aspekty primerané pre druh expozícií, na ktoré sa uplatňujú:

   i) funkčná a štrukturálna forma metódy odhadu;

   ii) predpoklady, na ktorých je založená metóda odhadu;

   iii) ak je to vhodné, metóda odhadu účinku poklesu;

   iv) dĺžka obdobia historického pozorovania v súlade s článkom 53;

   v) miera konzervatívnosti uplatňovaná v súlade s článkom 44;

   vi) ľudský úsudok;

   vii) ak je to vhodné, výber rizikových faktorov.

Článok 55

Používanie odhadov konverzných faktorov, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu

Pri posudzovaní toho, či je splnená požiadavka používať odhady konverzných faktorov, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu, ako sa stanovuje v článku 182 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) inštitúcia používa odhady konverzných faktorov, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu, ak sú konzervatívnejšie než dlhodobý priemer;

b) inštitúcia na odôvodnenie svojich rozhodnutí uvádza dlhodobé priemery aj odhady konverzných faktorov, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu;

c) inštitúcia uplatňuje dôsledný a dobre zdokumentovaný postup na identifikáciu hospodárskeho poklesu a posúdenie jeho vplyvov na čerpanie kreditných limitov a na vypracúvanie odhadov konverzných faktorov, ktoré zodpovedajú hospodárskemu poklesu;

d) inštitúcia začleňuje do odhadov konverzných faktorov všetky nepriaznivé závislosti, ktoré sa zistili medzi vybranými ekonomickými ukazovateľmi na jednej strane a čerpaním kreditných limitov na strane druhej.

Článok 56

Požiadavky na politiky a stratégie v oblasti monitorovania účtov a spracovania platieb

S cieľom posúdiť súlad s požiadavkami týkajúcimi sa odhadovania konverzných faktorov, ako sa uvádza v článku 182 ods. 1 písm. d) a e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či má inštitúcia zavedené politiky a stratégie týkajúce sa monitorovania účtov a spracúvania platieb a má primerané systémy a postupy na každodenné monitorovanie objemu facility.

ODDIEL 6

Metodika hodnotenia účinku záruk a kreditných derivátov

Článok 57

Oprávnenosť ručiteľov a záruk

Pri posudzovaní súladu s požiadavkami na posudzovanie účinku záruk a kreditných derivátov na parametre rizika, ako sa uvádza v článku 183 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) má inštitúcia jasne stanovené kritériá na identifikáciu situácií, v ktorých sa odhady PD alebo odhady LGD majú upraviť, aby sa zahrnuli účinky zmiernenia záruk, a či sa tieto kritériá počas daného obdobia používajú konzistentne;

b) ak sa má na účely úpravy hodnôt rizikovo váženej expozície použiť PD poskytovateľa zabezpečenia v súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, zmierňovacie účinky záruk nie sú zahrnuté do odhadov LGD alebo PD dlžníka;

c) má inštitúcia jasne stanovené kritériá pre uznávanie ručiteľov a záruk na výpočet hodnôt rizikovo váženej expozície, najmä pomocou vlastných odhadov LGD alebo PD;

d) inštitúcia dokumentuje kritériá pre úpravu vlastných odhadov LGD alebo PD tak, aby odzrkadľovali účinky záruk;

e) vo svojich vlastných odhadoch LGD alebo PD inštitúcia uznáva len tie záruky, ktoré spĺňajú tieto kritériá:

   i) ak má ručiteľ interný rating určený inštitúciou na základe ratingového systému, ktorý príslušné orgány už schválili na účely prístupu IRB, ručiteľ spĺňa požiadavky stanovené v článku 183 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

   ii) ak inštitúcia dostala povolenie používať štandardizovaný prístup podľa článkov 148 a 150 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pre expozície voči subjektom, ako je ručiteľ, sú splnené tieto dve podmienky:

— ručiteľ je zaradený do triedy expozícií v súlade s článkom 147 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 ako inštitúcia, ústredná vláda, centrálna banka alebo podnikateľský subjekt, ktorý má ratingové hodnotenie od ECAI;

— záruka spĺňa požiadavky stanovené v článkoch 213 až 216 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

f) inštitúcia spĺňa podmienky uvedené v písmenách a) a e) takisto aj pre kreditné deriváty zmierňujúce kreditné riziko len jednej zmluvnej strany.

ODDIEL 7

Metodika hodnotenia požiadaviek na odkúpené pohľadávky

Článok 58

Odhady parametrov rizika v prípade odkúpených podnikových pohľadávok

1. Pri posudzovaní primeranosti odhadov PD a LGD v prípade odkúpených podnikových pohľadávok, pri ktorých inštitúcia odvodzuje PD alebo LGD pre odkúpené podnikové pohľadávky od odhadu EL v súlade s článkom 160 ods. 2 a článkom 161 ods. 1 písm. e) a f) a od primeraného odhadu PD alebo LGD, príslušné orgány overujú, či:

a) sa EL odhaduje na základe dlhodobého priemeru jednoročných mier celkovej straty alebo iného vhodného prístupu;

b) je postup odhadovania celkovej straty v súlade s koncepciou LGD, ako sa stanovuje v článku 181 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) je inštitúcia schopná spoľahlivo rozložiť svoje odhady EL na PD a LGD;

d) sa v prípade odkúpených podnikových pohľadávok, na ktoré sa uplatňuje článok 153 ods. 6 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, používajú dostatočné externé a interné údaje.

2. Pri posudzovaní primeranosti odhadov PD a LGD v prípade odkúpených podnikových pohľadávok v iných prípadoch, ako sú prípady uvedené v odseku 1, príslušné orgány:

a) posudzujú tieto odhady v súlade s článkami 42 až 52;

b) overujú, či sú splnené požiadavky článku 184 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

KAPITOLA 9

METODIKA HODNOTENIA ZARAĎOVANIA EXPOZÍCIÍ DO TRIED EXPOZÍCIÍ

Článok 59

Všeobecné ustanovenia

1. S cieľom posúdiť, či inštitúcia dodržiava požiadavku po celý čas konzistentne zaraďovať každú expozíciu do jednej triedy expozícií, ako sa stanovuje v článku 147 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány posudzujú:

a) inštitúcie pre zaraďovanie a jej uplatňovanie v súlade s článkom 60; metodiku

b) postupnosť zaraďovania expozícií do tried expozícií v súlade s článkom 61;

c) či inštitúcia zohľadňuje osobitné faktory súvisiace s triedou retailových expozícií v súlade s článkom 62.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné interné politiky, postupy a metodiku inštitúcie pre zaraďovanie;

b) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

c) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

d) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov;

e) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočujú;

f) preskúmavajú kritériá používané pracovníkmi zodpovednými za manuálne zaraďovanie expozícií do tried expozícií.

3. Na účely posudzovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť aj ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) vykonať previerku vzoriek a preskúmať dokumenty týkajúce sa charakteristík dlžníka a vzniku a udržiavania expozícií;

b) preskúmať funkčnú dokumentáciu príslušných systémov IT;

c) porovnať údaje inštitúcie s verejne dostupnými údajmi vrátane údajov zaznamenaných v databáze spravovanej orgánom EBA v súlade s článkom 115 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 alebo v databázach spravovaných príslušnými orgánmi;

d) overiť súlad inštitúcie s vykonávacím rozhodnutím Komisie 2014/908/EÚ ([7]) o rovnocennosti požiadaviek určitých tretích krajín a území v oblasti prudenciálneho dohľadu a regulácie na účely zaobchádzania s expozíciami podľa nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

e) vykonať svoje vlastné testy na údajoch inštitúcie alebo požiadať inštitúciu, aby vykonala testy navrhnuté príslušnými orgánmi;

f) preskúmať ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 60

Metodika zaraďovania a jej implementácia

1. Pri posudzovaní metodiky inštitúcie pre zaraďovanie v súlade s článkom 147 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) je metodika plne zdokumentovaná a je v súlade so všetkými požiadavkami stanovenými v článku 147 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

b) metodika odzrkadľuje postupnosť zaraďovania stanovenú v článku 61;

c) metodika zahŕňa zoznam systémov tretích krajín v oblasti regulácie a prudenciálneho dohľadu považovaných za rovnocenné so systémami uplatňovanými v Únii v súlade s vykonávacím rozhodnutím Komisie 2014/908/EÚ, ako sa uvádza v článku 107 ods. 4, článku 114 ods. 7, článku 115 ods. 4 a článku 116 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ak sa takáto rovnocennosť vyžaduje pre zaradenie expozície do konkrétnej triedy.

2. Pri posudzovaní uplatňovania metodiky zaraďovania, ako sa uvádza v odseku 1, príslušné orgány overujú, či:

a) sú postupy upravujúce vkladanie a transformáciu údajov do systémov IT dostatočne spoľahlivé na to, aby sa zabezpečilo správne zaradenie každej expozície do triedy expozícií;

b) pracovníci zodpovední za zaraďovanie expozícií majú k dispozícii dostatočne podrobné kritériá na to, aby sa zabezpečilo jednotné zaraďovanie;

([7]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/908/EÚ z 12. decembra 2014 o rovnocennosti požiadaviek určitých tretích krajín a území v oblasti prudenciálneho dohľadu a regulácie na účely zaobchádzania s expozíciami podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 (Ú. v. EÚ L 359, 16.12.2014, s. 155).

c) zaraďovanie do kapitálových expozícií, položiek predstavujúcim sekuritizačné pozície a expozícií identifikovaných ako expozície vo forme špecializovaného financovania v súlade s článkom 147 ods. 8 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 vykonávajú pracovníci, ktorí si uvedomujú podmienky a relevantné podrobnosti transakcie, ktoré sú rozhodujúce pre identifikáciu týchto expozícií;

d) sa zaraďovanie uskutočňuje na základe najaktuálnejších dostupných údajov.

3. V prípade expozícií voči PKI príslušné orgány overujú, či inštitúcie vyvíjajú maximálne úsilie na zaradenie podkladových expozícií do príslušných tried expozícií v súlade s článkom 152 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Článok 61

Postupnosť zaraďovania

Pri posudzovaní toho, či inštitúcia zaraďuje expozície do tried expozícií v súlade s článkom 147 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či sa zaraďovanie uskutočňuje v tomto poradí:

a) po prvé, expozície oprávnené na zaradenie do kapitálových expozícií, položky predstavujúce sekuritizačné pozície a iné nekreditné záväzkové aktíva sa zaraďujú do týchto tried v súlade s článkom 147 ods. 2 písm. e), f) a g) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

b) po druhé, expozície, ktoré neboli zaradené v súlade s písmenom a) a ktoré sú oprávnené na zaradenie do tried expozícií voči ústredným vládam a centrálnym bankám, expozícií voči inštitúciám, expozícií voči podnikateľským subjektom alebo retailových expozícií sa zaraďujú do týchto tried v súlade s článkom 147 ods. 2 písm. a), b), c) a d) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) po tretie, akékoľvek kreditné záväzky nezaradené v súlade s písmenami a) alebo b) sa zaraďujú do triedy expozícií voči podnikovým subjektom v súlade s článkom 147 ods. 7 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Článok 62

Osobitné požiadavky na retailové expozície

1. Pri posudzovaní zaraďovania expozícií do triedy retailových expozícií v súlade s článkom 147 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) inštitúcia dôsledne rozlišuje medzi expozíciami voči fyzickým osobám a voči MSP na základe jasných kritérií;

b) na účely monitorovania dodržiavania limitu stanoveného v článku 147 ods. 5 písm. a) bode ii) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 má inštitúcia zavedené primerané postupy a mechanizmy na:

   i) identifikáciu skupín prepojených klientov a agregovanie príslušných expozícií, ktoré každá inštitúcia a jej materská spoločnosť alebo dcérske spoločnosti uchovávajú voči skupine prepojených klientov;

   ii) posudzovanie prípadov, v ktorých bol prekročený limit;

   iii) zabezpečenie toho, aby sa expozícia voči MSP, pri ktorej bol prekročený limit, opätovne zaradila do triedy expozícií voči podnikateľským subjektom bez zbytočného odkladu.

2. Pri overovaní toho, či sa retailové expozície neriadia len individuálne ako expozície v triede expozícií voči podnikateľským subjektom v zmysle článku 147 ods. 5 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány zohľadňujú aspoň tieto zložky úverového procesu:

a) marketingové a obchodné aktivity;

b) typ produktu;

c) proces ratingu;

d) ratingový systém;

e) proces rozhodovania o poskytnutí úveru;

f) metódy na zmiernenie kreditného rizika;

g) postupy monitorovania;

h) postup inkasovania a realizácie náhrady.

3. Pri určovaní toho, či sú splnené kritériá stanovené v článku 147 ods. 5 písm. c) a d) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány preskúmavajú, či je zaraďovanie expozícií v súlade s obchodnými líniami inštitúcie a ako sa tieto expozície riadia.

4. Príslušné orgány overujú, či inštitúcia zaraďuje každú retailovú expozíciu do jednej kategórie expozícií, na ktorú sa uplatňuje príslušný korelačný koeficient v súlade s článkami 154 ods. 1, 3 a 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013:

a) na účely overenia súladu s článkom 154 ods. 4 písm. d) a e) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

   i) je volatilita stratovosti v rámci portfólia kvalifikovaných revolvingových retailových expozícií vo vzťahu k ich priemernej úrovni stratovosti nízka, a to posúdením porovnania volatility stratovosti v rámci portfólia kvalifikovaných revolvingových retailových expozícií zo strany inštitúcie a iných retailových expozícií alebo iných referenčných hodnôt;

   ii) riadenie rizika v prípade portfólia kvalifikovaných revolvingových retailových expozícií zodpovedá podkladovým rizikovým charakteristikám vrátane stratovosti;

b) na účely overenia súladu s článkom 154 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či sa všetkým expozíciám, pri ktorých sa na vlastné odhady LGD používa kolaterál vo forme nehnuteľného majetku v súlade s článkom 181 ods. 1 písm. f) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, priraďuje korelačný koeficient stanovený v článku 154 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

KAPITOLA 10

METODIKA HODNOTENIA STRESOVÉHO TESTU POUŽITÉHO PRI POSUDZOVANÍ KAPITÁLOVEJ PRIMERANOSTI

Článok 63

Všeobecné ustanovenia

1. S cieľom posúdiť spoľahlivosť stresového testu inštitúcie použitého pri posúdení jej kapitálovej primeranosti v súlade s článkom 177 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú všetky tieto prvky:

a) primeranosť metód použitých pri návrhu stresových testov v súlade s článkom 64;

b) spoľahlivosť organizácie postupu stresového testovania v súlade s článkom 65;

c) začlenenie stresových testov do postupov riadenia rizika a riadenia kapitálu v súlade s článkom 66.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú interné politiky, metódy a postupy inštitúcie týkajúce sa návrhu a vykonávania stresového testu;

b) preskúmavajú výsledky stresového testu inštitúcie;

c) preskúmavajú úlohy a povinnosti útvarov a riadiacich orgánov zapojených do navrhovania, schvaľovania a realizácie stresového testu;

d) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

e) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

f) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov;

g) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

3. Na účely posudzovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány takisto uplatniť ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) preskúmavajú funkčnú dokumentáciu systémov IT používaných na stresový test;

b) požiadajú inštitúciu, aby vykonala výpočet stresového testu na základe alternatívnych predpokladov;

c) vykonávajú svoje vlastné výpočty týkajúce sa stresového testu na základe údajov inštitúcie o určitých druhoch expozícií;

d) preskúmavajú ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 64

Primeranosť metód použitých pri navrhovaní stresových testov

1. Pri posudzovaní primeranosti metód použitých pri navrhovaní stresových testov používaných inštitúciou v rámci posudzovania kapitálovej primeranosti v súlade s článkom 177 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sú testy zmysluplné, primerane konzervatívne a schopné identifikovať účinky na celkové kapitálové požiadavky inštitúcie na kreditné riziko v rámci závažných, no realistických scenárov recesie;

b) testy pokrývajú aspoň všetky významné portfóliá IRB;

c) metódy sú v súlade s rozsahom zodpovedajúcim metódam používaným inštitúciou na účely stresových testov zameraných na alokáciu interného kapitálu;

d) dokumentácia a metodika stresových testov vrátane interných a externých údajov, ako aj vstupy z odborného posudzovania sú dostatočne podrobné na to, aby tretím stranám umožnili porozumieť odôvodneniu zvolených scenárov a replikovať stresový test.

2. Na účely overovania podľa odseku 1 písm. a) príslušné orgány overujú, či stresové testy zahŕňajú aspoň tieto kroky:

a) identifikáciu scenárov vrátane závažných, no realistických scenárov recesie a úpravu scenára, v ktorom sa predpokladá zhoršenie kreditnej kvality poskytovateľa zabezpečenia, v súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

b) posúdenie vplyvu identifikovaných scenárov na parametre rizika inštitúcie, migráciu ratingu, očakávané straty a výpočet požiadaviek na vlastné zdroje pre kreditné riziko;

c) posúdenie primeranosti požiadaviek na vlastné zdroje.

3. Pri posudzovaní primeranosti scenárov uvedených v odseku 2 písm. a) príslušné orgány overujú spoľahlivosť týchto metodík:

a) metodika identifikácie skupiny hospodárskych faktorov;

b) metodika tvorby stresových scenárov vrátane ich závažnosti, trvania a pravdepodobnosti výskytu;

c) metodika na predpokladanie vplyvu každého scenára na príslušné parametre rizika.

Článok 65

Organizácia procesu stresového testovania

Pri posudzovaní spoľahlivosti organizácie procesu stresového testovania používaného inštitúciou v rámci posudzovania kapitálovej primeranosti v súlade s článkom 177 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) sa stresový test vykonáva pravidelne a najmenej raz ročne;

b) sú jasne vymedzené úlohy a zodpovednosti útvaru alebo útvarov zodpovedných za navrhovanie a realizáciu stresového testu;

c) sa výsledky stresových testov schvaľujú na príslušnej úrovni riadenia a členovia vrcholového manažmentu sú včas informovaní o týchto výsledkoch;

d) infraštruktúra IT účinne podporuje vykonávanie stresových testov.

Článok 66

Začlenenie stresových testov do postupov riadenia rizík a riadenia kapitálu

Pri posudzovaní začlenenia stresových testov do postupov inštitúcie v oblasti riadenia rizík a riadenia kapitálu na účely článku 177 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) inštitúcia zohľadňuje výsledky stresových testov vo svojom rozhodovacom procese, najmä vzhľadom na riadenie rizík a riadenie kapitálu;

b) inštitúcia zohľadňuje výsledky stresových testov v procese riadenia kapitálu a identifikuje možné udalosti alebo budúce zmeny hospodárskych podmienok na účely kapitálových požiadaviek.

KAPITOLA 11

METODIKA HODNOTENIA VÝPOČTU POŽIADAVIEK NA VLASTNÉ ZDROJE

Článok 67

Všeobecné ustanovenia

1. S cieľom posúdiť, či inštitúcia vypočítava požiadavky na vlastné zdroje na základe parametrov rizika pre rôzne triedy expozícií v súlade s článkom 110 ods. 2 a 3, článkom 144 ods. 1 písm. g) a článkami 151 až 168 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a či je schopná vykazovať informácie vyžadované podľa článku 430 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú všetky tieto prvky:

a) spoľahlivosť systému používaného na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje v súlade s článkom 68;

b) kvalitu údajov v súlade s článkom 69;

c) správnosť uplatňovania metodiky a postupov pre rôzne triedy expozícií v súlade s článkom 70;

d) organizáciu procesu výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje v súlade s článkom 71.

2. Pokiaľ ide o skupiny, príslušné orgány na účely posudzovania podľa odseku 1 zohľadňujú štruktúru bankovej skupiny a stanovené úlohy a povinnosti materskej inštitúcie a jej dcérskych spoločností.

3. Na účely overovania podľa odsekov 1 a 2 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú interné politiky a postupy inštitúcie týkajúce sa procesu výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje vrátane uplatňovaných zdrojov údajov, metód výpočtu a kontrol;

b) preskúmavajú príslušné úlohy a povinnosti rôznych útvarov a vnútorných orgánov zapojených do procesu výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje;

c) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

d) preskúmavajú dokumentáciu k testovaniu výpočtových systémov vrátane scenárov zahrnutých v testoch, ich výsledkov a schvaľovania;

e) preskúmavajú príslušné kontrolné správy vrátane výsledkov zosúladenia údajov pochádzajúcich z rôznych zdrojov;

f) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

g) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov;

h) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

4. Na účely posudzovania podľa odsekov 1 a 2 môžu príslušné orgány takisto uplatniť niektorú z týchto dodatočných metód:

a) preskúmavajú funkčnú dokumentáciu systémov IT používaných na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje;

b) požiadajú inštitúciu, aby vykonala výpočet požiadaviek na vlastné zdroje pre určité druhy expozícií v reálnom čase;

c) vykonávajú vlastné vzorové testovanie výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje na údajoch inštitúcie pre určité druhy expozícií;

d) vykonávajú svoje vlastné testy na údajoch inštitúcie alebo požiadajú inštitúciu, aby vykonala testy navrhnuté príslušnými orgánmi;

e) preskúmavajú ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 68

Spoľahlivosť systému používaného na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje

Pri posudzovaní spoľahlivosti systému inštitúcie používaného na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány popri požiadavkách článkov 72 až 75 týkajúcich sa metodiky hodnotenia nakladania s údajmi overujú, či:

a) sú kontrolné testy, ktoré inštitúcia vykonala s cieľom potvrdiť, že výpočet požiadaviek na vlastné zdroje je v súlade s článkami 151 až 168 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, úplné;

b) sú uvedené kontrolné testy spoľahlivé, a najmä či výpočty vykonané v systéme používanom na požiadavky na vlastné zdroje sú v súlade s výpočtami vykonanými v alternatívnom výpočtovom nástroji;

c) je frekvencia kontrolných testov vykonaných inštitúciou primeraná a testy sa uskutočňujú aspoň v okamihu implementácie algoritmov na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje a vo všetkých ostatných prípadoch, keď sa vykonávajú zmeny systému.

Článok 69

Kvalita údajov

1. Pri posudzovaní kvality údajov používaných na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje uvedených v článku 144 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány popri požiadavkách uvedených v článku 73 overujú mechanizmy a postupy uplatňované inštitúciou na identifikáciu hodnôt expozícií so všetkými relevantnými charakteristikami vrátane údajov týkajúcich sa parametrov rizika a techník zmierňovania kreditného rizika. Príslušné orgány overujú, či:

a) sú parametre rizika úplné, a to aj v prípadoch, v ktorých sa chýbajúce parametre nahrádzajú hodnotami zlyhania, a že ak došlo k takémuto nahradeniu, nahradenie je konzervatívne, opodstatnené a zdokumentované;

b) je rozsah hodnôt parametrov v súlade s regulačnými a minimálnymi hodnotami stanovenými v článkoch 160 až 164 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) sú údaje použité na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje konzistentné s údajmi používanými v rámci iných interných procesov;

d) je uplatňovanie parametrov rizika v súlade s charakteristikami expozície, a najmä či je priradená LGD presná a konzistentná s druhom expozície a kolaterálom použitým na zabezpečenie expozície v súlade s článkom 164 a článkom 230 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

e) je výpočet hodnoty expozície správny, a najmä či sa dohody o vzájomnom započítavaní a klasifikácia podsúvahových položiek používajú v súlade s článkom 166 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

f) ak sa v prípade kapitálových expozícií uplatňuje metóda založená na PD/LGD, či sú klasifikácia expozícií a uplatňovanie parametrov rizika správne a v súlade s článkom 165 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

2. Pri posudzovaní súdržnosti údajov používaných na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje s údajmi používanými na interné účely v súlade s článkami 18 až 22 o metodike hodnotenia testu používania a testu skúseností príslušné orgány overujú, či:

a) sú zavedené primerané kontrolné mechanizmy a mechanizmy zosúlaďovania, aby sa zabezpečilo, že hodnoty parametrov rizika používané na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje sú konzistentné s hodnotami parametrov používanými na interné účely;

b) sú zavedené primerané kontrolné mechanizmy a mechanizmy zosúlaďovania, aby sa zabezpečilo, že hodnoty expozícií, pre ktoré sa vypočítavajú požiadavky na vlastné zdroje, sú konzistentné s účtovnými údajmi;

c) je výpočet požiadaviek na vlastné zdroje pre všetky expozície zahrnuté v hlavnej účtovnej knihe inštitúcie úplný a či je rozdelenie medzi expozíciami podľa prístupu IRB a podľa štandardizovaného prístupu v súlade s článkami 148 a 150 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Článok 70

Správnosť uplatňovania metodiky a postupov pre rôzne triedy expozícií

Pri posudzovaní správnosti uplatňovania metodiky a postupov výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje uvádzaných v článku 144 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pre rôzne triedy expozícií príslušné orgány overujú, či:

a) sa vzorec rizikovej váhy uplatňuje správne v súlade s článkami 153 a 154 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 so zohľadnením zaradenia expozícií do tried expozícií;

b) sa výpočet korelačného koeficientu vykonáva na základe charakteristík expozícií, najmä či sa parameter celkového objemu predaja uplatňuje na základe konsolidovaných finančných informácií;

c) ak je hodnota rizikovo váženej expozície upravená v súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, či sa úprava zakladá na všetkých týchto faktoroch:

i) informácie o PD poskytovateľa zabezpečenia sa uplatňujú správne;

ii) PD poskytovateľa zabezpečenia je odhadnutá na základe ratingového systému, ktorý schválili príslušné orgány podľa prístupu IRB;

d) výpočet parametra splatnosti je správny, a najmä:

i) že dátum uplynutia platnosti facility sa používa na účely výpočtu parametra splatnosti v súlade s článkom 162 ods. 2 písm. f) nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

ii) v prípadoch, v ktorých je parameter splatnosti nižší ako jeden rok, je to náležite odôvodnené a zdokumentované na účely článku 162 ods. 1, 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

e) sa dolné ohraničenia expozíciami váženej priemernej LGD pre retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie a nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád stanovené v článku 164 ods. 4 a 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, vypočítavajú na agregovanej úrovni všetkých retailových expozícií zabezpečených nehnuteľným majetkom určeným na bývanie a nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie a ak expozíciami vážená priemerná LGD na agregovanej úrovni nedosahuje príslušné dolné ohraničenia, overujú, či inštitúcia po celý čas konzistentne uplatňuje príslušné úpravy;

f) v prípade, že samotná inštitúcia používa rôzne prístupy k internému riadeniu rizika v súlade s článkom 155 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, overujú, či je uplatňovanie rôznych prístupov k rôznym kapitálovým portfóliám správne, najmä či voľba prístupu:

i) nevedie k podceneniu požiadaviek na vlastné zdroje;

ii) je konzistentná, a to po celý čas;

iii) je odôvodnená internými postupmi v oblasti riadenia rizík;

g) v prípadoch, v ktorých sa používa jednoduchý prístup založený na použití rizikovej váhy v súlade s článkom 155 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, overujú, či je uplatňovanie rizikových váh správne, najmä či sa riziková váha na úrovni 190 % používa len pre dostatočne diverzifikované portfóliá, pri ktorých inštitúcia preukázala, že v dôsledku diverzifikácie portfólia sa dosiahlo významné zníženie rizika v porovnaní s rizikom jednotlivých expozícií v portfóliu;

h) je výpočet rozdielu medzi výškami očakávanej straty a úpravami kreditného rizika, dodatočnými úpravami ocenenia a inými zníženiami vlastných zdrojov v súlade s článkom 159 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 správny, a najmä:

i) či sa výpočet vykonáva samostatne pre portfólio expozícií v stave zlyhania a pre portfólio expozícií, ktoré nie sú v stave zlyhania;

ii) ak z výpočtu vykonaného pre portfólio v stave zlyhania vyplynie záporná hodnota, overujú, či sa táto hodnota nepoužíva na kompenzáciu kladných hodnôt vyplývajúcich z výpočtu vykonaného pre portfólio expozícií, ktoré nie sú v stave zlyhania;

iii) či sa výpočet vykonáva bez zohľadnenia daňových účinkov;

i) rôzne prístupy k zaobchádzaniu s expozíciami vo forme podielov na majetku v PKI sa uplatňujú správne, a najmä:

i) či inštitúcia správne rozlišuje medzi expozíciami v PKI, ktoré podliehajú prístupu založenému na prezretí podkladových expozícií, ako sa stanovuje v článku 152 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a inými expozíciami v PKI;

ii) či expozície v PKI, s ktorými sa zaobchádza v súlade s článkom 152 ods. 1 alebo 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, spĺňajú kritériá oprávnenosti podľa článku 132 ods. 3 uvedeného nariadenia;

iii) ak inštitúcia na výpočet priemerných hodnôt rizikovo váženej expozície používa prístup stanovený v článku 152 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, overujú, či:

— správnosť výpočtu potvrdil externý audítor;

— sa multiplikačné koeficienty stanovené v článku 152 ods. 2 písm. b) bodoch i) a ii) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatňujú správne;

— ak inštitúcia vychádza z výpočtu hodnôt rizikovo váženej expozície vykonaného treťou stranou, overujú, či tretia strana spĺňa požiadavky článku 152 ods. 4 písm. a) a b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Článok 71

Organizácia procesu používaného na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje

Pri posudzovaní spoľahlivosti procesu používaného na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje, ako sa uvádza v článku 144 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) je jasne vymedzené rozdelenie povinností útvaru alebo útvarov zodpovedných za kontrolu a riadenie procesu výpočtu, najmä rozdelenie povinností súvisiacich s výkonom osobitných kontrol v každom kroku procesu kalkulácie;

b) príslušné postupy vrátane podporných postupov zabezpečujú, že výpočet požiadaviek na vlastné zdroje sa vykonáva v súlade s článkom 430 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

c) sa uchovávajú všetky vstupné údaje vrátane hodnôt parametrov rizika a predchádzajúcich verzií systému, aby sa umožnila replikácia výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje;

d) sú výsledky výpočtu schválené na náležitej úrovni riadenia a či sú členovia vrcholového manažmentu informovaní o možných chybách alebo nedostatkoch vo výpočte a o opatreniach, ktoré sa majú prijať.

KAPITOLA 12

METODIKA HODNOTENIA NAKLADANIA S ÚDAJMI

Článok 72

Všeobecné ustanovenia

1. Pri posudzovaní súladu s požiadavkami na nakladanie s údajmi stanovenými v článku 144 ods. 1 písm. d) a článku 176 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány hodnotia všetky tieto prvky:

a) kvalitu interných, externých alebo združených údajov vrátane procesu riadenia kvality údajov v súlade s článkom 73;

b) dokumentáciu a vykazovanie údajov v súlade s článkom 74;

c) príslušnú infraštruktúru IT v súlade s článkom 75;

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú politiky, metódy a postupy v oblasti riadenia kvality údajov relevantné pre údaje používané v rámci prístupu IRB;

b) preskúmavajú príslušné správy o kvalite údajov, ako aj ich závery, zistenia a odporúčania;

c) preskúmavajú politiky v oblasti infraštruktúry IT a postupy riadenia systémov IT vrátane politík v oblasti plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí relevantné pre systémy IT používané na účely prístupu IRB;

d) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

e) preskúmavajú príslušné zistenia interného auditu alebo iných kontrolných funkcií inštitúcie;

f) preskúmavajú správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas príslušných auditov;

g) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

3. Na účely posudzovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány uplatniť aj ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) vykonávajú svoje vlastné testy na údajoch inštitúcie alebo požiadajú inštitúciu, aby vykonala testy navrhnuté príslušnými orgánmi;

b) preskúmavajú ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 73

Kvalita údajov

1. Pri posudzovaní kvality interných, externých alebo združených údajov potrebných na účinnú podporu merania kreditného rizika a procesu riadenia v súlade s článkom 144 ods. 1 písm. d) a článkom 176 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú:

a) úplnosť hodnôt v atribútoch, ktoré si ich vyžadujú;

b) presnosť údajov, ktorá zabezpečuje podstatnú bezchybnosť údajov;

c) konzistentnosť údajov, ktorá zabezpečuje, že určitý súbor údajov možno spárovať v rámci rôznych zdrojov údajov inštitúcie;

d) včasnosť hodnôt údajov, ktorá zabezpečuje, že hodnoty sú aktuálne;

e) jedinečnosť údajov, ktorá zabezpečuje, že agregované údaje nie sú zdvojené v dôsledku použitia filtrov alebo iných transformácií zdrojových údajov;

f) platnosť údajov, ktorá zabezpečuje, že údaje sa zakladajú na vhodnom klasifikačnom systéme, ktorý je dostatočne dôkladný na to, aby si vynútil prijatie;

g) vysledovateľnosť údajov, ktorá zabezpečuje, že históriu, spracovanie a umiestnenie predmetných údajov možno jednoducho vysledovať.

2. Pri posudzovaní procesu riadenia kvality údajov príslušné orgány overujú, či:

a) sú zavedené všetky tieto prvky:

   i) primerané štandardy kvality údajov, ktoré stanovujú ciele a celkový rozsah procesu riadenia kvality údajov;

   ii) primerané politiky, štandardy a postupy týkajúce sa zberu, uchovávania, migrácie, aktualizácie a používania údajov;

   iii) prax nepretržitého aktualizovania a zlepšovania procesu riadenia kvality údajov;

   iv) súbor kritérií a postupov na stanovenie súladu so štandardmi kvality údajov, a najmä všeobecné kritériá a proces zosúlaďovania údajov medzi jednotlivými systémami a v rámci nich, a to aj v prípade účtovných údajov a údajov založených na interných ratingoch;

   v) primerané postupy na interné posudzovanie a neustále zlepšovanie kvality údajov vrátane postupu vydávania interných odporúčaní zameraných na riešenie problémov v oblastiach, ktoré si vyžadujú zlepšenie, a postupu vykonávania týchto odporúčaní s prioritou podľa ich závažnosti, a najmä postupu riešenia závažných nezrovnalostí vyskytujúcich sa v postupe zosúlaďovania údajov;

b) existuje dostatočná miera nezávislosti procesu zberu údajov od procesu riadenia kvality údajov vrátane oddelenia organizačnej štruktúry a pracovníkov, ak je to vhodné.

Článok 74

Dokumentácia a vykazovanie údajov

1. Pri posudzovaní dokumentácie údajov potrebných na účinnú podporu merania kreditného rizika a procesu riadenia v súlade s článkom 144 ods. 1 písm. d) a článkom 176 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú všetky tieto prvky:

a) špecifikáciu súboru databáz, a najmä:

   i) globálnu mapu databáz, ktoré sú súčasťou výpočtových systémov používaných na účely prístupu IRB;

   ii) príslušné zdroje údajov;

   iii) príslušné postupy extrakcie a transformácie údajov a kritériá používané v tejto súvislosti;

   iv) príslušnú funkčnú špecifikáciu databáz vrátane ich veľkosti, dátumu vytvorenia, údajových slovníkov, v ktorých sa stanovuje obsah polí a rôznych hodnôt vkladaných do polí, s jasným vymedzením údajových položiek;

   v) príslušnú technickú špecifikáciu databáz vrátane druhu databázy, tabuliek, systému riadenia databázy a databázovej architektúry a dátové modely zadané v ktoromkoľvek štandardnom zápise modelovania údajov;

   vi) príslušné pracovné postupy a postupy týkajúce sa zberu údajov a ich uchovávania;

b) politiku riadenia údajov a rozdelenie povinností vrátane používateľských profilov a vlastníkov údajov;

c) transparentnosť, prístupnosť a dôslednosť kontrol vykonávaných v rámci riadenia údajov.

2. Pri posudzovaní vykazovania údajov príslušné orgány overujú najmä to, či vykazovanie údajov:

a) stanovuje rozsah správ alebo preskúmaní, zistenia a v prípade potreby odporúčania zamerané na riešenie zistených nedostatkov alebo nedokonalostí;

b) sa oznamuje členom vrcholového manažmentu a riadiaceho orgánu inštitúcie primerane často a či je úroveň príjemcu vykazovaných údajov v súlade s organizačnou štruktúrou inštitúcie a druhom a významnosťou informácií;

c) sa vykonáva pravidelne a v prípade potreby takisto *ad hoc*;

d) poskytuje primerané dôkazy o tom, že inštitúcia sa primerane zaoberá odporúčaniami a náležite ich vykonáva.

Článok 75

Infraštruktúra IT

1. Pri posudzovaní architektúry systémov IT úzko súvisiacich s ratingovými systémami inštitúcie a s uplatňovaním prístupu IRB v súlade s článkom 144 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány hodnotia všetky tieto prvky:

a) architektúru systémov IT vrátane všetkých aplikácií, ich používateľských rozhraní a interakcií;

b) schému toku údajov znázorňujúcu mapu kľúčových aplikácií, databáz a zložiek IT, ktoré sú súčasťou uplatňovania prístupu IRB a súvisia s ratingovými systémami;

c) priraďovanie vlastníkov systémov IT;

d) kapacitu, škálovateľnosť a efektívnosť systémov IT;

e) príručky systémov IT a databáz.

2. Pri posudzovaní spoľahlivosti, bezpečnosti a zabezpečenia infraštruktúry IT, ktorá úzko súvisí s ratingovými systémami inštitúcie a s uplatňovaním prístupu IRB, príslušné orgány overujú, či:

a) infraštruktúra IT môže podporovať bežné a mimoriadne procesy inštitúcie včas, automaticky a flexibilne;

b) sa náležite rieši riziko prerušenia spôsobilosti infraštruktúry IT (ďalej len „poruchy“), riziko straty údajov a riziko nesprávnych hodnotení (ďalej len „chyby“);

c) je infraštruktúra IT vhodne chránená pred krádežou, podvodmi, manipuláciou alebo sabotážou údajov alebo systémov zo strany úmyselne konajúcich osôb zvnútra inštitúcie alebo zvonka.

3. Pri posudzovaní spoľahlivosti infraštruktúry IT, ktorá úzko súvisí s ratingovými systémami inštitúcie a s uplatňovaním prístupu IRB, príslušné orgány overujú, či:

a) sa uplatňujú postupy na zálohovanie systémov IT, údajov a dokumentácie a pravidelne sa testujú;

b) sa v prípade kritických systémov IT vykonávajú akčné plány na zabezpečenie kontinuity;

c) sú vymedzené postupy obnovy systémov IT v prípade poruchy a pravidelne sa testujú;

d) je riadenie používateľov systémov IT v súlade s príslušnými politikami a postupmi inštitúcie;

e) sa v prípade kritických systémov IT vykonávajú audítorské záznamy;

f) je riadenie zmien systémov IT primerané a monitorovanie zmien sa vzťahuje na všetky systémy IT.

4. Pri posudzovaní toho, či sa infraštruktúra IT, ktorá úzko súvisí s ratingovými systémami inštitúcie a s uplatňovaním prístupu IRB, preskúmava pravidelne aj *ad hoc*, príslušné orgány overujú, či:

a) pravidelné monitorovanie a preskúmania *ad hoc* vedú k odporúčaniam zameraným na riešenie nedostatkov a nedokonalostí, ak sa nejaké zistia;

b) sa zistenia a odporúčania uvedené v písmene a) oznamujú členom vrcholového manažmentu a riadiaceho orgánu inštitúcie;

c) existujú primerané dôkazy o tom, že inštitúcia sa riadne zaoberá odporúčaniami a riadne ich vykonáva.

KAPITOLA 13

METODIKA HODNOTENIA INTERNÝCH MODELOV PRE KAPITÁLOVÉ EXPOZÍCIE

Článok 76

Všeobecné ustanovenia

1. Pri posudzovaní toho, či je inštitúcia schopná vytvoriť a validovať interný model pre kapitálové expozície a zaradiť každú expozíciu do rozsahu uplatňovania prístupu interných modelov pre kapitálové expozície, ako sa vyžaduje v článku 144 ods. 1 písm. f) a h) a článkoch 186, 187 a 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány hodnotia všetky tieto prvky:

a) vhodnosť použitých údajov v súlade s článkom 77;

b) vhodnosť modelov v súlade s článkom 78;

c) komplexnosť programu stresového testovania v súlade s článkom 79;

d) integritu modelu a procesu modelovania v súlade s článkom 80;

e) vhodnosť zaraďovania expozícií do prístupu interných modelov v súlade s článkom 81;

f) vhodnosť funkcie validácie v súlade s článkom 82.

2. Na účely hodnotenia podľa odseku 1 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú príslušné vnútorné politiky a postupy inštitúcie;

b) preskúmavajú technickú dokumentáciu inštitúcie k metodike a postupu vývoja interného modelu pre kapitálové expozície;

c) preskúmavajú a overujú príslušné príručky, metodiky a postupy vývoja;

d) preskúmavajú úlohy a povinnosti rôznych útvarov a interných orgánov zapojených do navrhovania, validácie a uplatňovania interného modelu pre kapitálové expozície;

e) preskúmavajú príslušné zápisnice vnútorných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu alebo výborov;

f) preskúmavajú príslušné správy o výkonnosti interných modelov pre kapitálové expozície a odporúčania útvaru pre kontrolu kreditného rizika, funkcie validácie, funkcie interného auditu alebo akejkoľvek inej kontrolnej funkcie inštitúcie;

g) preskúmavajú príslušné správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas monitorovania, validácií a auditov;

h) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočuť.

3. Na účely hodnotenia podľa odseku 1 môžu príslušné orgány takisto uplatniť ktorúkoľvek z týchto dodatočných metód:

a) požiadajú o údaje použité v procese vývoja interných modelov pre kapitálové expozície a analyzujú ich;

b) vykonávajú svoje vlastné odhady „hodnoty v riziku“ („Value at Risk“) alebo replikujú odhady inštitúcie na základe príslušných údajov poskytnutých inštitúciou;

c) požiadajú o poskytnutie dodatočnej dokumentácie alebo analýzy, v ktorých sa zdôvodňujú metodické voľby a dosiahnuté výsledky;

d) preskúmavajú funkčnú dokumentáciu systémov IT používaných na výpočet hodnoty v riziku;

e) preskúmavajú ostatné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 77

Vhodnosť údajov

Pri posudzovaní vhodnosti údajov použitých na to, aby predstavovali skutočne rozdeľované výnosy kapitálových expozícii v súlade s článkom 186 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či:

a) údaje predstavujú rizikový profil konkrétnych kapitálových expozícii inštitúcie;

b) sú údaje dostatočné na to, aby zabezpečili štatisticky spoľahlivé odhady straty, alebo či boli primerane upravené, aby sa dosiahli modelové výstupy, ktoré dosahujú náležitú mieru reálnosti a konzervatívnosti;

c) použité údaje pochádzajú z externých zdrojov alebo, ak sa používajú interné údaje, či ich nezávisle preskúmala príslušná kontrolná funkcia inštitúcie;

d) údaje odzrkadľujú najdlhšie dostupné obdobie s cieľom poskytnúť konzervatívny odhad potenciálnych strát za príslušný dlhodobý alebo obchodný cyklus, a najmä či zahŕňajú obdobie výrazného finančného stresu týkajúceho sa portfólia inštitúcie;

e) v prípadoch, keď sa používajú konvertované štvrťročné údaje z kratšieho časového horizontu, či postup konverzie podporujú empirické dôkazy na základe dobre vypracovaného a zdokumentovaného prístupu a či sa uplatňuje konzervatívne a konzistentne po celý čas;

f) je vybraný najdlhší časový horizont, ktorý umožňuje odhad 99. percentilu s neprekrývajúcimi sa pozorovaniami.

Článok 78

Primeranosť modelov

Pri posudzovaní primeranosti modelov použitých na odhadovanie kapitálových rozdeľovaných výnosov na výpočet požiadaviek na vlastné zdroje v súlade s článkom 186 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) je model primeraný rizikovému profilu a zložitosti akciového portfólia inštitúcie a ak inštitúcia drží významné podiely, ktorých hodnoty sú svojou povahou značne nelineárne, či to model náležite zohľadňuje;

b) je zaraďovanie jednotlivých pozícií k proxy údajom, trhovým indexom a rizikovým faktorom hodnoverné, výstižné a koncepčne spoľahlivé;

c) sú vybrané rizikové faktory primerané a účinne pokrývajú všeobecné i špecifické riziko;

d) model náležite vysvetľuje historické kolísanie cien;

e) model zachytáva rozsah potenciálnych koncentrácií a zmien ich zloženia.

Článok 79

Komplexnosť programu stresového testovania

1. Pri posudzovaní komplexnosti programu stresového testovania vyžadovaného podľa článku 186 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či je inštitúcia schopná poskytnúť odhady straty v rámci alternatívnych nepriaznivých scenárov a či sa tieto scenáre líšia od scenárov používaných interným modelom, no stále je pravdepodobné, že sa vyskytnú.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány overujú, či:

a) alternatívne nepriaznivé scenáre úzko súvisia s konkrétnymi podielmi inštitúcie, odzrkadľujú značné straty inštitúcie a zachytávajú účinky, ktoré sa neodzrkadľujú vo výsledkoch modelu;

b) sa výsledky modelu v rámci alternatívnych nepriaznivých scenárov používajú na riadenie aktuálneho rizika pre kapitálové portfólio a pravidelne sa oznamujú členom vrcholového manažmentu;

c) sa alternatívne nepriaznivé scenáre pravidelne preskúmavajú a aktualizujú.

Článok 80

Integrita modelu a procesu modelovania

1. Pri posudzovaní integrity modelu a procesu modelovania vyžadovanom podľa článku 187 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány overujú, či:

a) je interný model plne integrovaný do riadenia akciového portfólia neobchodnej knihy, celkových riadiacich systémov IT inštitúcie a infraštruktúry inštitúcie pre riadenie rizík a používa sa na monitorovanie investičných limitov a rizika kapitálových expozícií;

b) je útvar modelovania kompetentný a nezávislý od útvaru zodpovedného za riadenie jednotlivých investícií.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 písm. a) príslušné orgány overujú, či:

a) sú členovia riadiaceho orgánu a vrcholového manažmentu inštitúcie aktívne zapojení do procesu kontroly rizík v tom zmysle, že schvaľujú súbor investičných limitov založených na výsledkoch interného modelu a iných faktoroch;

b) správy vypracované útvarom kontroly rizika preskúmavajú osoby na úrovni manažmentu, ktoré majú dostatočné právomoci presadiť zníženie počtu pozícií, ako aj zníženie celkovej rizikovej expozície inštitúcie;

c) sú zavedené akčné plány pre prípad krízových situácií na trhu, ktoré ovplyvňujú operácie v rámci rozsahu modelu, opisujú udalosti, ktoré ich aktivujú, a plánované opatrenia.

3. Na účely posudzovania podľa odseku 1 písm. b) príslušné orgány overujú, či:

a) pracovníci a členovia vrcholového manažmentu zodpovední za útvar modelovania neplnia úlohy súvisiace s riadením individuálnych investícií;

b) vrcholoví riadiaci pracovníci útvarov modelovania zodpovední za riadenie individuálnych investícií majú odlišné línie podávania správ na úrovni riadiaceho orgánu inštitúcie alebo výboru určeného riadiacim orgánom;

c) odmeňovanie pracovníkov a členov vrcholového manažmentu zodpovedných za útvar modelovania nie je prepojené s plnením úloh súvisiacich s riadením individuálnych investícií.

Článok 81

Primeranosť zaraďovania expozícií do prístupu interných modelov

Pri posudzovaní primeranosti zaraďovania každej expozície v rozsahu uplatňovania prístupu pre kapitálové expozície do prístupu interných modelov v súlade s článkom 144 ods. 1 písm. h) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 príslušné orgány hodnotia vymedzenie pojmov, procesy a kritériá na zaraďovanie alebo preskúmanie zaradenia.

Článok 82

Primeranosť funkcie validácie

Pri posudzovaní primeranosti funkcie validácie, pokiaľ ide o požiadavky stanovené v článku 144 ods. 1 písm. f) a článku 188 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány uplatňujú články 10 až 13 a overujú, či:

a) inštitúcia porovnáva prvý percentil skutočných výnosov z akcií s modelovými odhadmi aspoň raz za štvrťrok;

b) sa pri porovnaní uvedenom v písmene a) používa obdobie pozorovania rovnajúce sa najmenej jednému roku a časový horizont, ktorý umožňuje výpočet prvého percentilu na základe neprekrývajúcich sa pozorovaní;

c) ak je percentuálny podiel pozorovaní pod odhadovaným prvým percentilom výnosov z akcií vyšší ako 1 %, je to náležite opodstatnené a inštitúcia prijala príslušné nápravné opatrenia.

KAPITOLA 14

METODIKA HODNOTENIA RIADENIA ZMIEN RATINGOVÝCH SYSTÉMOV

Článok 83

Všeobecné ustanovenia

1. S cieľom posúdiť, či inštitúcia dodržiava požiadavky týkajúce sa riadenia zmien a dokumentácie zmien v rozsahu uplatňovania ratingového systému alebo v rozsahu uplatňovania prístupu interných modelov pre kapitálové expozície a zmien ratingových systémov alebo prístupu interných modelov pre kapitálové expozície v súlade s článkom 143 ods. 3 a 4 a článkom 175 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, príslušné orgány overujú, či sa politika inštitúcie v oblasti takýchto zmien (ďalej len „politika zmien“) riadne vykonáva a spĺňa požiadavky článkov 2 až 5, článku 8 a prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) č. 529/2014.

2. Na účely posudzovania podľa odseku 1 príslušné orgány uplatňujú všetky tieto metódy:

a) preskúmavajú politiku zmien inštitúcie;

b) preskúmavajú príslušné zápisnice interných orgánov inštitúcie vrátane riadiaceho orgánu, výboru pre model alebo iných výborov;

c) preskúmavajú príslušné správy o riadení zmien ratingových systémov a odporúčania útvaru pre kontrolu kreditného rizika, funkcie validácie, funkcie interného auditu alebo akejkoľvek inej kontrolnej funkcie inštitúcie;

d) preskúmavajú príslušné správy o pokroku v úsilí, ktoré inštitúcia vyvíja s cieľom napraviť nedostatky a zmierniť riziká zistené počas monitorovania, validácií a auditov;

e) získavajú písomné vyhlásenia od príslušných zamestnancov a členov vrcholového manažmentu inštitúcie alebo ich vypočujú.

3. Na účely posudzovania podľa odseku 1 môžu príslušné orgány takisto preskúmať iné príslušné dokumenty inštitúcie.

Článok 84

Obsah politiky zmien

Pri posudzovaní politiky zmien inštitúcie príslušné orgány overujú, či politika zmien spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ako aj kritériá stanovené v článkoch 1 až 5, článku 8 a prílohe I k delegovanému nariadeniu (EÚ) č. 529/2014 a či umožňuje praktické uplatňovanie uvedených požiadaviek a kritérií pri zohľadnení týchto prvkov:

a) povinností, línií podávania správ a postupov interného schvaľovania zmien s ohľadom na organizačné charakteristicky inštitúcie a osobitosti prístupu;

b) vymedzenia pojmov, metód a v prípade potreby metriky na klasifikáciu zmien;

c) postupov na identifikáciu, monitorovanie, oznamovanie a žiadanie príslušných orgánov o povolenie zmien;

d) postupov na uskutočňovanie zmien vrátane ich dokumentácie.

KAPITOLA 15

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE

Článok 85

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 20. októbra 2021

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN